

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2013

Översättning: Cajsa Rudbacka-Lax.

Jorgalan: Pentti Pieski.

Kansikuva: Kuntoa, iloa ja mielenrauhaa Kolin kansallispuistossa. Metsähallituksen luontopalvelujen toimintaa vuonna 2013 leimasivat laajat, luonnon hyvinvointivaikutuksia selvittävät yhteistyöhankkeet. Kuva: Metsähallitus / Tea Karvinen.

ISO 14001

Metsähallitus, Vantaa 2014.

ISSN-L 1235-8983

ISSN (painettu) 1235-8983

ISSN (verkkajulkaisu) 1799-5388

ISBN 978-952-295-060-4 (painettu)

ISBN 978-952-295-061-1 (pdf)

Edita Prima Oy, Helsinki, 2014

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2013

METSÄHALLITUS

KUVAILELEHTI

JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	29.4.2013
TOIMEKSIANTAJA		HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS	Julkinen	DIAARINUMERO	MH 2276/2014/02.00
TEKIJÄ(T)	Metsähallitus		
JULKAISUN NIMI	Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2013		
TIIVISTELMÄ	<p>Metsähallituksen luontopalvelut -yksikkö hoitaa Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät. Luontopalvelut vastaa luonnonsuojelusta sekä retkeily- ja eräpalveluista valtionmailla. Luontopalvelujen hoidossa ovat mm. kansallispuistot, luonnonpuistot ja valtion retkeilyalueet, Lapin erämaa-alueet ja suurin osa yleisistä vesialueista. Luontopalvelujen rahoituksesta ja tavoitteista sovietaan ohjaavien ympäristöministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön ja Metsähallituksen välisissä tulossopimuksissa. Vuodelle 2013 asetetut tavoitteet saavutettiin pääosin hyvin lukuun ottamatta uusien suojelualueiden tietojärjestelmien käyttöön oton viivästyistä.</p> <p>Suomen luontokeskus Haltian avaaminen Espoo Solvalla toi kansallispuistot uudella tavalla osaksi pääkaupunkiseutua. Luontokeskusrakennus on esimerkki ekologisesta rakentamisesta. Haltiassa oli lähes 95 000 käyntiä sen kahdeksan aukiolokuukauden aikana.</p> <p>Eräluvut.fi-palvelukokonaisuuden avaaminen selkiytti Metsähallituksen roolia erätalouden kentässä ja paransi mm. lupapalvelujen saatavuutta. Metsähallituksen erävalvonnan merkitys laillisuuden ja luvallisuuden valvonnassa kasvoi etenkin laajoilla asumattomilla alueilla. Metsähallitus on henkilötyövuosilla mitattuna eniten erävalvontaa tekevä viranomaisena. Vuoden aikana onnistuttiin viranomaisten yhteistyöllä paljastamaan useita törkeitä metsästysrikoksia.</p> <p>Kansallispuistojen ja valtion retkeilyalueiden virkistys- ja matkailukäytön tuottamat paikallistaloudelliset vaikutukset kasvoivat johtuen lisääntyneistä käyntimääristä. Kansallispuistojen kävijöiden rahankäytön kokonaistulo- ja työllisyysvaikutukset olivat 115,5 miljoonaa euroa ja 1 484 henkilötyövuotta. Valtion retkeilyalueiden vastaavat luvut olivat 15,4 miljoonaa euroa ja 199 henkilötyövuotta. Kansallispuistoissa, valtion retkeilyalueilla ja luontokeskuksissa oli yhteensä 3,6 miljoonaa käyntiä vuonna 2013. Asiakastytyväisyys säilyi edelleen hyvänä ollen 4,3 asteikolla 1–5.</p> <p>Suojelualueiden säädösvalmistelua tehtiin noin 180 alueesta. Metsähallitus laati ympäristöministeriölle selvitykset neljän uuden kansallispuiston perustamisedellytyksistä.</p> <p>Metsähallituksen luontopalvelut vastaa lukuisten kasvi- ja eläinlajien valtakunnallisesta suojelusta ja seurannasta. Saimaannorpan suojelun kannalta merkittävä ”Norppa-Life”-hanke käynnistettiin syksyllä. Viisivuotisen hankkeen kustannusarvio on noin 5,2 miljoonaa euroa. Lajien suojelua tehtiin tunnetuksi ”Rakkaudesta lajiin” viestintäkampanjalla. Luontopalvelujen hallinnassa oleva kulttuurihistoriallinen omaisuus arvotettiin ja kohteiden kunnostamisen ja hoidon kustannukset arvioitiin. Saamelaiskäräjien kanssa yhteistyössä laadittu Ákwe: Kon -ohjeistus otettiin käyttöön alueiden hoidon ja käytön suunnittelussa saamelaisalueella.</p> <p>Luontopalveluissa tehtiin vuonna 2013 kaikkiaan 578 henkilötyövuotta. Kokonaismenot olivat runsaat 61,76 miljoonaa euroa. Ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön kautta tuleva rahoitus kattoi menoista 65 prosenttia.</p> <p>Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittu valtion liikelaitoksen muun toiminnan erillisestä kirjanpidosta ja erillisestä tilinpäätöksestä annetun asetuksen (1402/2004) mukaisesti.</p>		
AVAINSANAT	tilinpäätös, toimintakertomus, tulossopimus		
MUUT TIEDOT			
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 198		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PAINETTU)	978-952-295-060-4
ISSN (VERKKOJULKAISU)	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-295-061-1
ISSN (PAINETTU)	1799-5388		
SIVUMÄÄRÄ	69 s.	KIELI	suomi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAIKKA	Edita Prima Oy
JAKAJA	Metsähallitus, luontopalvelut	HINTA	

PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	29.4.2013
UPPDRAGSGIVARE		DATUM FÖR GODKÄNNANDE	
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER	MH 2276/2014/02.00
FÖRFATTARE	Forststyrelsen		
PUBLIKATION	Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifters bokslut och verksamhetsberättelse för år 2013		
SAMMANDRAG	<p>Forststyrelsens enhet för naturtjänster har hand om Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter. Naturtjänsterna ansvarar för naturskydd, friluftstjänster samt jakt- och fisketjänster på statens marker. Naturtjänsterna sköter om bland annat nationalparkerna, naturreservaten och statens strövområden, ödemarksområdena i Lappland och största delen av de allmänna vattenområdena. Naturtjänsternas finansiering och målsättningar överenskomms i resultatavtalen mellan miljöministeriet samt jord- och skogsbruksministeriet och Forststyrelsen. Målsättningarna för 2013 nåddes i huvudsak väl med undantag av att ibruktagande av de nya datasystemen blev försenat.</p> <p>I och med att Finlands naturcentrum Haltia öppnades i Solvalla i Esbo blev nationalparkerna på ett nytt sätt en del av huvudstadsregionen. Naturcentrumsbyggnaden utgör ett exempel på ekologiskt byggande. Under de åtta månader som Haltia varit öppet har nästan 95 000 personer besökt det.</p> <p>Öppnandet av tjänstehelheten Eräluvat.fi förtydligade Forststyrelsens roll på jakt- och fiskefältet och förbättrade tillgången på bl.a. tillståndstjänster. Betydelsen av Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakning för övervakningen av laglighet och tillståndsplikt ökade särskilt i vidsträckta obebodda områden. Mätt i årsverken är Forststyrelsen den myndighet som genomför mest jakt- och fiskeövervakning. Under året lyckades man i samarbete mellan myndigheterna avslöja flera grova jaktbrott.</p> <p>Inverkan av rekreationen och turismen i nationalparkerna och statens strövområden på den lokala ekonomin växte eftersom besöksantalet ökade. Besökarnas användning av pengar i nationalparkerna invercade på totalinkomsterna och sysselsättningen med 115,5 miljoner euro och 1 484 årsverken. Motsvarande siffror för statens strövområden var 15,4 miljoner euro och 199 årsverken. Antalet besök i nationalparkerna, statens strövområden och naturumen var 3,6 miljoner 2013. Kundtillfredsställelsen hölls på god nivå och var 4,3 på skalan 1–5.</p> <p>Ungefär 180 områden berördes av beredningen av lagstiftning om skyddsområden. Forststyrelsen sammanställde rapporter för miljöministeriet om förutsättningarna för grundande av fyra nya nationalparker.</p> <p>Forststyrelsens naturtjänster ansvarar för riksomfattande skydd och uppföljning av ett flertal växt- och djurarter. Det med tanke på skydd av saimenvikaren mycket betydelsefulla projektet ”Norppa-Life” inleddes på hösten. Kostnadsberäkningen för det femåriga projektet är ungefär 5,2 miljoner euro. Kännedomen om artskyddet utökades genom kommunikationskampanjen ”Rakkaudesta lajiin” (’av kärlek till arten’). Den kulturhistoriska egendom som naturtjänsterna besitter värderades och kostnaderna för restaurering och vård av objekten bedömdes. Vid planeringen av användning och skötsel av området inom sameområdet tog man i bruk Åkwe: Kon-anvisningarna som utarbetats tillsammans med sametinget.</p> <p>Inom naturtjänsterna var antalet årsverken 2013 sammanlagt 578. De totala utgifterna var drygt 61,76 miljoner euro. Finansieringen från miljöministeriet och jord- och skogsbruksministeriet täckte 65 % av utgifterna.</p> <p>Bokslutet och verksamhetsberättelsen för Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter har uppgjorts i enlighet med statsrådets förordning om särskild bokföring och särskilt bokslut för statliga affärsverks övriga verksamhet (1402/2004).</p>		
NYCKELORD	bokslut, verksamhetsberättelse, resultatavtal		
ÖVRIGA UPPGIFTER			
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Forststyrelsens naturskyddspublikationer. Serie B 198		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PRINT)	978-952-295-060-4
ISSN (ONLINE)	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-295-061-1
ISSN (PRINT)	1799-5388		
SIDANTAL	69 s.	SPRÅK	finska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI	Edita Prima Oy
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, naturtjänster	PRIS	

GOVIDANSIIDU

ALMMUSTUHTTI	Meahciráđdehus	ALMMUSTUHTTINÁIGI	29.4.2013
DOAIMANADDI		DOHKKEHANBEAIVEMEARRI	
LUHTOLAŠVUOHTA	Almmolaš	DIÁRANUMMIR	MH 2276/2014/02.00
DAHKKI(T)	Meahciráđdehus		
ALMMUSTUHTTIMA NAMMA	Meahciráđdehusa almmolaš hálddahušdoaimmaid rehketdoalloloahpaheapmi ja doaimmaitalus 2013		
ČOAHKKÁIGEASSU	<p>Meahciráđdehus luonddubálvalusat -ovttadat dikšu Meahciráđdehusa almmolaš hálddahušdoaimmaid. Luonddubálvalusaid ovddasvástádussan leat luonddusuodjaleapmi sihke vánddardan- ja fuoddobálvalusat stáhta eatnamiin. Luonddubálvalusaid divššu vuolde leat ee. álbmotmeahcit, luonddumeahcit ja stáhta vánddardanguovllut, Lappi meahcceanaguovllut ja eanaš oassi almmolaš čáhceviidodagain. Luonddubálvalusaid ruhtadeapmi sohppojuvvo birasministerijain, mii stivre barggu sihke eana- ja meahccedoalloministerijain ja Meahciráđdehusa gaskasaš boadussoahpamušain. Jahkái 2013 ášahuvvon mihttomearit leat devdojuvvon eanaš osiin vuhtii válddekahtá odđa suodjalanguovlluid diehtovuogádagain atnui váldima manjoneami.</p> <p>Suoma luondduguovddáš Haltia rahpan Esbo Solvallai buvttii álbmotmehciid odđa vugiin oassin oaivegávpotguovllu. Luondduguovddášráhkadus lea ovdamearka ekologalaš huksemis. Haltias ledje lagabui 95 000 fitnama dan gávcci mánu áigge, maid dat leamašan rabas.</p> <p>Eräluvat.fi-bálvalanoppalašvuoda rahpan čielggasmahtii Meahciráđdehusa rolla fuoddodoalu giettis ja buoridii ee. Lohpebálvalusaid fáhtema. Meahciráđdehusa fuoddobearráigeahču mearkašupmi lágalašvuoda ja lobálašvuoda bearráigeahčus stuorui eandalii ásaakehtes guovlluin. Meahciráđdehus lea olmmošbargojagiiguin mihtidettiin virgeoapmahaš mii bargá eanemus fuoddobearráigeahču. Jagi áigge lihkostuvve virgeoapmahaččaid ovttasbargguin iktit mánggaid roavva meahcástanrihkosiid.</p> <p>Álbmotmehciid ja stáhta vánddardanguovlluid áhpásmuhttin- ja turismaanu buvttadan báikkálašekonomalaš váikkuhusat sturro lassánan geavahanmeriid geažil. Álbmotmehciid gussiid ruhtageavaheami oppalašboahto- ja bargolašvuodaváikkuhusat ledje 115,5 miljon euro ja 1 484 olmmošbargojagi. Stáhta vánddardanguovlluid dávisteaddji logut ledje 15,4 miljon euro ja 199 olmmošbargojagi. Álbmotmehciin, stáhta vánddardanguovlluin ja luondduguovddážiin ledje oktiibuot 3,6 miljon fitnama jagi 2013. Áššehasduđavašvuolta seallui ain buorrin ja lei 4,3, skálas 1–5.</p> <p>Suodjalanguovlluid njuolggadusválmmaštallama dahke sullii 180 guovllus. Meahciráđdehus gárvvistii birasministerijai čielggadusaid njealji odđa álbmotmeahci vuodđudaneavttuin.</p> <p>Meahciráđdehusa luonddubálvalusat vástida mánggaid šaddo- ja eallišlájaid riikkaviidosaš suodjaleamis ja čuovvumis. Saimaagahte suodjaleami dáfus dehálaš “Norppa-life”- fidnu álgga-huvvui čakčat. Viđajagi fidnu bušeahhta lea sullii 5,2 miljon euro. Šlájaid suodjaleami dahke dovddusin “Ráhkesvuodas šládji” dieđihankampánjain. Luonddubálvalusaid hálddašan kulturhistorjjálaš opmodat klassifiserejuvvui árvvu mielde ja báikkiid ordnema ja dikšuma golut árvvoštallojuvvojedje. Sámedikkiin ovttasbarggus dahkkojuvvon Akwe: Kon -rávvagat váldojuvvojedje atnui guovlluid dikšuma ja geavaheami plánemis sámevuovllus.</p> <p>Luonddubálvalusain dahke jagi 2013 buohkanassii 578 olmmošbargojagi. Oppalašgolot ledje badjel 61,76 miljon euro. Birasministeriija ja eana- ja meahccedoalloministeriija bokte bohtán ruhtadeapmi govččai goluin 65 proseantta.</p> <p>Meahciráđdehusa almmolaš hálddahušdoaimmaid rehketdoalloloahpaheapmi ja doaimmaitalus lea gárvvistuvvon stáhta fidnolágádusa eará doaimma sierra rehketdoalus ja sierra rehketdoalloloahpaheamis addojuvvon ášahusa (1402/2004) mielde.</p>		
ČOAVDDASÁNI	rehketdoalloloahpaheapmi, doaimmaitalus, sisaboahtoahpamuš		
EARÁ DIEĐUT			
RÁIDDU NAMMA JA NUMMIR	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 198		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PRENTEJUOVON))	978-952-295-060-4
ISSN (PRENTEJUOVON)	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-295-061-1
ISSN (INTERNETPREANTTUS)	1799-5388		
SIIDOLOHKU	69 s.	GIELLA	suomagiella
GOASTTIDEADDJI	Meahciráđdehus	PRENTENBÁIKI	Edita Prima Oy
JUOHKKI	Meahciráđdehus, luonddubálvalusat	HADDI	

Sisällys

1 JOHDON KATSAUS.....	9
1.1 Toimintaympäristön muutokset.....	9
1.2 Toiminnan tuloksellisuus ja sen kehitys.....	10
2 VAIKUTTAVUUS	11
3 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA.....	13
3.1 Laadulliset tavoitteet	13
3.1.1 Ympäristöministeriön asettamat tavoitteet	13
3.1.2 Maa- ja metsätalousministeriön asettamat tavoitteet	23
3.2 Määrälliset tavoitteet ja muut tunnusluvut	29
3.3 Tuloksellisuuden arviointi prosesseittain	32
3.3.1 Luonnonsuojelu	32
3.3.2 Luonnon virkistyskäyttö	33
3.3.3 Eräasiat	33
3.3.4 Alueiden hallinta.....	33
3.3.5 Muut toiminnot	34
4 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS	38
4.1 Taloudellisuus.....	38
4.2 Tuottavuus	42
4.3 Kannattavuus	43
5 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN.....	45
5.1 Henkilöstön määrän ja työpanoksen kehitys	45
5.2 Työpanoksen jakautuminen tehtävittäin ja yksiköittäin	47
5.3 Työhyvinvointi	48
5.4 Tulospalkkio	48
6 TOIMINNAN ARVIOINNIT	49
6.1 Ympäristöjärjestelmä.....	50
6.2 Metsähallituksen sisäinen tarkastus.....	50
7 TILINPÄÄTÖSANALYYSI.....	51
7.1 Tilinpäätöslaskelmat.....	51
7.2 Valtion talousarviosta saatujen määrärahojen käyttö	52
7.3 Muun rahoituksen käyttö	52
7.4 Kustannuslaskennan perusteet.....	53
8 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA LIITETIEDOT	55
8.1 Tuloslaskelma.....	55
8.2 Tase.....	56
8.3 Rahoituslaskelma.....	58
8.4 Liitetiedot	59
8.4.1 Tuloslaskelmaa täydentävät liitetiedot	59
8.4.2 Tasetta täydentävät liitetiedot	61
8.4.3 Vastuusitoumukset, henkilöstö ja kiinteän omaisuuden muutokset	64
8.4.4 Julkisiin hallintotehtäviin osoitettu rahoitus valtion talousarviosta.....	65
8.4.5 Valtion talousarvion ulkopuolinen rahoitus.....	66
8.4.6 Kustannusvastaavuuslaskelmat.....	67
ALLEKIRJOITUS.....	69

1 Johdon katsaus

1.1 Toimintaympäristön muutokset

Metsähallituksen luontopalvelujen toiminta pohjautuu lainsäädännön ohella Kansainväliseen luonnon monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen (CBD) ja sen suojelualuetyöohjelmaan sekä EU:n biodiversiteettistrategiaan, direktiiveihin (Luontodirektiivi, Lintudirektiivi, Vesipuitedirektiivi ja Meristrategiapuitedirektiivi) ja Natura 2000 -verkostoon liittyviin velvoitteisiin sekä Itämeren Suojelun Toimintaohjelmaan (HELCOM BSAP).

Valtioneuvosto hyväksyi luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön strategian ”Luonnon puolesta – ihmisen hyväksi” periaatepäätöksellä joulukuussa 2012. Keväällä 2013 hyväksyttiin toimintaohjelma sen toteuttamiseksi. Strategian päätavoite on pysäyttää luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen Suomessa vuoteen 2020 mennessä. Luontopalveluilla ja sen hoitamilla suojelualueilla on siinä merkittävä rooli. Strategia korostaa luontoasioiden valtavirtaistamista ja uusien toimijoiden saamista mukaan luonnon puolesta tehtävään työhön. Erityistä huomiota kiinnitetään luonnonvarojen kestäväseen käyttöön, kuten metsien sekä riista- ja kalakantojen kestäväseen käyttöön ja suojelualueiden matkailu- ja virkistyskäytön kestävyteen.

Ympäristöministeriön toimeksiannosta luontopalvelut teki vuoden 2013 aikana selvitykset Teijon, Etelä-Konneveden, Olvassuon ja Käsivarren kansallispuistojen perustamisedellytyksistä suojelualuejärjestelmän täydentämiseksi. Luonnontieteellisten perusteiden lisäksi työssä otettiin huomioon erityisesti paikallisten tahojen näkemykset kansallispuistojen perustamisen vaikutuksista.

Vuotta 2013 leimasi huoli taloustilanteesta. Kansallispuistojen kävijämäärät kuitenkin kasvoivat runsaalla kahdeksalla prosentilla. Ulkomaisten matkailijoiden määrät olivat Suomessa voimakkaassa kasvussa. Tutkimusten mukaan varsinkin luonto ja kansallispuistot sekä kalastus ja sienestys kiinnostavat mm. venäläisiä matkailijoita, kunhan palveluverkostot saadaan kuntoon yhteistyössä yritysten ja muiden toimijoiden kanssa.

Luontopalvelujen näkyvyys ja yhteistyö pääkaupunkiseudulla lisääntyivät nopeasti. Kesän kynnyksellä Nuuksiossa avattu Suomen luontokeskus Haltia saavutti suosiota niin kansalaisten kuin ulkomaisten matkailijoiden ja arvovieraidenkin käyntikohteena. Puurakenteisen, palkitun Haltian luontokoulutoiminta oli vilkasta, ja se täytti merkittävän aukon pääkaupunkiseudun palveluissa.

Valtion kiinteistöstrategian mukaisia toimenpiteitä valmisteltiin ministeriöiden asettamissa työryhmissä. Vallisaaren ja Kuninkaansaaren kunnostamisen ja hoidon suunnittelu aloitettiin. Tavoitteena on turvata kulttuuri- ja luontoarvojen säilyminen puolustusvoimien käytössä olleiden saarten avautuessa yleisölle vuonna 2016. Valtion sisäisiin hallinnansiirtoihin valmistauduttiin myös selvittämällä Saaristomerellä puolustusvoimien käytöstä vapautuvan Öron saaren kulttuurihistoriallisia arvoja. Luontopalvelujen hoitoon päätettiin siirtää rauniolinnoja ja muita muinaisjäännöksiä Museovirastolta sekä Helsingin edustan saarten rakennukset ja rakenteet Senaattikiinteistöiltä (siirrot toteutuivat vuoden 2014 alussa). Valtion strategisen kulttuurihistoriallisen omaisuuden hoidon rahoituksen järjestäminen on lähivuosien suuria haasteita.

Metsähallituksen rakenteen uudistamista koskevan lainsäädännön valmisteltu eteni ministeriöveitoisen työryhmän työnä, johon luontopalvelut osallistui.

1.2 Toiminnan tuloksellisuus ja sen kehitys

Luontopalvelujen rahoituksesta ja tavoitteista sovitaan ohjaavien ministeriöiden ja Metsähallituksen välisissä tulossopimuksissa.

Vuodelle 2013 asetetut tavoitteet saavutettiin lukuun ottamatta paikkatietojärjestelmien kehittämistä. Seuraavaan on koottu tärkeimmät tulokset:

- **Suomen luontokeskus Haltia:** Rakennuksen valmistuminen sekä luontokeskuksen saama myönteinen julkisuus ja suuri käyntimäärä.
- **Kansallispuistojen, valtion retkeilyalueiden ja luontokeskusten käynnit:** Käyntimäärät kasvoivat 9 % (yht. 3,6 milj käyntiä v. 2013), opastettujen asiakkaiden määrä kasvoi 75 % (runsaat 100 000 asiakasta v. 2013).
- **Eräluvafin verkkosivusto:** Metsästys- ja kalastuspalvelujen esittelyä, markkinointia ja lupien myyntiä palvelevan sivuston avaaminen vuoden alussa ja siitä saatu hyvä palaute.
- **Verkkopalvelujen käyttö:** Luontoon.fi- ja Retkikartta.fi-verkkopalvelut kasvattivat edelleen käyntimääriään ja ylittivät kävijätavoitteet.
- **Kulttuurihistoriallinen kiinteistövarallisuus:** Metsähallituksen hallinnassa oleva kulttuurihistoriallinen kiinteistövarallisuus pl. muinaisjäännekohteet arvotettiin valtion kiinteistöstrategian mukaisesti strategiseen ja ei-strategiseen kiinteistövarallisuuteen.
- **Suojelualueiden säädösvalmistelu:** Valmistelutyöt tehtiin noin 180 alueesta.
- **Kansallispuistojen perustaminen:** Neljän uuden kansallispuiston perustamisedellytyksiä koskevat selvitykset valmistuivat joulukuussa.
- **”Norppa-LIFE” hanke:** Saimaannorpan suojelun kannalta merkittävä hanke sai myönteisen rahoituspäätöksen ja se käynnistettiin syksyllä. Viisivuotisen hankkeen kustannusarvio on noin 5,2 miljoonaa euroa.

Poikkeamat:

- **Uudet paikkatietojärjestelmät:** Ns. SALT-hankkeen viiden tietojärjestelmän sekä lajistoseurantojen ja -kartoitusten tietojärjestelmän toteutustyö ja käyttöönotto viivästyivät edelleen pitkälti järjestelmätoimittajista johtuvista syistä. Neljän järjestelmän käyttöönotto tapahtuu alkuvuodesta 2014. Kahden järjestelmän toteutustyö alkuperäisen toimittajan kanssa keskeytyi ja valmistelut uuden toimittajan valitsemiseksi aloitettiin.

2 Vaikuttavuus

Suomen luontokeskus Haltian avaaminen asemoi Metsähallituksen luontopalvelut osana ympäristöhallintoa sekä kansallispuistot uudella tavalla osaksi pääkaupunkiseutua. Haltia on myös esi-merkki ekologisesta rakentamisesta, ja se on avannut uusia mahdollisuuksia luontoon liittyvään kansainväliseen mediaviestintään. Haltiassa oli lähes 95 000 käyntiä kahdeksan aukiolokuukauden aikana. Kansallispuistoja kuvaavan postimerkkisarjan neljäntenä merkinä ilmestyi Nuuksion kansallispuiston postimerkki toukokuussa. Nuuksion postimerkki on ensimmäinen suomalainen multimedia-postimerkki.

Metsähallituksen asiantuntijat osallistuivat merkittävällä panoksella EU:lle tehtävien luonto- ja lintudirektiivien raporttien valmisteluun, jossa Metsähallituksen paikkatietojärjestelmien tiedoilla oli avainrooli. Uusi ”Ojitettujen soiden ennallistamisopas” (Aapala, Similä & Penttinen 2013) julkaistiin. Se on koko maailman mittakaavassa soiden ennallistamisen kärkiteos.

Suomen suojelualueiden luokittelu uudistetaan vastaamaan Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) uutta luokitusta. Luontopalvelujen yhteistyössä ympäristöministeriön ja kansallisen IUCN-komitean kanssa valmisteleva asiakirja ”IUCN:n suojelualueluokituksen soveltaminen Suomessa” hyväksyttiin perusteellisen sidosryhmäkäsittelyn jälkeen syksyllä. Asiakirjaan kirjatut periaatteet luovat pohjan valtionmaiden luonnonsuojelualueiden ja muiden IUCN:n suojelualuemääritelmän täyttävien kohteiden luokittelulle. Perustettujen suojelualueiden luokittelu aloitettiin loppuvuodesta 2013 ja viedään päätökseen alkuvuodesta 2014. Luokittelutiedot saatetaan tiedoksi sidosryhmille ja toimitetaan tietojärjestelmiin kansainvälisten sitoumusten mukaisesti. Suomi on ensimmäisiä maita Euroopassa, jossa on laadittu suojelualueiden luokittelulle kansalliset periaatteet ja pantu ne käytäntöön. Luokittelun periaatteita myös yhtenäistettiin pohjoismaiden kesken osana Barentsin alueen suojelualueyhteistyötä.

Eräluvat-palvelukokonaisuuden avaaminen vuoden alussa selkiytti Metsähallituksen roolia erätalouden kentässä. Metsästystä ja kalastusta harrastavien kansalaisten on nyt helppo löytää haluamansa eränkäyntimahdollisuudet. Samaan aikaan aloitettiin hanke, jossa selvitetään valtion maita hyödyntävien eräasiakkaiden liikkumista, rahan käyttöä ja harrastuksen hyvinvointivaikutuksia.

Metsähallituksen erävalvonnan merkitys laillisuuden ja luvallisuuden valvonnassa on kasvanut etenkin laajoilla asumattomilla alueilla. Yhteistyö muiden viranomaisten kanssa tiivistyi entisestään mm. Rovaniemellä pidetyn erävalvontaseminaarin ja muiden yhteistyötapaamisten ansiosta. Metsähallitus on henkilötyövuosilla mitattuna eniten erävalvontaa tekevä viranomainen. Vuoden aikana onnistuttiin viranomaisten yhteistyöllä paljastamaan useita törkeitä metsästysrikoksia. Tämä on näkynyt myös julkisuudessa käydyssä keskustelussa siten, että juuri mikään taho ei enää kiistä suurpetojen salametsästystä.

Kansallispuistojen ja valtion retkeilyalueiden virkistys- ja matkailukäytön tuottamat paikallista- loudelliset vaikutukset kasvoivat johtuen lisääntyneistä käyntimääristä. Kansallispuistojen kävijöiden rahankäytön kokonaistulo- ja työllisyysvaikutukset olivat 115,5 miljoonaa euroa (kasvua 5,5 %) ja 1 484 henkilötyövuotta (5 %). Valtion retkeilyalueiden kävijöiden rahankäytön kokonaistulo- ja työllisyysvaikutukset olivat 15,4 miljoonaa euroa ja 199 henkilötyövuotta.

Asiakastytyväisyys säilyi edelleen hyvänä 4,3 asteikolla 1–5. Asiakastytyväisyyttä seurataan säännöllisesti luontokeskuksissa. Lisäksi luontokeskuksissa ja kansallispuistoissa tehdään 5–10 vuoden välein laajempi kävijätutkimus, jossa saadaan tieto myös asiakastytyväisyydestä. Vuonna 2013 tutkimukset tehtiin Pyhä-Luoston, Syötteen, Liminganlahden ja Hämeen luontokeskuksissa, Hautajärven luontotalossa Oulangalla, Kauhanevan–Pohjankankaan, Lauhanvuoren, Kurjenrahkan, Repoveden ja Patvinsuon kansallispuistoissa sekä Kevon luonnonpuistossa.

Yhteistyö Rikosseuraamusviraston kanssa laajeni uusille kohteille. Avolaitosvankien kokonaistyömäärä oli peräti 45 henkilötyövuotta. Vapaaehtoisina työskenteli lähes 2 400 henkilöä mm. talkooleireillä ja lajisuojelun tehtävissä.

Metsähallituksen hallinnassa olevan valtion strategisen kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden määrittämisessä luotiin uusia työkaluja kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden määrittämiseen ja hoitoon yhteistyössä Museoviraston kanssa. Kiinteistöjen hoidon laatuksiteerien avulla kohteiden hoidolle asetettiin tavoitteet ja laskettiin ensimmäistä kertaa kohteiden kustannukset ja kertynyt korjausvelka. Valtion kiinteistöstrategian mukaan strategiseen omaisuuteen kuuluu se kiinteistövarallisuus, joka on valtion tehtävien kannalta tai omaisuuden luonteen vuoksi välttämättömä omistaa. Valtion omistuksessa pidetään kiinteistöjä muun muassa kansallisten kulttuurihistoriallisten tai luonnonsuojelullisten arvojen säilymistä varmistamiseksi.

Suomi valittiin Unescon maailmanperintökomitean jäseneksi Pariisissa marraskuussa järjestetyssä vaalissa. Suomea edustavat Unescon maailmanperintökomiteassa Metsähallituksen luontopalvelujohtaja Rauno Väisänen ja Museoviraston pääjohtaja Juhani Kostet. Jäsenyys kestää neljä vuotta. YK:n alaisen Maailmanperintökomitean päätehtäviä on päättää maailmanperintöluetteloon vuosittain valittavista uusista kulttuuri- ja ympäristökohteista ja seurata maailmanperintökohteiden tilaa. Listalla on tällä hetkellä noin 1 000 kohdetta ja vuosittain valitaan noin 25 uutta. Valintoihin kohdistuu laajaa mielenkiintoa muun muassa siksi, että maailmanperintökohteen statuksella on suuri merkitys matkailun edistämisen kannalta.

”Rakkaudesta lajiin” -viestintäkampanjassa tuotiin esiin kiinnostavia ja suojelunarvoisia lajeja ja lajityön tekijöitä Metsähallituksessa. Kampanja näkyi erityisesti sosiaalisessa mediassa ja sen lajit ja kasvot olivat mm. koko kesän esillä Yle Radio Suomen viikoittaisessa Rakkaudesta lajiin -lähetyksessä.

Saamenkielinen lasten luonto- ja kulttuurikasvatus on yksi tärkeistä Saamelaismuseo ja luontokeskus Siidan toiminnan tavoitteista. Vuoden 2013 syksyllä Metsähallitus järjesti pilottina yhteistyössä saamelaistoimijoiden kanssa saamenkielisen elokuvaleirin alakouluikäisille lapsille Inarissa ja Lemmenjoen kansallispuistossa. Leiri kokosi 12 saamenkielistä lasta ideoimaan, käsikirjoittamaan ja näyttämään lyhytelokuvia. Tuotokset esitettiin marraskuussa maailman ensi-illalla Siidassa, luontokeskuksen Camera Borealis -luontokuvatapahtumassa, saamenkielisillä elokuvafestareilla. Siidan auditorio oli täynnä väkeä hurraamassa lasten elokuville. Myöhemmin leirin tuotoksia päästäneen ihaillemaan myös YLE:n Unna Junná -lastenohjelmassa.

3 Tuotokset ja laadunhallinta

3.1 Laadulliset tavoitteet

3.1.1 Ympäristöministeriön asettamat tavoitteet

1 Metsähallitus parantaa Etelä-Suomen metsien monimuotoisuutta toteuttamalla METSO-toimintaohjelmaa 2008–2020 (EK)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
<p>1.1 Luontotyyppien inventoinnin, hoidon ja ennallistamisen tavoitteet hehtaareina valtiomailla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metsien ja puustoisten soiden ennallistaminen: • 1 650 ha, josta noin 900 ha Suoverkosto Life -hankkeessa. • Puustoisten perinnebiotooppien hoito 1 400 ha, josta noin 20 ha Luonnonhoito Life -hankkeessa. • Arvokkaiden luontotyyppien hoito ja kunnostus: 250 ha, josta noin 120 ha Luonnonhoito Life -hankkeessa. • Luontotyyppien inventointi: 7 000 ha 	<p>Tavoitteet saavutettiin hyvin.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ennallistaminen: 1 822 ha, josta Suoverkosto Life -hankkeessa 1 068 ha. • Perinnebiotooppien hoito: 1 901 ha, josta Luonnonhoito Life -hankkeessa perus- ja täydennyskunnostusta 37 ha. • Arvokkaiden luontotyyppien hoito ja kunnostus: 210 ha, josta Luonnonhoito Life -hankkeessa 98 ha. • Luontotyyppien inventointi: 21 010 ha. Toteuma sisältää METSO-hallitus-projektin maastoinventoinnit, jotka toteutettiin osin lisärahoituksen turvin.
<p>1.2 Luontotyyppien inventoinnin, hoidon ja ennallistamisen tavoitteet hehtaareina yksityismaiden suojelualueilla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metsien ja puustoisten soiden ennallistaminen: 50 ha • Uusien puustoisten perinnebiotooppien kunnostus: 15 ha • Arvokkaiden luontotyyppien hoito ja kunnostus: 50 ha • Luontotyyppien inventointi: 2 500 ha. 	<p>Tavoitteet saavutettiin, ainoastaan puustoisten perinnebiotooppien kunnostustavoitteesta jäätii hieman.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ennallistaminen: 264 ha, josta Suoverkosto Life -hankkeessa 12 ha. • Uusien perinnebiotooppien kunnostaminen: 10 ha, josta Luonnonhoito Life -hankkeessa 9 ha. • Arvokkaiden luontotyyppien hoito: 88 ha, josta Luonnonhoito Life -hankkeessa 15 ha. • Luontotyyppien inventointi: 3 008 ha
<p>1.3 Metsähallitus seuraa ennallistamisen ja luonnonhoidon ekologisista, hydrologisista ja taloudellisista vaikutuksista sekä koordinoi yhteistyötä Zonation-ohjelmiston soveltamiseksi METSO-toimintaohjelman toimeenpanossa.</p>	<p>Raportti lahoppuun lisäyksen viisivuotisseurannoista julkaistiin (Kuntsi & Toivanen 2013). Lahoppuun lisäyksen 10-vuotisseurannat aloitettiin. Toiminnan kustannustehokkuutta seurattiin kehitetyn mittariston avulla. MetZo-projektia koordinoitiin suunnitellusti. Valtion talousmetsien METSO-lisäsuojelua varten tehdyt Z-analyysit saatettiin loppuun ja tuloksia hyödynnettiin aluevalintoja tehtäessä. Metsäisten elinympäristöjen Z-analyysien tuloksia käytettiin myös ELY-keskuksissa ja Suomen metsäkeskuksen alueyksiköissä yksityismetsien METSO-ohjelman toteutuksen tukena. Suoelinympäristöjen Z-analyysien tuloksia hyödynnettiin soidensuojelun täydennysohjelman toteuttamisessa.</p>

1.4 Metsähallitus jatkaa METSO-ohjelman toimenpiteitä tukevia suojelukohteiden lajistokartoituksia 700 hehtaarin alalla.	Lajistokartoituksia tehtiin 1 721 ha:n alalla, joista yli 230 ha YSA-alueilla. Lähes kolmasosa kartoituspinta-alasta koostuu Hiidenportin ja Päijänteen kansallispuistojen kääpälajiston kartoituksesta. Linnuston linjalaskentoja tehtiin 187 km lähinnä Pohjanmaan luontopalvelujen METSO-alueella.
1.5 Metsähallitus ottaa käyttöön ja ylläpitää lajistoseurantojen ja -kartoitusten tietojärjestelmän (LajiGIS).	LajiGISin hyväksymistestaus tehtiin tammi-helmikuussa 2014. Käyttöönotto tapahtuu eri järjestelmien välisten testauksen jälkeen keväällä tai viimeistään syksyllä 2014.
1.6 Metsähallitus laatii ehdotuksen uusien suojelukohteiden osoittamiseksi valtion mailta liittyen julkisyhteisöjen alueita koskevaan 20 000 suojeluhehtaarin tavoitteeseen (Metsähallituksen osuus ympäristöministeriön arvion mukaan 15 000 ha).	METSO-elinympäristöjen maastokartoituksia tehtiin 17 132 ha:n alalla. METSO-kriteerit täyttävää pinta-alaa löytyi 10 318 ha. Projektiryhmä valmisteli eri toteutusvaihtoehtoja ministeriöiden käyttöön.

2 Metsähallitus jatkaa Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden suojelutoimenpiteiden toteuttamista (EK)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
2.1 Metsähallitus laatii hoito- ja käyttösuunnitelman 13 Natura-alueelle. Metsähallitus tekee Natura-alueiden tila-arviointeja (NATA) yhteistyössä ELY-keskusten kanssa 25 Natura-alueelle. Metsähallitus osallistuu yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) ja ELY-keskusten kanssa Natura-tietokannan tietojen päivittämiseen.	Hoito- ja käyttösuunnitelma laadittiin 13 Natura-alueelle ja NATA-arviointi tehtiin 37 Natura-alueelle. Metsähallitus osallistui Natura-tietokannan tietojen päivittämiseen kokoamalla pohja-aineistoja paikkatietojärjestelmistä sekä osallistumalla ympäristöministeriön perustaman työryhmän työhön.
2.2 Metsähallitus edistää yhteistyössä ympäristöministeriön kanssa luonnonsuojelualueiden säädösvalmistelua tavoitteena vähintään 100 luonnonsuojelualueen perustaminen. Esisuojele-/suojelualuekiinteistöt muodostetaan tai tehdään tarpeelliset kiinteistöjen liittämiset 10 luonnonsuojelukohteella.	Laki Koloveden kansallispuiston laajentamisesta annettiin kesäkuussa. Varsinais-Suomeen perustettiin 91 luonnonsuojelualuetta vuoden 2014 alussa. Metsähallitus on saanut lisäksi osaltaan valmiiksi kolmen muun säädösvalmisteluhankkeen (näissä yhteensä noin 90 kohdetta) valmistelutyöt. Esisuojele-/suojelualuekiinteistöt muodostettiin 15 tulevalle/nykyiselle luonnonsuojelualueelle.
2.3 Metsähallitus jatkaa luontotyyppien inventointia METSO-alueen pohjoispuolella 43 000 hehtaarin alalla.	Tavoite ylitettiin reilusti Metsähallituksen perustaman inventointiprojektin ansiosta. Luontotyyppien inventointi: 77 647 ha.
2.4 METSO-ohjelmaan kuulumattomien luontotyyppien hoidon ja ennallistamisen tavoitteet hehtaareina valtion suojelualueilla: <ul style="list-style-type: none"> Soiden ennallistaminen: 540 ha (pääosin Suoverkosto Life -hankkeessa) Avoimien perinnebiotooppien jatkuva hoito: 1 800 ha, josta noin 80 ha Luonnonhoito Life -hankkeessa (osalla jatkuvan hoidon kohteista pidetään välivuosi). 	<ul style="list-style-type: none"> Soiden ennallistaminen: 126 ha, tavoitteesta jäätin kaivinkoneurakointiin liittyvien ongelmien takia. Perinnebiotooppien hoito: 2 226 ha, josta peruskunnostusta Luonnonhoito Life -hankkeessa 3 ha.
2.5 Metsähallitus aloittaa yksityismaiden suojelualueiden hoitotarveselvityksen laatimisen.	Hoitotarveselvitys valmistui (Pakkanen ym. 2013: Yksityisten suojelualueiden perinnebiotooppien pinta-ala selvitys. – Raportti 5833/42/2013. Metsähallitus, luontopalvelut, 8.10.2013. 61 s.).

2.6 Metsähallitus arvioi ja seuraa soiden ennallistamisen ja avoimien perinnebiotooppien hoidon vaikuttavuutta.	Soiden ennallistamisen seuranta tehtiin Suoverkosto Life -hankkeen osana ja avoimien perinnebiotooppien seuranta hoitoseurannoin.
---	---

3 Metsähallitus edistää sen vastuulle osoitettujen uhanalaisten lajien valtakunnallista suojelua ja seuranta (EK)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
3.1 Metsähallitus edistää saimaannorpan, valkoselkätikan, maakotkan, muuttohaukan, tunturihaukan, kiljuhanhen ja naalin suojelua ja vastaa niiden kannan seurannasta sekä laatii vuosittaiset kannan suuruuden ja kehityksen arviot, tarvittaessa otoksiin perustuen.	Vastuulajien kannanarviot: <ul style="list-style-type: none"> • saimaannorppa 123–174 yksilöä, kasvava–epävakaa • valkoselkätikka 150–200 paria, hitaasti kasvanut • maakotka 322–434 paria, vakaasti–hitaasti kasvanut • muuttohaukka 263–290 paria, hitaasti kasvava • tunturihaukka 12–27 paria, aleneva? • kiljuhanhi 0 paria, vakaa • naali 5–10 aikuista, huono vakaa.

4 Metsähallitus parantaa Itämeren vedenalaisen luonnon suojelun mahdollisuuksia toteuttamalla vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden inventointiohjelmaa (VELMU) (EK)

Tulostavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
4.1 Metsähallitus tekee vedenalaisten luontotyyppien inventointeja noin 4 000 videointipistettä VELMU-inventointimenetelmillä.	Kohtien 4.1 ja 4.2 inventointien tulos oli yhteensä 9 365 videointipistettä.
4.2 Metsähallitus tekee ympäristöministeriön kanssa sovittavalla tavalla ja erillisen rahoituspäätöksen mukaisesti VELMU-inventointeja Perämeren, Merenkurkun, Läntisen Suomenlahden, Selkämeren–Saaristomeren sekä Itäisen Suomenlahden alueilla ELY-keskusten puolesta noin 5 000 videointipisteellä.	Kohtien 4.1 ja 4.2 inventointien tulos oli yhteensä 9 365 videointipistettä.
4.3 Metsähallitus kehittää LajiGIS-tietojärjestelmää VELMU-inventointien tiedonhallinnan tarpeisiin ottaen huomioon Euroopan unionille ja Itämeren suojelukomissiolle (HELCOM) tehtävän raportoinnin tarpeet.	LajiGISin hyväksymistestaus tehdään tammi-helmikuussa 2014. Käyttöönotto tapahtuu eri järjestelmien välisten testausten jälkeen keväällä tai viimeistään syksyllä 2014.
4.4 Metsähallitus jatkaa hallinnassaan olevien merellisten suojelualueiden vedenalaisten luontoarvojen tiedon käyttökelpoisuuden ja riittävyyden selvittämistä alueiden tilan arviointia sekä hoidon ja käytön suunnittelua varten. Metsähallitus tekee vuoden 2013 aikana suunnitelman puutteiden korjaamiseksi.	Suunnitelman tekeminen viivästy. Ne hankkeistetaan vuodeksi 2014 tarkoituksena raportoida tulokset alkuvuonna 2015.
4.5 Metsähallitus osallistuu kansallisen merenhoitosuunnitelman laatimiseen erityisesti meriluonnon suojeluun ja luonnon monimuotoisuuteen liittyen sekä tähän liittyvän seurannan kehittämistyöhön ja kokoaa omalta osaltaan tarvittavat tiedot hallinnoimiltaan merialueilta.	Metsähallitus osallistui merenhoitosuunnitelman laatimiseen, yhteistyöryhmään, asiantuntijaryhmään sekä työryhmiin ja kokosi tiedot hallinnoimiltaan merialueilta. Metsähallitus vastasi merenpohjien seurantar ryhmän vetämisestä ja seurantaohjelman kokoamisesta. Seurantaohjelman luonnos jätettiin Merenhoidon seurantar ryhmän sihteeristölle vuoden 2013 lopussa.

5 Metsähallitus parantaa luontomatkailun ja virkistyskäytön kannalta tärkeiden luonnon-suojelualueiden palveluvarustusta, opastusta ja kulutuskestävyyttä (EK)

Tulostavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
<p>5.1 Määrälliset tavoitteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kansallispuistojen käyntimääräennuste: 2 090 000 • Luontokeskusten ja muiden asiakaspisteiden käynnit: 950 000 (1 000 000 mukaan lukien luontotuvat ja perinnetilat) • Opastettujen asiakkaiden määrä ryhmissä: 35 000 (60 000 mukaan lukien lyhyet opastukset) • Luontoon.fi-verkkopalvelun sivujen lataukset ja uniikit kävijät: 6 000 000 ja 900 000 • Retkikartta.fi-verkkopalvelun käynnit 1 130 000 • Matkailuyritysten kanssa voimassaolevat yhteistyösopimukset: 350 	<ul style="list-style-type: none"> • Kansallispuistojen käyntimäärä 2 259 800. • Luontokeskusten ja muiden asiakaspisteiden käynnit 1 013 800 (1 076 800 mukaan lukien luontotuvat ja perinnetilat) • Opastetut asiakkaat ryhmissä 68 868 (104 460 mukaan lukien lyhyet opastukset) • Luontoon.fi: <ul style="list-style-type: none"> ○ sivujen lataukset 8 003 488 ○ yksittäiset kävijät 1 110 905 • Retkikartta.fi: 1 648 422 • Matkailuyritysten kanssa voimassaolevat yhteistyösopimukset: 399 kpl.
<p>5.2 Metsähallitus seuraa asiakastyytyväisyyttä keskeisimmässä kansallispuistoissa ja asiakaspalvelupisteissä. Kaikissa näissä palveluissa asiakastyytyväisyyden tavoitearvo on vähintään 4 (asteikko 1–5).</p>	<p>Asiakastyytyväisyys 4,3 perustuen 6 474 palautteeseen.</p>
<p>5.3 Metsähallitus seuraa kansallispuistoihin kohdistuvan matkailun vaikuttavuutta paikallistalouteen ja raportoi siitä vuosittain.</p>	<p>Kaikkien 37 kansallispuiston kävijöiden rahankäytön kokonaistulo- ja työllisyysvaikutukset olivat yhteensä 115,5 milj. euroa ja 1 484 henkilötyövuotta. Niiden kansallispuistokävijöiden, joille alue oli matkan ainoa tai tärkein kohde, rahankäytön vaikutukset paikallistalouteen olivat 56,2 milj. euroa ja 716 htv.</p>
<p>5.4 Metsähallitus kehittää ja tukee suojelualueiden opetuskäyttöä. Tavoitteena on edistää lasten ja nuorten luontosuhteen syntymistä ja luonnonsuojelun ymmärrystä.</p>	<p>Luontokeskuksissa ja maastossa opastettiin 1 416 varhaiskasvatus-, perusopetus- ja opiskelijaryhmää, joissa oli 33 500 lasta ja nuorta. Lisäksi järjestettiin tapahtumia lapsille ja lapsiperheille. Junior Ranger -toimintaa oli Suomen luontokeskus Haltiassa sekä Nuuksion ja Syötteen kansallispuistoissa. Luontopalvelut oli mukana LYKE-verkoston (Luonto- ja ympäristökasvatuksen sekä kestävän elämäntavan kasvatuksen tukijoiden verkosto) käynnistämässä.</p>
<p>5.5 Metsähallitus kehittää luontokeskusverkoston vaikuttavuutta ja tuottavuutta laatimalla keskuksia koskevan kehittämissuunnitelman ja aloittamalla sen toimeenpanon.</p>	<p>Kevään aikana koostettiin kattava asiakaspalveluverkoston tarkastelu, joka on pohjana kehittämistoimille. Patvinson kansallispuiston Suomun luontotupa siirtyi yritysveitoiseksi, Nuuksion Haukkalammen luontotupa järjestöveitoiseksi ja Kolin luontokeskus Metsähallitus-vetoiseksi. Tammisaaren saariston luontokeskuksessa avattiin uusi luontonäyttely. Kalajoen meriluontokeskuksen toimintakonseptia kehitettiin yhdessä kaupungin kanssa. Oulangan ja Kolin luontokeskusten näyttelyjen uudistaminen käynnistettiin Fennoscandian Green Belt -hankkeessa.</p>

<p>5.6 Metsähallitus avaa Nuuksioon Suomen luontokeskus Haltian ja käynnistää sen toiminnan yhteistyössä kumppanikuntien kanssa.</p>	<p>Suomen luontokeskus Haltia avattiin kokousvieraille 15.5 ja suurelle yleisölle 31.5. Tasavallan presidentti Sauli Niinistö vihki keskuksen virallisesti käyttöön 6.6.2013. Haltia otettiin innostuneesti vastaan, ja se saavutti runsaasti julkisuutta. Eniten mielenkiintoa herättivät puurakenteisen keskuksen arkkitehtuuri, edistykselliset energiaratkaisut ja Suomen luonnosta kertova interaktiivinen näyttely. Ensimmäinen erikoisnäyttely ”Luonnos” avattiin 14.9. Se esittelee toistakymmentä suomalaista nykymuotoilijaa ja käsityöläistä, joiden teokset syntyvät Lapin luonnon innoittamina. Ensimmäisen toimintavuoden aikana (avoinna 7 kk) Haltiassa vieraili 95 000 kävijää. Vieraileville ryhmille järjestettiin 1 360 opastuskierrosta. Pääkaupunkiseudun koululaisille tarjotut luontokouluohjelmat varattiin hetkessä, ja keskuksen kokoustilat olivat syyskauden loppuunmyytyjä. Nuuksion kansallispuiston käyntimäärä kasvoi Haltian vaikutuksesta yli 40 %. Haltian toimintaa ohjaa toiminnan rahoittajista koostuva toimintaryhmä (Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan kaupungit, Kirkkonummen ja Vihdin kunnat, Solvalla Nedre Ab ja Metsähallituksen luontopalvelut). Toiminnan rahoituksesta on sovittu seuraavaksi 20 vuodeksi.</p>
<p>5.7 Metsähallitus vie loppuun Selkämeren ja Sipoonkorven kansallispuistojen hoito- ja käyttösuunnitelmat ja kiinteistöjen muodostamistoimitukset. Samanaikaisesti jatketaan palvelujen suunnittelua yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa.</p>	<p>Sipoonkorven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma valmistui. Selkämeren kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma lähtee ympäristöministeriöön alkuvuodesta 2014. Sen valmistumista ovat hidastaneet alueen puutteelliset perustiedot, joita on täydennetty inventoinnin. Selkämeren kiinteistötoimitus valmistui. Sipoonkorven kiinteistötoimitus valmistui Sipoon kunnan osalta ja se valmistuu Helsingin kaupungin osalta maaliskuussa 2014. Sipoonkorvesta tehtiin liikenneselvitys ja käynnistettiin yhden reitin peruskunnostus. Selkämeren palveluja suunniteltiin yhteistyössä paikallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa, ja niitä on myös toteutettu mm. yhteistyö Porin Luontotalo Arkin kanssa. Sipoonkorven palveluja suunniteltiin hoito- ja käyttösuunnittelun yhteydessä.</p>
<p>5.8 Metsähallitus parantaa Pallas–Yllästunturin kansallispuiston palveluvarustusta ja reittien kulutuskestävyyttä. Viimeistellään Hotelli Kolin putkistosaneeraus ja korjataan maisemahissi.</p>	<p>Pallas–Yllästunturin kansallispuiston palveluvarustuksen ja reittien kulutuskestävyyden parantamiseen käytettiin erillistä YM:n sekä EAKR-rahoitusta. Taukopaikkojen työkohteita olivat Kotamajan ja Latvamajan latukahvioiden sekä Keimiöjärven vuokratuvan käymälöiden ja puuvastojen nykyaikaistaminen, Kotamajan latukahvilan remontointi, Hangaskurun taukopaikan uusiminen, Nammalakurun autio-varaustuvan uusiminen huoltorakennuksineen sekä Pippovuoman taukopaikan siirtäminen Hietajärvelle. Puolitaipaleen vanhan metsänvartijatilan päärakennus peruskorjattiin. Kulutuskestävyyden parantamiseksi Montellin, Kulkastunturin ja Pyhäkeron alueella kunnostettiin polkuja kivenmurskaintekniikalla 9 km ja kuljetetun soran tekniikalla pääosin Ylläksellä lähes 20 km. Ketomellan ja Hannukurun välillä kestäväointi toteutettiin paikalla olevan soran muotoilulla 1,5 km:n matkalla. Kesänkijärven päässä yhdistettiin sorapolut harjateräsvalmisteisilla pitkospuilla. Kansallispuiston lähestymisliikennemerkkejä asennettiin 90 kpl pääsisääntuloteille. Kolin kiskohissi peruskorjattiin ja sen toimintavarmuus parani. Hotelli Kolin putkistosaneeraus tehtiin niissä hotellin tiloissa, joita vuokralainen Pohjois-Karjalan Osuuskauppa on uudistanut (ravintola- ja kokoustilat ja kylpylä entisiin saunatiloihin). Samalla hotelliin tehtiin kaksikerroksinen terassi. Hotellihuoneiden putkistosaneeraus siirtyi vuoteen 2014, jolloin vuokralainen kunnostaa huoneet muilta osin.</p>

<p>5.9 Metsähallitus kohdentaa palvelut kysyntälähtöisesti kuitenkin niin, että kansallispuistojen palvelut ylläpidetään. Korvausinvestoinneilla haetaan ratkaisuja, jotka pidentävät reittirakenteiden elinkaaria ja lisäävät tuottavuutta ja asiakasturvallisuutta. Päivitetään suojele-alueverkoston matkailu- ja virkistyskäytön painopistetarkastelu.</p>	<p>Asiakasturvallisuuden huomioimisesta valmistuivat uudet ohjeet. Reittirakenteissa testattiin metallisia rakenteita, mikä on puuta edullisempaa ja käyttöikä on noin kymmenkertainen puuhun verrattuna. Metallirakenteiden ja maa-aineksen käyttö reiteillä lisäävät asiakasturvallisuutta ja tuovat kustannussäästöjä ylläpidossa. Vuoden 2014 aikana analysoidaan metallirakentamisen menetelmällinen sopivuus, asiakaskokemukset ja ympäristönäkökohdat. Tämän jälkeen ratkaistaan metallirakenteiden käytön laajuus ja suositeltavat kohteet jatkossa. Kiviaineksen murskausmenetelmää polkujen kestäväinnissä kehitettiin yhdessä yrittäjien kanssa Lapin olosuhteissa hyvin toimivaksi ketjuksi. Palveluja kehitettiin kysyntälähtöisesti mm. hankerahalla esim. Nuuksiossa, Selkämerellä, Seitsemisessä, Repovedellä, Kolilla, Oulun seudulla, Oulangalla, Perämerellä, Merenkurkussa, Pallas-Yllästunturilla, Rovaniemellä, Pyhä-Luostolla ja Urho Kekkosen kansallispuistossa. Suojelealueverkoston matkailu- ja virkistyskäytön painopistetarkastelun päivittäminen aloitettiin. Luontopalvelut käynnisti palvelumuotoiluhankkeen, jonka tarkoituksena on kehittää kansallispuistojen ja muiden alueiden palveluja asiakaslähtöisesti. Osana palvelumuotoilua noin 50 keskeistä virkistyskohdetta profiloitiin niin, että niiden brändilupaus vastaa yhä paremmin asiakkaan palvelukokemusta.</p>
--	---

6 Metsähallitus toteuttaa suo- ja turvemaiden suojele- ja kestävän käytön strategiaa (EK)

Tulostavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
<p>6.1 Metsähallitus osallistuu arvokkaiden soiden hankkimiseen valtiolle ostoin ja vaihdoin ministeriön toimeksiantojen mukaisesti.</p>	<p>Metsähallitus toteutti yhden ministeriön sopiman hankinnan (Ilomantsin Puohtiinsuo, 288 ha). Lisäksi tehtiin yhteistyössä ELY-keskusten kanssa muutamia Natura-ohjelman toteuttamiseen liittyviä vaihtoja (yhteensä 147 ha), joilla hankittiin mm. kaksi suokohdetta.</p>
<p>6.2 Metsähallitus selvittää luontopalvelujen hallinnassa olevien soiden suojelealueiden rajausten korjaustarpeet ja osallistuu soidensuojele-alueiden täydennysohjelman valmisteluun.</p>	<p>Soiden suojelealueiden kuivatustilanneselvityksen tulokset esiteltiin soidensuojele-alueiden työryhmälle ja projekti valmistuu helmikuussa 2014. Metsähallitus osallistui soidensuojele-alueiden täydennysohjelman valmisteluun.</p>

7 Ympäristöministeriön erikseen asettamat tulostavoitteet

Tulostavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
<p>7.1 Metsähallitus osallistuu luonnonsuojelun kansainvälisiin tehtäviin, erityisesti suojelualueiden hoitoon liittyvään yhteistyöhön lähialueilla (Fennoskandian Vihreä Vyöhyke, Barentsin alueen suojelualueverkon kehittäminen, Suomenlahti 2014 -vuoden valmistelu) sekä IUCN:n ja suojelualueiden hoitoon suuntautuneiden järjestöjen toimintaan. Lisäksi Metsähallitus hoitaa Ramsar-sopimukseen sisältyviä tehtäviä yhteistyössä perustettavan Ramsarin kosteikkotyöryhmän ja CEPA-yhteyshenkilön kanssa. Metsähallitus osallistuu myös Itämeren suojelukomission (HELCOM), Euroopan unionin (luonto- ja lintudirektiivit, meristrategiadirektiivi, merialue-suunnittelu) sekä Biodiversiteettisopimuksen (CBD) toimintaan ympäristöministeriön kanssa erikseen sovittavalla tavalla.</p>	<p>Metsähallitus osallistui mm:</p> <ul style="list-style-type: none"> • CBD-sopimuksen Nagoyan pöytäkirjan ja EU:n BD-strategian 15 %:n ennallistamistavoitetta edistävien työryhmien toimintaan (RPF-työryhmä sekä Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittama työryhmä) • CBD:n artikla 8j -kokoukseen • Fennoskandian Vihreän Vyöhykkeen kehittämiseen neljässä ENPI-hankkeessa sekä suomalais-venäläisen luonnonsuojelutyöryhmän työn kautta mm. Petroskoissa kansainvälisen FVV-kokouksen järjestämiseen ja Euroopan Vihreän Vyöhykkeen koordinoitutyöryhmän työhön. • Barentsin alueen suojelualueverkon kehittämiseen mm. BPAN-hankkeen ohjausryhmässä ja asiantuntijaseminaareissa sekä osallistumalla Habitat Contact Forum 7 -kokouksen järjestelyihin ja kokoukseen Norjassa. • HELCOM HABITAT -ryhmän kokoukseen, Suomen HELCOM-kantojen valmisteluun (HOD-valmisteluun), HELCOM Redlist/HUB- ja HELCOM PROTECT -hankkeisiin. • Meristrategiadirektiivin toimeenpanoa edistäviin hankkokouksiin (ODEMM, GES-REG). Yhdessä Ruotsin uuden Havs- och Vattenmyndighetin kanssa järjestettiin bilateraalisen meriluonnonsuojelukokous Göteborgissa. • Eurooppalaisten luonnonsuojelujärjestöjen toimintaan mm. EUROPARC ja Eurosite. <p>Hankeyhteistyötä oli lähialuehankkeiden lisäksi Kolumbian luonnonsuojeluviraston kanssa. Ramsar-sopimuksen kansallinen vastuu oli luontopalveluilla. Myös IUCN-kansallisen työryhmän sihteeristö- ja asiantuntijavastuut hoidettiin sovitusti.</p>
<p>7.2 Metsähallitus selvittää ympäristöministeriössä tehdyn luonnontieteellisen tarkastelun pohjalta Käsivarren suurunturien, Olvassuon, Eteläisen Konneveden ja Teijon kansallispuistojen perustamisedellytykset. Lisäksi Metsähallitus varautuu Suomenlahden meri- ja saaristokansallispuistoverkoston edustavuuden sekä mahdollisten täydennystarpeiden arviointiin Suomenlahti 2014 -vuoden tarpeisiin.</p>	<p>Selvitykset valmistuivat ja toimitettiin ministeriöön vuoden loppuun mennessä. Niihin liittyvä yhteistyö ministeriön kanssa oli tiivistä. Suomenlahden kansallispuistoja koskevan selvityksen valmistelutyöt aloitettiin.</p>

<p>7.3 Metsähallitus lisää tehokkaan ja innovatiivisen media-, verkko- ja asiakasviestinnän avulla suomalaisten tietoisuutta monimuotoisen luonnon merkityksestä, innostaa uusia kohderyhmiä lähtemään luontoon ja parantaa Suomen maabrändivaltuuskunnan toimeksiannon mukaisesti kansallispuistojen ja muiden tärkeiden luontomatkailukohteiden vetovoimaisuutta.</p> <p>Vuonna 2013 Metsähallituksen luontopalvelujen viestinnässä on muun muassa seuraavia teemallisia painopisteitä ja kehityskohteita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uusien kansallispuistojen perustamisedellytysten selvitykset • Luonnon terveysvaikutukset, vapaaehtoistyö • Metso 20 000 hehtaaria • Natura 2000 -verkoston toimeenpano ja Natura 2000 -verkoston rooli luonnon monimuotoisuuden suojelemiseksi • Ákwe: Kon -ohjeistuksen käyttö saamelaiden kotiseutualueen hoito- ja käyttösuunnitelmien laadinnassa • Sosiaalisen median toimintaohjelma ja sen jalkauttaminen • Luontoon.fi-uudistus ja Retkikartta.fi-uudistus • Suomen luontokeskus Haltian lanseeraus ja tunnettuuden nosto (ml. rahoittajat). 	<p>Viestintä oli monipuolista ja sen onnistumista kuvaavat mm.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luontoon.fi:n sivunlataus- ja kävijämäärät, joissa tavoite ylitettiin. • Retkikartta.fi:n käyntimäärät, joissa tavoite ylitettiin. • Uusien kansallispuistojen selvityksistä tiedotettiin mediasa, verkkokeskusteluin, sosiaalisessa mediassa ja yleisötilaisuuksissa. • Vapaaehtoistyöstä ja terveysvaikutuksista viestittiin perusviestinnän sisältöinä. Terveysteema nousi yhä enemmän esille. • METSO 20 000 ha -hankkeen viestintää suunniteltiin yhdessä ympäristöministeriön kanssa. Julkisuus toteutuu, kun hanke viedään loppuun. • Natura 2000 -verkoston merkitystä pyrittiin sisällyttämään entistä paremmin viestintään liittyen mm. uusien kansallispuistojen perustamisselvityksiin, luonnon terveysvaikutuksiin sekä Suoverkosto Life- ja Luonnonhoito Life -hankkeisiin. • Ákwe: Kon -ohjeistuksesta pidettiin yleisötalaisuuksia ja viestittiin erityisesti Lapin medioissa. • Sosiaalisen median toimintaohjelma valmistui ja jalkautettiin. Luontopalvelujen some-henkilöstölle (noin 50 henkilöä) tehtiin kattava ohjeistus. • Luontoon.fi-uudistus aloitettiin elokuussa, sisällöntuotannon uudistukset käynnistettiin. • Retkikartta.fi:n käytettävyyttä parannettiin. Lisäksi tavoitteena on parantaa sen mobiilikäytettävyyttä. • Haltian viestintä ja markkinointi onnistui yli odotusten. Viestinnällä edistettiin Haltian tunnettuutta paitsi yksittäisten matkailijoiden ja kävijöiden keskuudessa, myös kokous- ja matkanjärjestäjien keskuudessa. Viestinnällinen nosto varmisti myös lukuisia yksityissektorin kumppaneita (sponsoreita) Haltialle.
<p>7.4 Metsähallitus osallistuu luonnon biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen (CBD) mukaiseen toimintaan ja vastaa osaltaan suojelualueohjelman sekä meri- ja rannikkotyöohjelman toteuttamisesta.</p>	<p>CBD-yleissopimuksen vuoden 2013 teemat eivät ole varsinaisesti koskeneet Metsähallituksen vastuu-alueita. Luontopalvelut osallistui kuitenkin CBD:n alaiseen avoimeen työryhmän kokoukseen koskien alkuperäiskansojen ja paikallisten yhteisöjen perinteistä tietämystä (Art 8j) lokakuussa.</p> <p>Luontopalvelut osallistui ympäristöministeriön johdolla yhdessä SYKEN kanssa CBD SBSTTA- ja COP-kokousten valmisteluun.</p>
<p>7.5 Metsähallitus vastaa omalta osaltaan luonto- ja lintudirektiivien vuoden 2013 raportointien valmistelusta.</p>	<p>Metsähallituksella oli pääraportointivastuu luontodirektiivin 21 lajista ja 17 luontotyyppistä sekä lintudirektiivin 77 lajista. Osaraportointivastuita oli monista muista lajeista ja luontotyypeistä.</p>
<p>7.6 Metsähallitus vastaa uhanalaisten luontotyyppien toimintasuunnitelman toimeenpanosta omalta osaltaan ja toteuttaa lajisuojelun toimintaohjelmaan kuuluvien priorisointien perusteella todettujen kiireellisesti suojeltavien lajien suojelutoimia.</p>	<p>Metsähallitus osallistui uhanalaisten luontotyyppien toimintasuunnitelman toimeenpanoon osana LuTu-asiantuntijaryhmien työtä. Metsähallitus osallistui aktiivisesti kaikkiin ELY-keskuksissa järjestettyihin lajisuojelun priorisointineuvotteluihin. Lajityötä kohdennettiin priorisoinnin mukaisiin toimenpiteisiin, erityisesti esiintymätiedon päivittämiseen.</p>

<p>7.7 Metsähallitus toteuttaa LajiGIS-paikkatietojärjestelmään sisävesikasviseurantojen ylläpidon vaatiman toiminnallisuuden erillisen rahoituspäätöksen mukaisesti.</p>	<p>Toiminnallisuus toteutetaan lisätyönä, kun järjestelmä on valmis, mikäli rahoitusta saadaan.</p>
<p>7.8 Metsähallitus toteuttaa sisävesien luontoinventointien toimeenpanosuunnitelmaa.</p>	<p>Sisävesien luontoinventointien toimeenpanosuunnitelmaa toteutettiin pilottihankkeen avulla kaikissa alueyksiköissä. Hankkeessa kartoitettiin Patvinsuon kansallispuiston ja sen yläpuolisen valuma-alueen lisäksi huurreammallähteitä valtakunnallisesti, kalkkilampia Koillismaalla ja Lapissa sekä selvitettiin ennallistetun Nuuksion Myllypuron luontoarvoja. Lisäksi käynnistettiin mittavan sisä- ja rannikkovesihankkeen valmistelu seuraavalle Life-rahoituskaudelle 2014–2020 (Life integrated projects).</p>
<p>7.9 Metsähallitus edistää Merenkurkun maailmanperintöalueen tunnettuutta, opastusta ja suojeluarvojen säilymistä. Metsähallitus osallistuu Suomen maailmanperintöstrategian laatimiseen, laatii raportin maailmanperintöarvojen tilasta Unescon väliraportointia varten ja aloittaa Merenkurkun asiakaspalveluverkoston toiminnan yhteistyössä alueen kuntien kanssa. Terranovan luontokeskuksen yhteyteen perustetaan maailmanperintötietokeskus.</p>	<p>Merenkurkun asiakaspalveluverkoston toiminta käynnistettiin. Vaasan kaupunki on hakenut rahoitusta Maailmanperintötietokeskuksen perustamiseksi ja sitä suunniteltiin yhteistyössä Ruotsin Korkean rannikon kanssa. Opetus- ja kulttuuriministeriö aloittaa maailmanperintöstrategian laatimisen vuonna 2014, ja Metsähallitus järjesti työpajan sen sisällöstä. Unescolle tehtävät raportit valmistuivat.</p>
<p>7.10 Metsähallitus ottaa käyttöön saamelaisten kotiseutualueella Metsähallituksen yhdessä Saamelaiskäräjien kanssa laatiman Ákwe: Kon-toimintamallin. Ákwe: Kon -ohjeistusta noudatetaan Käsivarren ja Kevon hoito- ja käyttösuunnitelmia laadittaessa.</p>	<p>Ákwe: Kon -toimintamalli otettiin käyttöön ja sen ohjeistusta noudatettiin Urho Kekkosen kansallispuiston, Kevon luonnonpuiston ja Käsivarren alueen hoito- ja käyttösuunnitelmia laadittaessa (Käsivarren suunnitelman valmistelu oli pysähdyksissä kansallispuistoselvityksen laadinnan ajan).</p>
<p>7.11 Metsähallitus edistää Kansallisen metsäohjelman 2015 tavoitteena olevaa valtion metsien kulttuuriperinnön inventointia. (tavoite sisältyy myös MMM:n ja MH:n väliseen sopimukseen)</p>	<p>Inventoinnit valmistuivat 3 400 ha:n alalta.</p>
<p>7.12 Metsähallitus toteuttaa Valtion kiinteistöstrategian tavoitteita kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden osalta seuraavasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metsähallitus selvittää yhteistyössä ympäristöministeriön, Museoviraston ja Senaatti-kiinteistöjen kanssa Metsähallituksen hallinnassa olevan valtion strategisen kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden, asettaa sen hoidolle laatuvaatimukset ja arvioi kustannukset. Kohteiden ryhmittelyssä otetaan huomioon luonnonsuojelualueiden erityispiirteet. 	<p>Metsähallituksen selvityksen mukaan sen hallinnassa on 51 valtion strategista kulttuurihistoriallista kohdetta. Näistä on luontopalvelujen hallinnassa 40 kohdetta, joista 3 on yhteisiä liiketoimintojen kanssa. Luontopalvelujen hallinnassa olevan valtion strategisen kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden vuosittaisiksi käyttö- ja ylläpitokustannuksiksi arvioitiin 1,2 milj. € ja kertyneeksi korjausvelaksi 5,3 milj. €. Strategiselle kulttuurihistorialliselle kiinteistövarallisuudelle (pl. arkeologiset kohteet) luotiin kriteerit, jotka ovat vertailukelpoiset Museoviraston käyttämien kriteerien kanssa. Hankkeessa kehitettyä Kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden hoidon laatuluokitusta käytettiin myös Museoviraston hallinnassa vuonna 2013 olleiden muinaisjäännösten hoidon kustannusten arvioinnissa.</p>

<ul style="list-style-type: none"> Metsähallitus selvittää edellytyksiä siirtää Museoviraston kiinteistövarallisuuden omistajahaltijuutta Metsähallitukselle (ml. kustannusvaikutukset). 	<p>Metsähallitus osallistui opetus- ja kulttuuriministeriön alaisen Museoviraston kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden omistamista ja hallinnoimisen järjestämistä selvittävän työryhmän työhön. Työryhmä esitti Metsähallitukselle siirrettäväksi 40 kohdetta, joista 29 olisi luontopalveluille siirtyviä strategisia kohteita. Näiden kohteiden käyttö- ja ylläpitokustannuksiksi arvioitiin 1,2 milj. € ja siirtyväksi korjausvelaksi noin 10 milj. €.</p>
<p>7.13 Metsähallitus lisää mahdollisuuksia vapaaehtoistoimintaan suojelualueilla yhteistyössä eri tahojen kanssa.</p>	<p>Metsähallitus jatkoi vapaaehtoistoiminnan toimintaohjelman 2012–2015 toteutusta. Yhteensä 2 381 henkilöä ympäri Suomen teki vapaaehtoistyötä suojelualueiden ja perinneympäristöjen hoitamiseksi, uhanalaisien lajien tietojen keräämiseksi sekä kestävien riistaa- ja kalakantojen hyväksi.</p>
<p>7.14 Metsähallitus vastaa maastoliikenteeseen liittyvistä tehtävistä hallinnassaan olevilla alueilla. Arviot myönnettävistä maastoliikenneluvista:</p> <ul style="list-style-type: none"> maksulliset moottorikelkkauraluvat: 7 000 kpl urien ulkopuoliset maksulliset maastoliikenneluvat: 1 000 kpl. 	<p>Maastoliikennejärjestelyitä kehittämään perustettiin maastoliikennetyöryhmä.</p> <ul style="list-style-type: none"> moottorikelkkauraluvat: 5 002 kpl urien ulkopuoliset maksulliset luvat: 1 905 kpl (luku on arvio, dokumentointia kehitetään).

8 Ympäristöministeriön asettamat täydentävät tulostavoitteet

Ympäristöministeriön ja Metsähallituksen välinen täydentävä sopimus sisältää valtion vuoden 2013 kolmannessa lisätalousarviossa myönnetyllä määrärahalta toteuttavat tehtävät.

Tulostavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
<p>8.1 Nuorten työllistäminen tavoitteena työllistää noin 150 nuorta kaikkiaan noin 65 henkilötyövuoden verran luontopalvelujen tehtävissä. (2.500.000 €)</p>	<p>Vuoden 2013 kolmannessa lisätalousarviossa myönnetyn kolmivuotisen 2,5 milj. €:n määrärahan käytöstä laadittiin suunnitelma ja sen toteutus käynnistettiin loppuvuodesta. Määrärahaa ehdittiin käyttää noin 22 000 € ja sillä palkattiin 6 nuorta. Pääosin määräraha käytetään vuonna 2014.</p> <p>Vuoden 2012 ensimmäisessä lisätalousarviossa nuorten työllistämiseen myönnettyä 2,0 milj. €:n määrärahaa oli jäljellä 329 000 € ja sillä työllistettiin vuoden aikana 33 nuorta.</p> <p>Lisäksi nuoria työllistettiin Lapin TE-toimiston osoittamalla palkkatuella. Tukea saatiin noin 250 000 € ja sillä työllistettiin 24 nuorta.</p> <p>Nuoria työllistettiin luonnon ja kulttuuriperinnön hoidon, virkistyskäytön rakenteiden ylläpidon, asiakaspalvelun ja opastuksen sekä erätalouden tehtävissä. Tavoitteena on ollut edistää nuoren työntekijän myöhempää työllistymistä, tarjota mielekkäitä työtehtäviä sekä tuottaa luontopalveluille lisäarvoa.</p>

<p>8.2 Merialueiden matkailullisesti tärkeimpien retki- ja suojasatamien kunnostaminen ja niiden matkailukäyttöä tukevien palvelujen kehittäminen. (700.000 €)</p>	<p>Hankkeen suunnittelu käynnistettiin. Sen tuloksena keskeiset retkisatamat ympäristöineen ovat käyttökelpoisia ja asiakas-turvallisia sekä houkuttelevia kävijöille ja luontomatkailulle. Kohteet ovat: Saaristomeren (Boskär, Berghamn, Jungfruskär), Selkämeren (Säppi), Itäisen Suomenlahden (Ulko-Tammio) ja Perämeren kansallispuistot, Merenkurkun maailmanperintöalue (Mikkelinsaaret, Norskär, Moikipää), Röyttä sekä Hangon edustalla Gustavsvärn ja Hauensuoli. Toimenpiteet painottuvat vuodelle 2014.</p>
<p>8.3 Kansallispuistojen ja muiden luonto- ja retkeilykohteiden markkinoinnin ja palvelujen kehittäminen mm. Venäjältä tulevan matkailun tarpeisiin. (800.000 €)</p>	<p>Hankkeelle rekrytoitiin venäjänkieltä ja kulttuuria hallitseva vetäjä. Venäjänkielistä viestintäaineistoa tuotettiin Haltiasta, ja muulla hankerahalla lisäksi joistakin kansallispuistoista. Venäjänkielisiä oppaita palkattiin vuoden vaihteen 2013–2014 sesongiksi Haltiaan, Kolille ja Saariselälle Kiehiseen. Käynnistettiin yhteistyö Matkailun edistämiskeskuksen hankkeen ”Hyvinvointimatkailua venäläisille” kanssa. Palvelujen kehittäminen ja markkinointi painottuu vuodelle 2014.</p>
<p>8.4 Helsingin edustalla sijaitsevien Vallisaaren ja Kuninkaansaaren kunnostaminen ja palvelujen kehittäminen tavoitteena saarten avaaminen vaiheittain yleisökäyttöön Puolustusvoimien käytön päätyttyä. (500.000 €)</p>	<p>Saarten luontokartoituksia täydennettiin kovakuoriais- ja jäkäläselvityksillä. Muinaisjäännöskohteiden seurannan ja korjaustoimien suunnittelussa otettiin käyttöön uutena menetelmänä laserkeilaus. Saarten kävijäturvallisuuden parantaminen aloitettiin teettämällä turvallisuusselvitys ja toimenpiteet yhteistyössä Puolustusvoimien kanssa. Saarten sotahistoriallinen irtaimisto kartoitettiin ja Vallisaaren historiaa ja tarinoita kerättiin opastuksen sisällöksi. Saarille tehtiin luonnonhoitosuunnitelma sekä ensimmäiseksi avattavan reitin rakenne- ja opastussuunnitelma. Yhteistyötä ja kumppanuutta vahvistettiin mm. Helsingin kaupungin, Rikosseuraamuslaitoksen ja Suomenlinnan hoitokunnan kanssa. Noin 600 ihmistä tutustui saariin mm. tapahtumien ja talkootyön merkeissä. Vallisaarelle laadittiin kehittämissuunnitelma. Helsingin kaupunki aloitti asemakaavan laatimisen. Hankkeelle tehtiin viestintäsuunnitelma, jonka yksi tärkeä osa on kansalaisten ja kumppanien osallistaminen.</p>

3.1.2 Maa- ja metsätalousministeriön asettamat tavoitteet

1 Julkisten hallintotehtävien asiakastytyväisyys säilyy hyvänä (EK)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
<p>1.1 Metsähallitus seuraa asiakastytyvääisyyttä keskeisimmillä valtion retkeilyalueilla ja keskeisimmissä asiakaspalvelupisteissä. Kaikissa näissä palveluissa asiakastytyvääisyyden tavoitearvo on vähintään 4 (asteikko 1–5).</p>	<p>Asiakastytyväisyys 4,3 perustuen 6 474 palautteeseen.</p>
<p>1.2 Metsähallitus seuraa lupametsästäjien ja kalastajien asiakastytyvääisyyttä vuosittain saalisilmoitusten ohessa annettavien nettipalautteiden avulla. Asiakastytyvääisyyden tavoitearvo on vähintään 3,7 (asteikko 1–5).</p>	<p>Lupametsästäjien asiakastytyväisyys 3,8. Kalastajien asiakastytyväisyys 3,7.</p>

2 Valtion retkeilyalueiden sekä muiden erityisalueiden matkailu- ja virkistyskäytön edellytyksiä parannetaan ja näiden alueiden taloudellista merkitystä ja muita hyötyjä seurataan (EK)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
<p>2.1 Metsähallitus innostaa tehokkaan ja innovatiivisen media-, verkko- ja asiakasviestinnän avulla uusia kohderyhmiä lähtemään luontoon ja parantaa valtion retkeilyalueiden ja muiden tärkeiden luontomatkailukohteiden vetovoimaisuutta.</p> <p>Vuonna 2013 Metsähallituksen luontopalvelujen viestinnässä on muun muassa seuraavia teemallisia painopisteitä ja kehityskohteita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luonnon terveysvaikutukset, vapaaehtoistyö • Metso 20 000 hehtaaria • Ákwe: Kon -ohjeistuksen käyttö saamelaisen kotiseutualueen hoito- ja käyttösuunnitelmien laadinnassa • Sosiaalisen median toimintaohjelma ja sen jalkauttaminen • Eräluvut.fi-sivuston avaaminen ja tunnetuksi tekeminen • Luontoon.fi-uudistus ja Retkikartta.fi-uudistus. 	<p>Viestintä oli monipuolista ja sen onnistumista kuvaavat mm.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luontoon.fi-sivunlataus- ja kävijämäärät, joissa tavoite ylitettiin. • Retkikartta.fi:n käyntimäärät, joissa tavoite ylitettiin. • Vapaaehtoistyöstä ja terveysvaikutuksista viestittiin perusviestinnän sisältöinä. Terveysteema nousi yhä enemmän esille. • Sosiaalisen median toimintaohjelma valmistui ja jalkautettiin. Luontopalvelujen some-henkilöstölle (noin 50 henkilöä) tehtiin kattava ohjeistus. • Eräluvut.fi julkaistiin tammikuussa. Lanseeraus oli mittava ja onnistunut. Lupa-asiakkaat ovat löytäneet sivuston ja palaute on ollut erittäin positiivista. Sivuston julkaisun yhteydessä julkaistiin myös lupa-asiakkaille suunnattu uutiskirje. • Luontoon.fi-uudistus aloitettiin elokuussa, sisällöntuotannon uudistukset käynnistettiin. • Retkikartta.fin käytettävyyttä parannettiin. Lisäksi tavoitteena on parantaa sen mobiilikäytettävyyttä.
<p>2.2 Määrälliset tavoitteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valtion retkeilyalueiden käyntimääräennuste: 355 000 <p>Seuraavat tavoitteet sisältyvät myös ympäristöministeriön kanssa tehtyyn sopimukseen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luontokeskusten ja muiden asiakaspisteiden käynnit: 950 000 (1 000 000 mukaan lukien luontotuvat ja perinnetilat) • Opastettujen asiakkaiden määrä ryhmissä: 35 000 (60 000 mukaan lukien lyhyet opastukset) • Luontoon.fi-verkkopalvelun <ul style="list-style-type: none"> ○ sivun lataukset 6 000 000 ○ yksittäiset kävijät 900 000 • Retkikartta.fi-verkkopalvelun käynnit: 1 130 000 • Matkailuyritysten kanssa voimassaolevat yhteistyösopimukset: 350 	<ul style="list-style-type: none"> • Valtion retkeilyalueiden käyntimäärä 369 000. • Luontokeskusten ja muiden asiakaspisteiden käynnit 1 013 800 (1 076 800 mukaan lukien luontotuvat ja perinnetilat) • Opastetut asiakkaat ryhmissä 68 868 (104 460 mukaan lukien lyhyet opastukset) • Luontoon.fi: <ul style="list-style-type: none"> ○ sivujen lataukset 8 003 488 ○ yksittäiset kävijät 1 110 905 • Retkikartta.fin käynnit: 1 648 422 • Matkailuyritysten kanssa voimassaolevat yhteistyösopimukset: 399 kpl.
<p>2.3 Metsähallitus seuraa valtion retkeilyalueille kohdistuvan matkailun vaikuttavuutta paikallistalouteen ja raportoi siitä vuosittain.</p>	<p>Kaikkien 7 valtion retkeilyalueen kävijöiden rahankäytön kokonaistulo- ja työllisyysvaikutukset vuonna 2013 olivat yhteensä 15,4 milj. euroa ja 199 henkilötyövuotta. Niiden retkeilyalueiden, joille alue oli matkan ainoa tai tärkein kohde, rahankäytön vaikutukset paikallistalouteen olivat 8,7 milj. euroa ja 113 htv.</p>

<p>2.4 Metsähallitus kohdentaa palvelut kysyntälähtöisesti kuitenkin niin, että lailla perustettujen valtion retkeilyalueiden palvelut pyritään ylläpitämään.</p>	<p>Asiakasturvallisuudesta valmistuivat uudet ohjeet. Reittirakenteissa testattiin metallisia rakenteita, mikä on puuta edullisempaa ja käyttöikä on noin kymmenkertainen puuhun verrattuna. Metallirakenteiden ja maa-aineksen käyttö reiteillä lisäävät asiakasturvallisuutta ja tuovat kustannussäästöjä ylläpidossa. Vuoden 2014 aikana analysoidaan metallirakentamisen menetelmällinen sopivuus, asiakaskokemukset ja ympäristönäkökohdat. Tämän jälkeen ratkaistaan metallirakenteiden käytön laajuus ja suositeltavat kohteet jatkossa. Kiviaineksen murskausmenetelmää polkujen kestäväinnissä kehitettiin yhdessä yrittäjien kanssa Lapin olosuhteissa toimivaksi ketjuksi. Palveluja kehitettiin kysyntälähtöisesti useimmiten hankerahalla mm. Teijossa ja Rovaniemellä. Suojelualueverkoston retkeilyalueet mukaan lukien matkailu- ja virkistyskäytön painopistetarkastelun päivittäminen aloitettiin.</p>
<p>2.5 Metsähallitus kehittää luontokeskusverkoston vaikuttavuutta ja tuottavuutta mm. toteuttamalla vuonna 2012 valmistuvia kehittämissuunnitelmia.</p>	<p>Kevään aikana koostettiin kattava asiakaspalveluverkoston tarkastelu, jota käytetään pohjana kehittämistoimille.</p>

3 Tarjotaan mahdollisimman laajalti kansalaisille metsästys- ja kalastusmahdollisuuksia ekologisesti ja sosiaalisesti kestäväällä tavalla ja seurataan toiminnan vaikuttavuutta (EK)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
<p>3.1 Metsästys- ja kalastuslupien myyntitavoitteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metsästysluvut: 42 000 • Kalastusluvut: 75 000 • Metsästys- ja kalastusalueiden vuokrasopimukset: 3 500 	<p>Metsästyslupia myytiin yhteensä 56 389 kpl jakautuen seuraavasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kanalintujen metsästysoikeuden sisältävät pienriistaluvat: 42 689 kpl • Muut pienriistaluvat 10 797 kpl • Suurpetoluvat 2 903 kpl <p>Hirvenmetsästyksen Metsähallituksen aluelupa-alueilla osallistui 25 140 henkilöä.</p> <p>Kalastusluvut 71 267 kpl. Metsästys- ja kalastusalueiden vuokrasopimukset: 3 426</p>
<p>3.2 Metsähallitus kehittää menetelmän erätalouden aluetaloudellisten vaikutusten arvioimiseksi.</p>	<p>Hanke eteni suunnitellusti, kalastajien ja metsästäjien vastaukset on koottu ja niitä käsitellään, aineisto julkaitaan 2014. Terveysvaikutuksista tehdään selvitys yhteistyössä Oulun Diakonissalaitoksen kanssa.</p>

4 Kehitetään erävalvontaa ja vahvistetaan valvonnan resursointia ja näkyvyyttä (EK)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
4.1 Metsähallitus kehittää erävalvonnan viranomaisyhteistyötä ja parantaa valvonnan näkyvyyttä. Erävalvontaa vahvistetaan toimintamenojen puitteissa kohdentamalla tarvittaessa lisäresursseja toiminnan varmistamiseen.	Viranomaisten laajapohjainen yhteistyöseminaari (yli 100 osallistujaa) pidettiin keväällä, aiheena hyvät käytännöt, törkeät metsätysrikokset ja suurpetoihin kohdistuva rikollisuus. Viranomaisten yhteinen rajaseuturyhmä perustettiin koordinoimaan ns. katvealueiden valvontaa Kainuun, Itä-Suomen ja Keski-Suomen haja-asutusalueilla. Metsähallituksen 11 erätarkastajalla oli yhteensä 352 yhteistoiminnallista tapahtumaa muiden valvontaviranomaisten kanssa.
4.2 Erävalvonnan erityisteemoina ovat (alustavasti): <ul style="list-style-type: none"> • suurpetojen salapyynnin valvonnan tehostaminen ja ennaltaehkäisy • kalastuksen luvallisuuden valvonta ja laittomuuksien ennaltaehkäisy • saimaannorpan suojeluun liittyvä valvonta • maastoliikenteen valvonta. 	Suurpetojen salapyynnin valvontaa tehtiin yhteisvalvontana rajavartiolaitoksen ja poliisin kanssa. Paljastettiin useita törkeitä metsätysrikoksia mm. Lapissa ja Pohjanmaalla. Metsähallituksen, kalastusalueiden ja riistanhoitoyhdistysten välillä laadittiin sopimuksia lupavalvontayhteistyöstä myös yksityismailla. Yhteistyöstä saatiin hyviä kokemuksia. Kalastusvalvontaa tehostettiin palkkaamalla 10 määräaikaista valvojaa lupatulo-rahoituksella, edellisvuonna muuttuneisiin kalastuslain säädöksiin puututtiin entistä tiukemmin. Uusia pyydysmerkin-täsäädöksiä noudatettiin hyvin alueilla, joilla oli edellisvuoden valvonnassa puututtu puutteellisiin merkintöihin. Maastoliikenteen valvonnassa havaittiin lisääntyvää luvaton-ta mönkijäliikennettä kesäaikaan ja talvella tunturimaastoissa tehok-kailla kelkoilla tapahtuvaa extreme-ajelua. Näihin puututtiin. Ke-hittämissarvetta on sekä maastoliikenteen lainsäädännössä että Metsähallituksen ohjeistuksessa, perustettiin maastoliikenneryhmä asian parantamiseksi.
4.3 Metsähallitus huolehtii Tenojoen vesistön valtiolle kuuluvilla vesialueilla siitä, että kalastusoikeutta käytetään Tenon kalastussopimuksen ja kalastuslain sallimissa rajoissa.	Tenojoen lupamyynnissä tiedotettiin kalastajille valtion vesien kalastusoikeuden käytöstä. Pyydykset olivat pääasiassa kalastus-säännön vaatimusten mukaisia.

5 Metsähallitus edistää julkisen riistakonsernin strategiaa

Julkisen riistakonsernin strategiaa toteuttavat tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
5.1 Metsähallitus edistää julkisen riistakonsernin strategisia päämääriä.	Yhteistyötä tehtiin eri tasoilla, painopiste oli saalisseuranan parantamisessa.
5.2 Metsähallitus ylläpitää suurpetoviestintää yhteistyössä sidosryhmien kanssa. <ul style="list-style-type: none"> • määrällisenä tavoitteena Suurpedot.fi-verkkopalvelun käynnit: 80 000 	Sivuja päivitettiin ja sivustouudistus aloitettiin. <ul style="list-style-type: none"> • yksittäiset käynnit: 153 965. Käyntimäärässä suuri kasvu vuoden 2013 aikana.
5.3 Metsähallitus seuraa metsäpeura-aidan kuntoa ja huolehtii sen ylläpidosta sekä osallistuu metsäpeurakannan hoitotoimien ja mahdollisten siirtoistutusten valmisteluun.	Metsäpeuran siirtoistutushanketta valmisteltiin riistakonserniyhteistyönä ja aloitettiin Metsäpeura ENPI-hanke.
5.4 Metsähallituksen luontopalvelut edistää valtion talousmetsien riistaelinympäristöjen kunnostamista metsätalouden kumppanina	Sovittiin metsätalouden kanssa työnjaosta, kunnostustöitä toteutetaan resurssien mukaan.

5.5 Metsähallitus seuraa ahmakannan ja muiden suurpetokantojen kehitystä Lapissa yhteistyössä RKTL:n, Suomen riistakeskuksen ja Paliskuntain yhdistyksen kanssa.	Toteutettiin kevään aikana, raportoitu erikseen maa- ja metsätalousministeriölle.
5.6 Metsähallitus kehittää riistakonsernin tietohallintostrategian linjausten mukaista riistatalouden seuranta- ja suunnittelujärjestelmää yhteistyössä RKTL:n ja Suomen riistakeskuksen kanssa maa- ja metsätalousministeriön erikseen osoittamalla rahoituksella.	Riistapäiväkirja-hankkeen ensimmäinen vaihe päättyi vuoden alussa, jatkettiin yhteistyön ja tavoitteiden suunnittelua.

6 Muut maa- ja metsätalousministeriön erikseen asettamat tavoitteet

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
6.1 Metsähallitus tehostaa kalastajille ja metsästäjille suunnattua tiedotusta saalispalautteiden kattavuuden lisäämiseksi.	Tuikki.fi-kalastuspäiväkirjaa kehitettiin edelleen saalispalautteiden määrän lisäämiseksi. Tiedotusta saalispalautteista suunnattiin asiakkaille eräluvut.fi-sivujen kautta, saalispalautteiden tekstiviesti- ja sähköpostimuistutuksin. Pienriistan lupametsästäjien saalispalautteen anto nousi 40 %:iin eli korkeammaksi kuin koskaan aiemmin.
6.2 Metsähallitus avustaa maa- ja metsätalousministeriötä uhanalaisille kalalajeille laadittavien hoitosuunnitelmien tekemisessä ja toimeenpanossa.	Metsähallitus valmisteli hankehakemuksen- ja suunnitelman MMM:lle (erityisavustukset kalatalouden edistämiseen) meriharjuksen hoitosuunnitelman valmistelusta. Hakemus jätettiin tammikuussa 2014.
6.3 Metsähallitus osallistuu kalastuslain kokonaisuudistuksen jatkovalmisteluun tuottamalla tietoa kalastajien saalistietojen keräämisestä sekä kerätyn tiedon hyödyntämisestä kalastuksen suunnittelussa. Metsähallitus merkitsee suorittamansa kalaistutukset kalataloushallinnon yhteiseen Kaveri-järjestelmään.	Saalistietoja hyödynnetään erityisesti kalastuksen kiintiöpäätöksessä, joka vahvistettiin 1.11.2013. Saalistiedon keräämiseen ja hyödyntämiseen liittyvät tiedot ovat kiintiöpäätöksen myötä käytettävissä kalastuslain kokonaisuudistuksen valmisteluun. Kaveri-järjestelmä saatiin käyttöön Metsähallituksen järjestelmien ja TIKE:n välisten tietoliikenneongelmien vuoksi vasta joulukuussa 2013. Järjestelmä koulutetaan ja otetaan aktiiviseen käyttöön Metsähallituksessa vuoden 2014 alkupuolella.
6.4 Metsähallitus toimii ELOn (European Landowners Organisation) Wildlife Estate -ohjelman kansallisena koordinaattorina.	Metsähallitus koordinoi hanketta Suomessa ja järjesti yhdessä Suomen maanomistajain liiton kanssa hankkeen esittelytilaisuuden kiinnostuneille maanomistajille elokuussa 2013.
6.5 Metsähallitus edistää Kansallisen metsäohjelman 2015 tavoitteena olevaa valtion metsien kulttuuriperinnön inventointia. (tavoite sisältyy myös YM:n ja MH:n väliseen sopimukseen).	Inventoinnit valmistuivat 3 400 ha:n alalta.
6.6 Metsähallitus varmistaa uittorakenteiden ylläpidon pitkällä aikavälillä kehittämällä yhteistyötä uittoyhdistyksen kanssa.	Investointihankkeiden toteutuksesta sovittiin Järvi-Suomen Uittoyhdistyksen kanssa hyväksi koetun ja vakiintuneen käytännön mukaisesti.
6.7 Metsähallitus julkistaa uuden eräasiakkaille suunnatun verkkopalvelun, joka sisältää metsästystä, kalastusta, erävalvontaa ja maastoliikennettä koskevat tiedot ja lupamyynnin. <ul style="list-style-type: none"> määrällisenä tavoitteena uudella verkkopalvellulla 500 000 kävijää. 	Eräluvut.fin suomenkielinen palvelu avattiin tammikuussa. Tammikuun hirviasiat esitettiin kuitenkin vielä metsa.fi-sivustolla. Ruotsin kieliversio julkaistiin marraskuussa. <ul style="list-style-type: none"> yksittäisiä kävijöitä 246 864 käyntejä 440 957 sivulatauksia 2 260 478

6.8. Metsähallitus yhdessä Lapin ELY-keskuksen kanssa edistää Lokan ja Porttipahdan ammattikalastusta tukevaa poistokalastusta erillisrahoituksella.

Poistokalastusta ei tehty kesän 2013 aikana. Saaliiden kaupallista hyötykäyttöä tai jatkosijoitusta ei saatu ratkaistua tyydyttävästi. Hankkeeseen Lapin ELY-keskuksen myöntämä 50 000 euron määräraha päätettiin siirtää käytettäväksi vuosille 2014–2015.

3.2 Määrälliset tavoitteet ja muut tunnusluvut

Määrälliset tavoitteet, ympäristöministeriö	Tot. 2010	Tot. 2011	Tot. 2012	Tavoite 2013	Tot. 2013
Alueiden hallinta					
Natura-alueiden määrä, joille valmistuu hoito- ja käyttösuunnitelma	22	20	18	13	13
Natura-alueiden määrä, joille valmistuu tila-arviointi (NATA)	52	16		25	37
Perustettujen uusien suojelualueiden määrä		2		100	180
Muodostettujen esi-/suojelukiinteistöjen määrä	21	18	16	10	15
Luonnonsuojelu					
Enallistaminen (ha)	2 245	2 148	1 897	2 240	2 212
Metsien ja puustoisten soiden ennallistaminen METSO-ohjelmassa (valtion suojelualueet ha)	1 797	1 617	1 576	1 650	1 822
Metsien ja puustoisten soiden ennallistaminen METSO-ohjelmassa (YSA, ha)	71	150	46	50	264
Soiden ennallistaminen (ei METSO, ei YSA, ha)	377	381	275	540	126
Perinnebiotooppien hoito (ha)	2 695	3 071	3 388	3 215	4 137
Puustoisten perinnebiotooppien kunnostus ja jatkuva hoito METSO-ohjelmassa (valtion suojelualueet, ha)	1 192	1 294	1 481	1 400	1 901
Puustoisten perinnebiotooppien kunnostus METSO-ohjelmassa (YSA, ha)	23	1	7	15	10
Avoimien perinnebiotooppien jatkuva hoito ja kunnostaminen (ei METSO, ei YSA, ha)	1 480	1 776	1 900	1 800	2 226
Arvokkaiden luontotyyppien hoito ja kunnostus (ha)	339	313	332	300	298
Arvokkaiden luontotyyppien hoito ja kunnostus METSO-ohjelmassa (valtion suojelualueet, ha)	199	226	239	250	210
Arvokkaiden luontotyyppien hoito ja kunnostus METSO-ohjelmassa (YSA, ha)	140	87	93	50	88
Luontotyyppien inventointi (ha)	40 589	47 310	77 613	52 500	101 665
Luontotyyppien inventointi METSO-alueella (valtion suojelualueet, ha)	7 034	6 977	7 565	7 000	21 010
Luontotyyppien inventointi METSO-alueella (YSA, ha)	5 544	2 548	3 974	2 500	3 008
Luontotyyppien inventointi METSO-alueen pohjoispuolella (ha)	28 011	37 785	66 074	43 000	77 647
Vedenalaisten luontotyyppien inventointi, v 2010–2012, videointipistettä 2013	6 200	5 345	n. 10 000	9 000	9 365
MH:n vastuulle osoitettujen nisäkkäiden ja lintujen seuratut kohteet (kpl)	1 724	1 789	1 886	1 750	1 817
Lajistokartoitukset (ha)	4 230	1 500	3 390	950	3 527
METSO-ohjelman lajistokartoitukset (ha)	2 990	1 000	1 620	700	1 721
Muut lajistokartoitukset (ha)	1 240	500	1 770	250	1 806
Luonnon virkistyskäyttö					
Virkistyspalvelujen asiakastyytyväisyys (asteikko 1–5)	4,2	4,3	4,2	≥4	4,3
Kansallispuistojen käynnit	1 958 500	2 086 500	2 087 300	2 090 000	2 259 800
Luontokeskusten ja muiden asiakaspisteiden käynnit (kpl)	849 400	833 000	896 500	950 000	1 013 800
Luontokeskusten ja muiden asiakaspisteiden käynnit, mukaan lukien lisäksi luontotalot ja perinnetilat (kpl)	941 500	915 400	971 900	1 000 000	1 076 800
Opastettujen asiakkaiden määrä ryhmissä (asiakkaiden lkm)	45 100	42 015	54 018	35 000	68 868
Opastettujen asiakkaiden määrä ryhmissä mukaan lukien myös lyhyet opastukset (asiakkaiden lkm)	62 068	61 853	74 220	60 000	104 460
Luontoon.fi-verkkopalvelun yksittäiset kävijät ¹⁾			923 220	900 000	1 110 905
Luontoon.fi -verkkopalvelun sivun lataukset ¹⁾			7 422 009	6 000 000	8 003 488
Retkikartta.fi-verkkopalvelun käynnit	1 011 998	1 103 170	1 275 570	1 130 000	1 648 422
Matkailuyritysten kanssa voimassaolevat yhteistyösopimukset (kpl)	297	310	352	350	399

Määrälliset tavoitteet, ympäristöministeriö	Tot. 2010	Tot. 2011	Tot. 2012	Tavoite 2013	Tot. 2013
Eräasiat					
Moottorikelkkauraluvat (kpl) ²⁾	5 783	5 430	4 903	7 000	5 002
Urien ulkopuoliset maastoliikenneluvat (kpl) ²⁾	1 319	841	986	1 000	1 905

Määrälliset tavoitteet, maa- ja metsätalousministeriö	Tot. 2010	Tot. 2011	Tot. 2012	Tavoite 2013	Tot. 2013
Luonnon virkistyskäyttö					
Virkistyspalvelujen asiakastyytyväisyys (asteikko 1–5)	4,2	4,3	4,2	≥4	4,3
Valtion retkeilyalueiden käynnit	364 000	356 000	354 000	355 000	369 000
Luontokeskusten ja muiden asiakaspisteiden käynnit (kpl)	849 400	833 000	896 500	950 000	1 013 800
Luontokeskusten ja muiden asiakaspisteiden käynnit, mukaan lukien lisäksi luontotalot ja perinnetilat (kpl)	941 500	915 400	971 900	1 000 000	1 076 800
Opastettujen asiakkaiden määrä ryhmissä (asiakkaiden lkm)	45 100	42 015	54 018	35 000	68 868
Opastettujen asiakkaiden määrä ryhmissä mukaan lukien myös lyhyet opastukset (asiakkaiden lkm)	62 068	61 853	74 220	60 000	104 460
Luontoon.fi-verkkopalvelun yksittäiset kävijät ¹⁾			923 220	900 000	1 110 905
Luontoon.fi -verkkopalvelun sivun lataukset ¹⁾			7 422 009	6 000 000	8 003 488
Retkikartta.fi-verkkopalvelun käynnit	1 011 998	1 103 170	1 275 570	1 130 000	1 648 422
Matkailuyritysten kanssa voimassaolevat yhteistyösopimukset (kpl)	297	310	352	350	399
Eräasiat					
Suurpedot.fi-verkkopalvelun käynnit, yksittäiset kävijät	80 000	90 000	97 725	80 000	153 965
Uusien eräasiakkaiden verkkopalvelun Eräluvut.fi käynnit				400 000	440 957
Eräluvut.f-verkkopalvelun sivun lataukset					2 260 478
Eräluvut.fi-verkkopalvelun yksittäiset kävijät					246 864
Metsästysluvut (kpl)	36 955	45 225	50 206	42 000	56 389
Kalastusluvut (kpl)	69 241	74 024	78 864	75 000	71 267
Metsästys- ja kalastusalueiden vuokrasopimusten määrä	3 375	3 437	3 441	3 500	3 426
Lupametsästäjien asiakastyytyväisyys (asteikko 1–5)	3,7	3,7	3,8	3,7	3,8
Kalastajien asiakastyytyväisyys (asteikko 1–5)	3,7	3,7	3,8	3,7	3,7

Muut tunnusluvut, ympäristöministeriö	2010	2011	2012	2013
Kansallispuistojen hoito (kpl)	35	37	37	37
Muiden luonnonsuojelualueiden hoito (kpl)	508	507	515	536
Kansallispuistojen hoito (ha)	887 000	981 000	980 000	981 000
Muiden luonnonsuojelualueiden hoito (ha)	703 000	702 000	702 000	703 000
Muiden luonnonsuojelukohteiden hoito (ha)	1 038 000	1 011 000	1 040 000	1 050 000
Erämaa-alueiden (12 kpl) hoito (ha)	1 490 000	1 490 000	1 490 000	1 490 000
Erityisesti suojeltavien lajien esiintymien suojelu (kpl) ³⁾	3 839	4 141	4 371	4 211
Muiden uhanalaisten ja luontodirektiivilajien esiintymien suojelu (kpl)	24 477	25 825	27 012	⁴⁾
Muinaisjäännösten lkm (kpl, Museoviraston rekisteri)	2 148	n. 2 300	2 380	2 380
Suojeltujen rakennusten lkm (kpl)	191	233	267	312
Luontokeskusten ja muiden asiakaspisteiden määrä (kpl)	30	29	30	30
Opastusrakennelmat (kpl)	2 144	2 152	2 175	2 172
Autio- ja vuokratuvat (kpl)	275	262	290	297
Taukopaikkarakennelmat (kpl)	1 802	1 728	1 751	1 736
Veneilyrakennelmat (kpl)	247	250	253	251
Kuivakäymälät ja muut jätehuoltorakennelmat (kpl)	1 301	1 307	1 315	1 323
Polttopuuhuoltorakennelmat (kpl)	942	946	955	957
Retkeilyreitit ja luontopolut (km)	3 647	3 649	4 028	4 005
Hiihtoreitit ja latu-urat (km)	1 031	1 055	1 078	1 104
Veneily- ja vesiretkeilyreitit (km)	331	326	256	278
Moottorikelkkaurat ja -reitit (km)	2 107	1 749	1 950	2 231

Muut tunnusluvut, maa- ja metsätalousministeriö	2010	2011	2012	2013
Valtion retkeilyalueiden (7 kpl) pinta-ala (ha)	35 500	35 500	35 500	35 500
Muiden retkeilyyn ja virkistykseen varattujen kohteiden pinta-ala (ha)	141 000	141 000	141 000	141 000
Opastusrakennelmat (kpl)	1 470	1 466	1 421	1 425
Autio- ja vuokratuvat (lkpl)	105	103	109	108
Taukopaikkarakennelmat (kpl)	1 353	1 213	1 189	1 144
Veneilyrakennelmat (kpl)	297	296	297	298
Kuivakäymälät ja muut jätehuoltorakennelmat (kpl)	975	962	975	931
Polttopuuhuoltorakennelmat (kpl)	767	756	759	728
Retkeilyreitit ja luontopolut (km)	3 091	3 081	3 282	2 946
Hiihtoreitit ja latu-urat (km)	1 204	1 227	1 237	1 228
Veneily- ja vesiretkeilyreitit (km)	831	810	798	785
Moottorikelkkaurat ja -reitit (km) ⁵⁾	8 381	8 333	8 270	5 458

1) Tietoja ei ollut saatavilla 2010–2011 järjestelmän vaihdon takia.

2) Sisältää vuodesta 2012 lähtien myös mobiililuvat ja käsinkirjattuja lupia.

3) vuoden 2013 luku ei ole vertailukelpoinen aiempiin nähden johtuen mm. ls-asetuksen muutoksesta.

4) Tunnuslukua ei voitu tuottaa, koska SYKE ei voinut toimittaa vuoden 2013 tulostetta.

5) Urien ja reittien määrän väheneminen johtuu mm. siitä, että niitä on siirrynyt kuntien hoitoon.

3.3 Tuloksellisuuden arviointi prosesseittain

3.3.1 Luonnonsuojelu

Luontotyyppi-inventointien, arvokkaiden elinympäristöjen sekä perinnebiotooppien hoidon ja lajiseurannan tavoitteet saavutettiin pääosin erinomaisesti. EU:n Life-rahoitus oli merkittävä soiden ennallistamisessa (Suoverkosto Life) sekä arvokkaiden elinympäristöjen ja perinnebiotooppien hoidossa (Luonnonhoito Life). Lisää Life-rahoitusta haettiin valmistelemalla Paahde Life-hankehakemus.

Meristrategiapuitedirektiivin mukaista merenhoidon seurantaan varten valmisteltiin merenpohjien seurantaohjelma. Meriluonnonsuojelun hankkeista TOPCONS-hanke jatkui ja FINMARINET-Life+-hanke päättyi. Sisävesien inventoinnin pilottihankkeessa inventoitiin noin 300 lampea, 20 järveä ja 200 lähteikköä sekä 100 kilometriä virtavesiä. Lisäksi kehitettiin luontotyyppien määritelmiä ja kartoitusmenetelmiä jatkotöiden helpottamiseksi. Luontodirektiivin ja vesipuitedirektiivin vesiluontotyyppien määritelmiä yhdenmukaistettiin yhteistyössä SYKEN kanssa.

Saimaannorpan kuutteja syntyi 62, mutta pesäpoikaskuolleisuus oli lähes kaksinkertainen ns. normaalitalviin verrattuna. Valkoselkätikan pesimätulosta, 104 todettua pesintää, voidaan pitää erittäin hyvänä, kanta on edelleen hitaassa kasvussa. Maakotkan pesintätulos oli keskimääräistä heikompi pesintäkauden alun kylmien säiden takia, muuttohaukan pesintätulos tavanomainen ja tunturihaukalla viidettä vuotta peräkkäin erittäin heikko alhaisen riekkokannan takia. Naalin tai kiljuhanhen pesintöjä ei edelleenkään todettu Suomesta. Raakkujokia inventoitiin hanketyönä ja mm. Kainuusta löydettiin kuusi uutta raakkuesiintymää Oulujoen valuma-alueelta. Vastuulajiston seurantaan osallistui vapaaehtoisia neljän henkilötyövuoden verran.

Lajistokartoitusten painopisteet olivat eteläisessä Suomessa uusimmissa kansallispuistoissa, Siipoonkorvessa ja Selkämerellä, sekä ELY-keskusten vetämissä priorisointineuvotteluissa esiin nousseilla ns. hot spot -kohteilla. Pohjoisempana mittavimmat lajistokartoitukset tehtiin Hiidenportin, Pallas–Yllästunturin, Pyhä–Luoston ja Riisitunturin kansallispuistojen kääpälajistosta sekä Urho Kekkosen kansallispuiston ja Koitelaiskairan sammallajistosta. Lajistokartoitukset painotuivat pohjoisessa edelleen erityisesti kaivostoiminnan kiinnostuksen kohteille.

Kulttuurihistoriallisia kohteita pystyttiin kunnostamaan pääosin hankerahoituksella. Ivalojoen Kultalan kruunun stationin kattotyöt saatiin valmiiksi Kultaa ja kuohuja -hankkeessa ja kolttakenttien kattojen korjausta jatkettiin ABCGheritage – Pohjoinen perintömme -hankkeessa. Rovaniemellä sijaitsevan huonokuntoisen Auttikönkään uittopadon kunnostussuunnittelu päästiin aloittamaan Lapin ELY-keskuksen rahoituksella. Posion Akanlahden tukinsiirtolaitoksen käyttöedellytyksiä selvitettiin Oulun yliopiston opinnäytetyössä. Osana Vallisaaren ja Kuninkaansaaren kehittämishanketta laserkeilattiin Vallisaaren pattereita. Gustavsvärnin merilinnoituksen raunio Hangon edustalla päätyi ehdokkaaksi Suomen uhanalaisimmaksi kulttuuriperintökohteeksi Kulttuuriperintöyhdistys Europa Nostra Finlandin toimesta.

Metsähallituksen luontopalvelut osallistui Valtakunnallisen maisema-alueiden päivitysinventointi-hankkeen ohjaustyöhön sekä alueellisissa että valtakunnallisissa työryhmissä. Yhteistyössä Turun yliopiston kanssa pilotoitiin Saaristomeren kansallispuistossa karttapohjaista internetkyselyä ”Minun Saaristomereni”. Kysely julkaistiin ympäristöministeriön rahoittamassa Harava-palvelussa. Työ on osa Metsähallituksen ja Turun yliopiston kehittämistyötä, jossa pureudutaan maiseman kartoitukseen ja hoitoon.

3.3.2 Luonnon virkistyskäyttö

Luonnon virkistyskäytössä tavoitteet saavutettiin ja osin ylitettiin. Kansallispuistojen ja valtion retkeilyalueiden käyntimäärät ylittyivät ennusteeseen verrattuna. Edellistä vuotta paremmat retkeilyajat edesauttoivat yleisesti luonnossa liikkumista. Matkailukeskuksissa kansallispuistojen käyntimäärämuutokset noudattavat matkailun muutoksia. Esimerkiksi Rukalla tapahtunut kasvu näkyy kasvuna myös Oulangan, Syötteen ja Riisitunturin kansallispuistoissa. Kolilla merkittävä kasvu johtunee puiston valinnasta vuoden 2013 retkikohteeksi. Nuuksion huima, lähes 50 %:n kasvu johtuu Suomen luontokeskus Haltian valmistumisesta.

Luontokeskusten ja muiden asiakaspalvelupisteiden kokonaiskäyntimäärän kasvu syntyi pääosin Suomen luontokeskus Haltiasta, sekä siitä, että edellisenä vuonna avatuissa Liminganlahden (56 000 käyntiä) ja Pyhä-Luoston kansallispuiston Naavan (lähes 90 000 käyntiä) luontokeskuksissa oli täysi toimintavuosi. Lisäksi Naavan käyntimäärä ylitti reilusti tavoitteen. Opastettujen asiakkaiden määrän merkittävin kasvu tuli Haltian lisäksi Liminganlahdelta. Asiakastyytyväisyys säilyi hyvänä. Kävijätutkimuksissa pilotoitiin luonnon terveysvaikutusta kuvaavaa mittaria. Aineiston analysointi jatkuu yhteistyössä Oulun Diakonissalaitoksen ja Jyväskylän yliopiston kanssa. Kansallispuistojen ja valtion retkeilyalueiden paikallistaloudelliset vaikutukset kasvoivat edellisestä vuodesta johtuen kasvaneista käyntimääristä.

Uudet luonnossa liikkumisen muodot ovat kasvussa kansallispuistoissakin. Esimerkiksi polkujuoksuharrastajat löysivät viime vuonna mm. Kolille, Nuuksioon ja Karhunkierrokselle, joissa tapahtumat järjestetään yhteistyössä luontopalvelujen kanssa.

3.3.3 Eräasiat

Asiakkaat löysivät uudet eräluvut.fi-palvelusivut, ja tekniset uudistukset paransivat lupamyynnin sujuvuutta. Kanalintukannat vahvistuivat ja varsinkin metsokanta on joillain Pohjois-Suomen seuduilla riistakolmiolaskentahistorian vahvin. Pienriistan lupamyynti oli viime vuosiin verrattuna korkeimpia. Myös virkistyskalastuslupien kysyntä kasvoi. Riistaelinympäristöjen parantamishankkeissa on löydetty toimiva yhteistyömalli ja työnjako metsätalouden kanssa. Kalatalouden uuden toimintaohjelman toteutus lähti tehokkaasti käyntiin. Kansalaisten kalapäiväkirjan, tuiki.fi, käyttäjäturvallisuutta parannettiin edelleen.

3.3.4 Alueiden hallinta

Natura-alueiden tilan arvioinneissa (NATA) ja suojelualueiden kiinteistönmuodostamisessa tavoitte ylitettiin selvästi, hoidon ja käytön suunnittelussa toteuma vastasi tavoitetta. Säädosvalmistelussa Metsähallitus sai valmistelevat työt tehtyä noin 180 alueen osalta, mutta näitä koskevat perustamissäädökset valmistuvat ja annetaan vuonna 2014. Selvitykset neljän uuden kansallispuiston perustamisedellytyksistä valmistuivat vuoden lopussa.

Kehittämistyö painottui edelleen hyvin pitkälti SALT-kokonaisuuteen sisältyvien Suojelualue-tietojärjestelmän (SATJ) sekä Suunnittelun ja seurannan tietojärjestelmän (SASS) toteutusprojektien loppuunsaattamiseen. Kehittämistyö satoi paljon etenkin ohjausyksikön resursseja, minkä takia muun tyyppiseen prosessin kehittämistyöhön ei ollut juurikaan mahdollisuuksia. Tietojärjestelmätönn rinnalla päivitettiin Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteita, joka on keskeinen luontopalvelujen toimintaa ohjaava dokumentti.

3.3.5 Muut toiminnot

Metsäpuiden siemenhuolto ja uittorakenteiden ylläpito

Imarin siemenkeskuksessa Rovaniemellä valmistui uusi kapasiteetiltaan noin 15 000 kilon pakastevarasto. Tällä korvataan vanha 1980-luvulla rakennettu huonokuntoinen varasto. Siemenkaupan myynti oli 1 683 kiloa. Myyntituloa kertyi 689 000 euroa.

Uittorakenteiden ylläpitoon osoitettu 110 000 euron määräraha kohdennettiin neljän terminaali-paikan kunnostuksiin. Kohteina olivat Kuokkastenkosken pudotuspaikka Nurmeksessa, Nerkoon kanavan käsittelyalue Lapinlahdella, Peltosalmen pudotuspaikka Iisalmessa ja Tikansaaren suoja-satama Liperissä.

Kansainväliset tehtävät

Yhteistyö kansainvälisten kumppaneiden kanssa oli vilkasta mm. hankkeiden puitteissa. Luontopalvelut toimi vetäjänä neljässä ja kumppanina yhdessä ENPI-naapuruusohjelmahankkeessa pitkin itärajaa. Hankkeet tukevat vahvasti Fennoskandian Vihreän Vyöhykkeen kehittämistä. Perämerellä on käynnissä kaksi hanketta ruotsalaisten kanssa: Boundless Bothnian Bay kehittää Perämeren matkailua ja Cross Border Co-operation of National Parks of Bothnian Bay viranomaisyhteistyötä Perämeren kansallispuistoissa. Merenkurkun ja Korkean Rannikon maailmanperintöalueiden yhteistyö jatkui suunnitelman mukaisesti.

Kolumbian kansallispuistohallinnon kanssa toteutettiin ulkoasiainministeriön rahoittamaa yhteistyöhanketta. Kuuden työpajan ja yhdessä työstettävien suunnitelmien avulla kehitettiin Kolumbian kansallispuistohallinnon työntekijöiden osaamista opastusviestinnässä, lajien hoidossa ja luontomatkailussa. Hanke päättyi vuoden 2013 lopussa. Siinä oli mukana seitsemän luontopalvelujen asiantuntijaa.

Yhteistyö Latvian puistoalueorganisaatioiden kanssa jatkui ympäristöministeriön kansainvälisen hankerahoituksen turvin. Luontopalvelut vastaa Suomen ja Viron luonnonsuojeluyhteistyön, Ramsarin kosteikkosopimuksen kansallisen työryhmän sekä Suomen IUCN-komitean sihteeristöpalveluista.

Euroopan tasolla toimittiin EUROPARC-, ENCA- ja Eurosite-järjestöissä. Luontopalveluilla on edustaja EUROPARC-Liiton työryhmissä: terveysvaikutukset, erämaat, rajapuistot ja kestävä luontomatkailu. Lisäksi EUROPARC Pohjolan-Baltian -osaston 10-vuotisjuhlaseminaari järjestettiin Suomen luontokeskus Haltiassa.

Kesäkuussa toteutettiin kansainvälinen rajapuistoyhteistyön arviointi Suomen, Norjan ja Venäjän alueilla olevalla Pasvikin–Inarin suojelualuekokonaisuudella. Raportin mukaan yhteistyö on edennyt suotuisasti ja alue säilytti EUROPARCin myöntämän rajapuistoyhteistyön sertifikaatin ja pysyi mukana yhdeksän puistoparin muodostamassa TranParcNet-verkostossa.

Yhteyksiä eri maiden suojelualuehallintoon pidettiin aktiivisesti. Luontopalvelujen edustajia tutustui US National Park Servicessa vapaaehtoistyöhön, kulttuuriperintöasioihin ja ranger-toimintaan. Osallistuttiin World Protected Area Leadership Forumiin.

Luontopalvelut isännöi poliittisten päättäjien ja kollegojen vierailuja Suomessa. Näitä olivat mm. Ruotsin Naturvårdsverket, Norjan uusi Miljödirektoratet, Kanadan suurlähetystö, Indonesian parlamentti, Kansainvälinen metsästyksen ja riistanhoidon neuvosto ja Puolan metsähallitus.

Kehittäminen

Henkilöstö voi esittää kehittämisideoita Metsähallituksen kehittämisjärjestelmässä (Orchidea), jossa ideoita arvioidaan ja jalostetaan toteuttamiskelpoisiksi hankkeiksi. Vuoden 2013 aikana järjestelmään kirjattiin 16 uutta ideaa.

Hanketoiminta oli edelleen monipuolista ja vilkasta. Vuoden lopussa oli käynnissä noin 100 hanketta, joista suurin osa rahoitetaan EU:n erilaisten rahastojen kautta. Myös lisätalousarvion kautta tulevat kehittämisrahat kanavoidaan hankkeina ja niihin pyritään saamaan ulkopuolista rahoitusta toiminnan vaikuttavuuden lisäämiseksi. Uusista hankkeista merkittävin on loppukesällä hyväksyty ja aloitettu ”Norppa LIFE”.

Luontopalvelut toteutti sisäisen hanketoiminnan kehittämistyön tavoitteena helpottaa hankehakemusten laadintaa ja hankkeiden läpivientiä. Erityinen huomio kiinnitettiin talousseurantojen ajantasaisuuteen ja sujuvaan toimintaan tilinpäätöksien ja maksatushakemusten yhteydessä. Samoin hankkeissa työskentelevien roolit ja vastuut selkeytettiin ja henkilöstön perehdytykseen ja koulutukseen panostettiin ja panostetaan jatkossa. Hankkeiden taloushallinnosta vastaavat hankesihteerit siirtyivät vuoden 2014 alussa palvelukeskuksesta luontopalveluihin, mikä edelleen parantaa hankkeiden taloushallinnon sujuvuutta.

Metsähallituksen luontopalvelut tarjoaa ja luo yhteistyössä järjestöjen kanssa vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksia valtion suojelualueille. Kaikkiaan 2 381 henkilöä ympäri Suomen teki vapaaehtoistyötä suojelualueiden luonnon ja perinneympäristöjen hoitamiseksi, uhanalaisten lajien tiedon keräämiseksi sekä kestävien riista- ja kalakantojen hyväksi. Yhteensä vapaaehtoiset työskentelivät omaksi iloksi ja samalla suomalaisen luonnon hyväksi 18 henkilötyövuoden verran. Vapaaehtoistoiminnan määrä kasvoi vuodesta 2012 kehittämistyön ansiosta. Kiitokseksi vapaaehtoisten ja järjestöjen työstä valittiin kolmannen kerran Vuoden luontovapaaehtoinen. Vuonna 2013 luontovapaaehtoiseksi valikoituivat petolintujen pesätarkastajat ympäri Suomen ja heidän kasvoinaan konkari Jarmo Ahtinen.

Luontopalvelujen toimintaohjelman 2012–2020 arviointi tehtiin elokuussa. Ohjelman toteutus on käynnistynyt varsin hyvin ja noin 90 % ohjelman toimenpiteistä on työ alla.

Viestintä

Viestinnän keskeisin haaste oli Suomen luontokeskus Haltian lanseeraaminen, jossa onnistuttiin erinomaisesti arvioituna suuren kävijämäärän sekä laajan ja myönteisen mediajulkisuuden perusteella. Samalla viestittiin ekologisesta puuarkkitehtuurista, ekoteknologiasta ja monimuotoisen luonnon merkityksestä ihmisten hyvinvoinnille. Retkitohtori-konseptilla Haltia ja kansallispuistot tuotiin myös Helsingin keskustaan. Konsepti laajenee vuonna 2014 ympäristöministeriön esityksen mukaisesti Porin Suomi Arenalle.

Luonnon monimuotoisuus -viestinnän tehostamiseksi käynnistettiin Rakkaudesta lajiin -kampanja, jossa esiteltiin kuukausittain yksi luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä laji sekä sen suojelutyötä tekevä henkilö. Uusien kansallispuistojen selvityshankkeista viestittiin yhteistyössä ympäristöministeriön kanssa mediassa, sidosryhmä- ja yleisötilaisuuksissa sekä verkkokeskusteluihin.

Luontoon.fi- ja Retkikartta.fi-verkkopalvelut kasvattivat edelleen käyntimääriään ja ylittivät kävijätavoitteet. Eräpalvelujen verkkoviestintä keskitettiin uuteen Eräluvut.fi-palveluun, jonka tunnetuksi tekemiseksi toteutettiin laaja viestintä- ja markkinointikampanja. Luontoon.fi-verkkopalvelun uudistaminen alkoi keväällä. Uusi, myös responsiivisuutta toteuttava Luontoon.fi julkistetaan lokakuussa 2014.

Osana luontokohteiden asiakaspalvelun palvelumuotoilua käynnistettiin kansallispuistojen ja 25 muun luontokohteen profilointi (brändäys). Tavoitteena on viestiä kunkin alueen omaleimaisista piirteistä niin, että palvelulupaus ja asiakaskokemus kohtaavat nykyistä paremmin.

Luontopalvelujen sosiaalisen median ohjeistusta täydennettiin ja tarkennettiin. Twitter otettiin käyttöön viestintäkanavana sekä koko luontopalveluille että Haltialle. Teemablogit toivat lisää sisältöä monikanavaisen viestintään.

Hallinto

Luontopalvelujen tulospalkkio vuodelta 2012 toteutui 1,5 %:n suuruisena ja palkkio maksettiin huhtikuussa. Vuoden 2013 tulospalkkiotekijöitä olivat edelleen kokonaistuottavuus, asiakastytyväisyys, julkisuuskuva ja metsätalouden tulosmatriisin arvo. Suojelualueiden tiedon hallinnan kehittämishanke (SALTI) jatkui yhteistyössä metsätalouden ja ympäristöhallinnon kanssa.

Metsähallituksen konsernitoiminnot ja palvelukeskus

Metsähallituksen konsernitoiminnot sisältävät konsernin johtamiseen, lakiasioihin, viestintään, kehittämiseen, sisäiseen tarkastukseen sekä henkilöstö-, talous- ja tietohallintoon kuuluvia tehtäviä. Luontopalvelut maksaa konsernipalvelujen kuluista toimintokohtaisesti määritellyn osuuden. Metsähallituksen Palvelukeskus tuottaa operatiivisia hankinta-, henkilöstö-, talous-, toimisto- ja toimitila- sekä tietopalveluja.

Metsähallituksessa käynnistettiin keväällä tukipalveluprosessien kehittämishanke, jonka tavoitteena on tukipalvelujen kustannustehokkuuden parantaminen ja palveluiden kilpailukyvyyn lisääminen. Uusi tukitoimintojen toimintamalli ja tavoiteorganisaatio otettiin käyttöön vuoden 2014 alussa, ja se toteutuu vuoteen 2016 mennessä.

Luontopalvelut maksoi konsernitoimintojen kuluista 375 000 euroa edellisvuotta enemmän. Nousu johtui tietotekniikka- ja muiden ICT-kulujen kasvusta, jolle selitteenä on luontopalvelujen käytössä olleiden työasemien määrän kasvu, Salti-hankkeiden järjestelmäkulut, tietohallinnon kehityskulut sekä arvonlisäveron korotus. Luontopalvelujen osuus konsernitoimintojen kuluista säilyi muilta osin vuoden 2012 tasolla.

Konsernitoimintojen laskutus luontopalveluilta 2011–2013 sekä luontopalvelujen osuus toimintojen kokonaiskuluista (kohdistettuihin kuluihin sisältyy alv).

	2013		2012		2011		Muutos 2011–2012		Muutos 2012–2013	
	1 000 €	%	1 000 €	%	1 000 €	%	1 000 €	%	1 000 €	%
Yhteensä	3 317,5	28,5	2 943,0	29,0	2 979,4	-36,3	-36,3	-1,2	374,5	12,7
Tietotekniikkakulut	1 904,2	41,5	1 531,8	40,1	1 419,8	111,9	111,9	7,9	372,4	19,6
Ilman kustp:n 943 tietotekniikkakuluja	1 413,3	20,0	1 411,2	22,3	1 559,5	-148,3	-148,3	-9,5	2,1	0,1

Palvelukeskuksen palvelut on hinnoiteltu joko suoriteperusteisesti tai tuntihintaisina, ja ne laskutetaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Palvelukeskuksen laskutus luontopalveluilta oli runsaat neljä miljoonaa euroa (sis. alv) eli noin 200 000 euroa (5 %) enemmän kuin edellisvuonna. Nousu selittyy pääosin toimitilakustannusten kasvulla johtuen ulkoisten kustannusten noususta (vuokrat, siivous, kiinteistönhoito, turvallisuus, alv). Toimitilojen vuokra- ym. kulut jaetaan yksiköille niiden käytössä olevien neliömäärien perusteella.

Luontopalveluille kohdistunut veloitus kasvoi myös vuonna 2012 edellisvuoteen verrattuna. Tämä johtui luontopalvelujen toiminnan volyymin kasvusta (mm. hankkeiden määrän kasvu, nuorten työllistäminen oheiskuluineen, ostolaskujen määrän kasvu). Nuorten työllistäminen jatkui edelleen vuonna 2013. Luontopalvelujen volyymia kasvattivat myös mm. Suomen luontokeskus Haltian toiminnan käynnistäminen ja lupamyynnin siirtyminen luontopalveluille alkuvuonna 2013. Arvonlisäveroa kasvatti veroprosentin nousu.

Palvelukeskuksen laskutus luontopalveluilta 2011–2013 sekä luontopalvelujen osuus toimintojen kokonaislaskutuksesta.

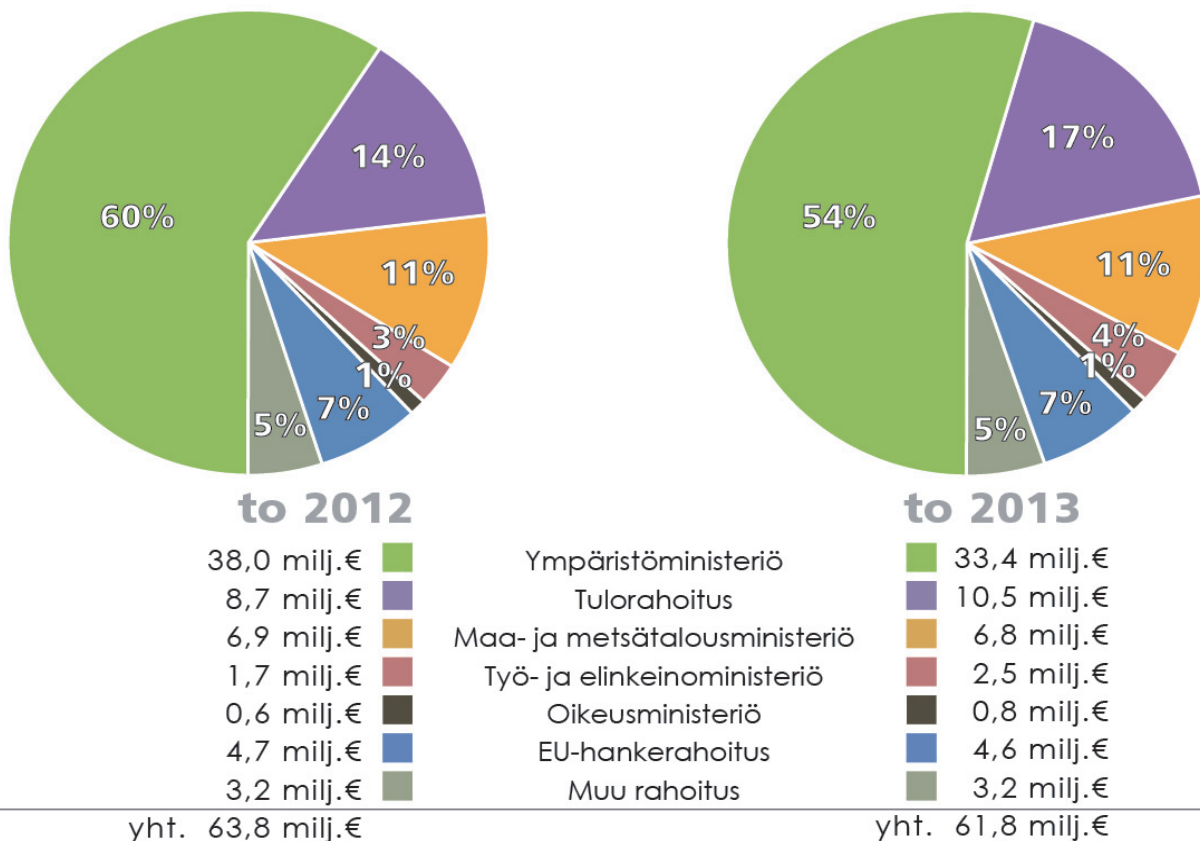
	2013		2012		2011		Muutos 2011–2012		Muutos 2012–2013	
	€	%	€	%	€	%	€	%	€	%
Hankintapalvelut	70 106	46,6	50 747	38,1	21 150	32,6	29 597	139,9	19 359	38,1
Johdon sihteeripalvelut	54 689	35,1	45 765	38,3	sis.toimistopalveluihin				8 924	19,5
Talouspalvelut	728 366	50,7	672 569	49,8	569 018	43,0	103 551	18,2	55 797	8,3
Henkilöstöpalvelut	299 540	38,4	285 099	34,5	278 212	34,0	6 887	2,5	14 441	5,1
Toimitilapalvelut	1 798 871	38,7	1 675 931	37,7	1 553 343	36,2	122 588	7,9	122 940	7,3
Toimistopalvelut	162 043	26,6	221 716	24,6	238 943	16,2	28 538	11,9	-59 673	-26,9
Tietopalvelut	526 653	45,2	538 823	45,2	524 145	46,1	14 678	2,8	-12 170	-2,3
Yhteensä (ALV 0 %)	3 640 268	38,6	3 490 650	37,2	3 184 811	35,0	305 839	9,6	149 618	4,3
Yhteensä (ALV)	375 593		325 538		299 322		26 216	8,8	50 055	15,4
Kokonaisveloitus	4 015 861	40,7	3 816 188	39,0	3 484 133	36,9	332 055	9,5	199 673	5,2

4 Toiminnallinen tehokkuus

4.1 Taloudellisuus

Metsähallituksen, julkisten hallintotehtävien, luontopalvelujen kokonaismenot olivat vuonna 2013 61,76 miljoonaa euroa; vastaava luku vuonna 2012 oli 63,83 miljoonaa euroa.

Ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön kautta valtion talousarviosta tuleva rahoitus perustuen ohjaavien ministeriöiden ja luontopalvelujen välisiin tulossopimuksiin kattoi menoista 40,23 miljoonaa euroa eli 65 % (vuonna 2012 44,90 miljoonaa euroa, 70 %). Tulossopimuksiin kirjattujen tavoitteiden toteuttaminen edellyttää rahoituksen hankkimista myös muista lähteistä. Luontopalvelujen saama ns. hankerahoitus työ- ja elinkeinoministeriöltä kattoi menoista 2,51 miljoonaa euroa eli 4 % (1,73 miljoonaa euroa, 3 %), oikeusministeriöltä saatu rahoitus 0,77 miljoonaa euroa eli 1 % (0,62 miljoonaa euroa, 1 %), EU-hankerahoitusta käytettiin 4,56 miljoonaa euroa eli 7 % (4,69 miljoonaa euroa, 7 %) ja muuta rahoitusta 3,21 miljoonaa euroa eli 5 % (3,17 miljoonaa euroa, 5 %), tulorahoituksen ollessa 10,48 miljoonaa euroa eli 17 % (8,72 miljoonaa euroa, 14 %).

Luontopalvelujen rahoitus vuosina 2012–2013.

Hankerahoituksen saanti perustuu vahvasti kansainvälisiin, maakunnallisiin ja paikallisiin kumppanuuksiin. Metsähallituksen luontopalveluille tulevat rahoituspäätökset tehdään useimmiten maakunnallisella tasolla ja rahoituspäätöksen mukaisesti hankkeet toteuttavat sekä paikallisia päämääriä että luontopalveluille tulossopimuksissa annettuja tavoitteita. Hankkeet integroivat luontopalvelut toimintaympäristöönsä, ja niillä on myös merkittävä työllistävä ja paikallistaloutta aktivoiva vaikutus. Hankerahoituksen osuus toimintavuoden 2013 kokonaisrahoituksesta ja niitä vastaavista kokonaismenoista oli 11,02 miljoonaa euroa 18 % (vuonna 2012 9,96 miljoonaa euroa, 16 %). Nettomenot ilman hankerahoitusta, maanhankintainvestointeja sekä vuoden 2012 osalta osakkeiden hankintaa oli vuonna 2013 50,74 miljoonaa euroa ja vuonna 2012 51,97 miljoonaa euroa.

Seuraava taulukko sisältää kokonaismenot ja niiden osuudet menolajeittain. Palkkaus- ja muiden henkilöstömenojen kasvu, 1,73 miljoonaa euroa, johtui suurelta osin henkilötyövuosien kasvusta (henkilötyövuodet kasvoivat 3 %). Tästä kasvusta 71 % eli 1,23 miljoonaa euroa muodostui hanketoiminnan kasvusta. Tärkeimmät palkkaus- ja muita henkilöstömenoja sekä henkilötyövuosia lisäävät hankkeet olivat nuorten työllistämishankkeet ks. luku 5.1 Henkilöstön määrän ja työpanoksen kehitys.

ICT-kulut kasvoivat edellisvuoteen nähden 0,47 miljoonaa euroa eli 21 %; muutoksesta 40 % kohdentui hanketoimintaan. Pääosa muutoksesta aiheutui eri järjestelmien kehitystyöstä esim. paikkatietojärjestelmäkokonaisuuden kehittämisestä sekä käyttäjämäärien kasvusta ja arvonlisäveron korotuksesta. Vuokrat ja muut toimitilamenot kasvoivat edellisvuoteen nähden 1,05 miljoonaa euroa. Merkittävimmät muutokset vuokrat ja muut toimitilamenoissa koostuivat toimintavuonna 2013 avatun Suomen luontokeskus Haltian vuokrasta ja kiinteistönhoidon kustannuksista, luonnonsuojelualueiden kiinteistönmuodostamismenoista sekä yleisestä vuokrien noususta ja arvonlisäverokannan korotuksesta.

Luontopalvelujen toiminnan menot ja niiden rahoitus menolajeittain 2012–2013.

Kokonaismenot menolajeittain 1 000 €	LP yhteiset	Ohjauk- yksiköt	Etelä- Suomi	Pohjan- maa	Lappi	Yhteensä 2013	Yhteensä 2012	Muutos %
Aineet ja tarvikkeet	0	77	1 604	643	926	3 250	2 809	16 %
Palkkausmenot	0	3 371	10 654	6 657	6 952	27 634	25 902	7 %
Matkat ja muut henkilöstömenot	11	378	1 327	925	803	3 445	3 526	-2 %
ICT-kulut	250	858	733	451	474	2 766	2 290	21 %
Vuokrat ja muut toimitilamenot	0	64	1 871	1 652	1 676	5 263	4 203	25 %
Ajoneuvo- sekä muut kone- ja laitemenot	0	27	941	599	776	2 343	2 205	6 %
Ulkopuoliset palvelut	1	321	2 538	1 316	1 037	5 214	4 199	24 %
Muut palvelujen ostot	2 169	860	2 079	1 361	708	7 177	7 648	-6 %
Muut kulut	4	662	670	578	448	2 362	2 219	6 %
Muut investoinnit	0	-79	539	170	250	881	3 312	-73 %
Maanhankintainvestoinnit	0	0	1 269	164	-1	1 432	3 621	-60 %
Osakkeiden hankinta	0	0	0	0	0	0	1 900	-100 %
Yhteensä	2 435	6 540	24 226	14 517	14 049	61 767	63 835	-3 %
Menot pl. maanhankintainvestoinnit	2 435	6 540	22 957	14 353	14 050	60 335	60 214	0 %

Kokonaismenojen jakauma rahoituslajeittain sisältyy alla olevaan taulukkoon. Ympäristöministeriön momentin 35.10.52 ns. perusrahoitusta käytettiin 2 % ja maa- ja metsätalousministeriön momentin 30.63.50 ns. perusrahoitusta 1 % vähemmän kuin vuonna 2012. EU-hankerahoitus eri rahoitusmuodoissa heikkeni yhteensä 3 %. Työ- ja elinkeinoministeriön työllistämistarkoituksiin sekä työllistämisperusteisiin investointeihin myöntämä rahoitus kasvoi 45 %.

Luontopalvelujen toiminnan menot ja niiden rahoitus rahoituslajeittain vuonna 2012–2013.

Kokonaismenot rahoituslajeittain 1 000 €	LP yhteiset	Ohjaus- yksiköt	Etelä- Suomi	Pohjan- maa	Lappi	Yhteensä 2013	Yhteensä 2012	Muutos %
Maksullisen toiminnan tulot ja menot	-22	1 115	4 204	2 292	2 889	10 478	8 720	20 %
Liiketoiminnan rahoitus asiakaspalvelu- tehtäviin	0	0	0	0	20	20	250	-92 %
MMM, perusrahoitus	443	850	1 243	1 729	2 581	6 846	6 897	-1 %
YM, perusrahoitus	2 014	4 004	12 660	6 422	6 719	31 819	32 322	-2 %
YM, meriensuojelu	0	0	63	40	0	104	100	4 %
YM, luonnonsuojelualueiden hankkiminen	0	78	1 180	217	-1	1 474	3 682	-60 %
YM, osakemerkintä	0	0	0	0	0	0	1 900	-100 %
EU:n rakennerahastot	0	0	583	1 152	776	2 511	3 308	-24 %
EU Life-rahastot	0	11	829	262	30	1 131	1 066	6 %
Muu EU-rahoitus	0	0	151	596	176	922	319	189 %
OM, avolaitostyöt	0	0	772	0	0	772	621	24 %
Alueiden kehittämisraha, esim. MKR	0	0	134	247	17	399	716	-44 %
TEM, työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet	0	0	151	355	261	766	144	431 %
TEM, työllistämisperusteiset siirtomenot investointeihin	0	0	852	628	259	1 739	1 583	10 %
Muu ulkopuolinen rahoitus	0	483	1 405	577	321	2 787	2 205	26 %
Yhteensä	2 435	6 541	24 227	14 517	14 048	61 767	63 835	-3 %
Menot pl. maanhankintainvestoinnit	2 435	6 463	23 047	14 300	14 049	60 293	60 153	0 %

Seuraavassa taulukossa on esitetty ministeriöiden ns. perusrahoituksen sekä muun rahoituksen jakautuminen prosesseittain. Yhteiset menot sisältävät tehtävät, joita ei kohdenneta suoraan prosesseille. Näitä ovat mm. kansainväliset tehtävät, hallintotehtävät (mm. toiminnan johtaminen, henkilöstöasioiden hoito ja palvelukeskuksen ja konsernitoimintojen menot), maanhankintainvestoinnit sekä vuoden 2012 osalta Nuuksiokeskus Oy:n osakkeiden hankinnan.

Pääosa Metsähallituksen luontopalvelujen saamasta erillis- ja hankerahoituksesta käytetään luonnon virkistyskäytön prosessissa.

Luontopalvelujen bruttomenot 2012–2013 tehtävittäin ja rahoitustyypeittäin.

Prosessit ja tehtävät 1 000 €	MMM perusrah.	YM perusrah ml. merien- suojelu	Muut rahoitus- lajit	Menot yhteensä 2013	Menot yhteensä 2012	Muutos euro	Muutos %
Yhteiset menot	747	6 665	2 314	9 726	14 221	-4 495	-46 %
Luonnonsuojelu	18	7 758	4 688	12 464	11 370	1 094	9 %
Luonnon virkistyskäyttö	3 901	14 541	10 266	28 708	28 165	543	2 %
Alueiden hallinta	71	2 854	529	3 454	3 108	346	10 %
Eräasiat	1 728	105	5 201	7 034	6 438	596	8 %
Siemenhuolto ja uittorakenteet	381	0	0	381	534	-153	-40 %
Menot yhteensä 2013	6 846	31 923	22 998	61 767	63 835	-2 068	-3 %
Menot yhteensä 2012	6 897	32 422	24 515				
Muutos euro	-51	-499	-1 517				
Muutos %	-1 %	-2 %	-6 %				

Seuraavassa taulukossa on eritelty maa- ja metsätalousministeriön määrärahan käytön jakautuminen tehtävittäin. Maa- ja metsätalousministeriön määrärahalla maksetut bruttomenot olivat yhteensä 6,84 miljoonaa euroa (6,89 miljoonaa euroa vuonna 2012). Vuoden 2013 käytettävissä olevista määrärahoista siirtyi vuodelle 2014 yhteensä 0,24 miljoonaa euroa.

Luontopalvelujen maa- ja metsätalousministeriön määrärahan (momentti 30.63.50) käyttö tehtävittäin vuonna 2013.

Tehtävät 1 000 €	Määrä- raha 2013	LTA 2013	Vuodelta 2012 siirtynyt	Brutto- tulot 2013	Käytettä- vissä yht. 2013	Brutto- menot 2013	Vuodelle 2014 siirtyvät
1. Yhteiset menot	800				1 021	821	199
2. Valtion retkeilyalueet, erämaa-alueet, virkistys- metsät, muut virkistysalueet, muu reittiverkosto	3 497			22	3 986	3 972	14
3. Erävalvonta	1 196				1 200	1 193	7
4. Riistataloudelliset hankkeet	34				34	40	-6
5. Kalataloudelliset hankkeet	218				218	203	15
6. lijoen ja Hossanjoen uittovelvoitteen hoito	218			3	221	235	-14
7. Uittorakenteiden ylläpito	110				110	108	2
8. Pohjois-Suomen siemenhuolto	300			692	300	273	27
Yhteensä	6 373	0	0	717	7 090	6 846	243

4.2 Tuottavuus

Tuottavuustavoitteista on sovittu samansisältöisesti sekä ympäristöministeriön että maa- ja metsätalousministeriön kanssa.

Tuottavuustavoitteet (huom. tavoitteiden numerointi vastaa ympäristöministeriön sopimuksen numerointia)	Tavoitteiden toteutuminen
8.1 Metsähallitus ottaa käyttöön suojelualueiden ja lajitiedon hallintaa parantavat tietojärjestelmät yhteistyössä luonnonsuojeluhallinnon kanssa. Metsähallitus vastaa näiden järjestelmien teknisestä ylläpidosta.	Järjestelmien valmistuminen viivästyi edelleen. Tavoitteena on saada Suojelualuetietojärjestelmä (SATJ) käyttöön huhtikuussa 2014 (ei sisällä vielä tässä vaiheessa ympäristöministeriön kiinteistöjen hallintaa). Suojelualueiden kuviotietojärjestelmän (SAKTI) ja suojelualueiden suunnittelun ja seurannan tietojärjestelmän (SASS) käyttöönotto tulee tapahtumaan kahdessa vaiheessa. Käytön kannalta kiireellimmät osat pyritään saamaan käyttöön loppukeväästä 2014. Lajitiedon hallintajärjestelmän (LajiGis) käyttöönotto ajoittuneeksi kesään 2014. Suojelualueiden palveluvarustuksen tietojärjestelmän ja Vuokrajärjestelmän toteutusprojektit alkuperäisen toimittajan kanssa keskeytettiin ja valmistelut uuden toimittajan valitsemiseksi aloitettiin.
8.2 Metsähallitus raportoi kokonaistuottavuuden kehityksestä liittyen omistajapoliittiseen linjaukseen.	Kokonaistuottavuusindeksi oli 97,99. Tuottavuus laskettiin Tilastokeskuksen menetelmällä ja se oli yksi tulospalkkiotekijöistä.
8.3 Metsähallitus kehittää palveluprosesseja ja muita toimintatapoja tavoitteena vähentää hallintoon ja tukipalveluihin käytettävän budjettirahoituksen määrää.	Metsähallitus käynnisti keväällä tukipalveluprosessin kehittämiprojektin, johon liittyviä toimenpiteitä toteutettiin loppuvuodesta. Palvelukeskuksen tavoiteorganisaation mukaiseen toimintatapaan siirrytään vuoden 2015 aikana.
8.4 Metsähallitus hakee valtion budjettirahoitusta täydentävää hankerahoitusta, jonka määrä pyritään pitämään vähintään nykyisellä tasolla.	Valtion budjettirahoitusta täydentävä EU-rahastojen kautta tuleva hankerahoitus on säilynyt lähes entisen suuruisena, vaikka rahoituskausi on lähestymässä loppuaan. Sen sijaan perusrahoituksen lisäksi haettava valtion budjettirahoitus hankkeisiin on lisääntynyt (TEM-rahoitus, Rikosseuraamusvirasto, ympäristöministeriön erillisrahoittamat hankkeet, mm. VELMU-inventoinnit merialueilla).

Seuraavassa taulukossa on esitetty luontopalvelujen tuotoksen, työ- ja kokonaispanosten määräämuutoksia sekä näistä laskettuja työn ja kokonaistuottavuuden muutoksia. Muutosprosentti kertoo muutoksen edelliseen vuoteen verrattuna siten, että edellisen vuoden taso on 100. Tuottavuusindeksin laskentamalli perustuu Tilastokeskuksen menetelmään. Tuotokset muodostuvat pääosin luvussa 3.2 luetelluista määrällisistä suoritteista.

Luontopalvelujen tuotos-panos- ja tuottavuus muutosprosentit edellisvuoteen verrattuna.

Muutos % edellisestä vuodesta	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Tuotos	4,6	5,3	0,3	-2,9	1,4	10,5	2,5	-1,9
Työpanos	3,1	16,6	-12,8	7,6	0,0	-3,7	-3,2	1,4
Kokonaispanos	6,7	10,1	-5,3	0,5	-3,2	1,8	3,6	-2,1
Työn tuottavuus	1,4	-9,7	15,0	-9,8	1,4	14,7	5,9	-3,2
Kokonaistuottavuus	-2,0	-4,3	5,9	-3,4	4,8	8,5	-1,0	0,3
Valtion kokonaistuottavuusindeksi	Julkaistaan syksyllä 2014	-2,5	Tietoa ei ole saatavilla	Ei täysin vertailukelpoinen edellisten vuosien kanssa 2,2	-2,0	1,3	-1,9	0,9

Luontopalvelujen kokonaistuottavuuskehitys parani vuonna 2013 edellisvuoteen verrattuna. Työn tuottavuus nousi 1,4 prosenttia ja kokonaistuottavuus heikkeni 2,0 prosenttia. Luontopalvelujen tuotost määrä nousi 4,6 prosenttia. Työpanos nousi 3,1 prosenttia ja kokonaispanos 6,7 prosenttia.

Toimintavuodelle asetetut tavoitteet saavutettiin merkittävältä osin erinomaisesti mukaan lukien tuotoksena mitattavat suoritteet. Kokonaistuottavuuden heikkenemiseen vaikutti kokonaispanoksen 6,7 prosentin nousu tuotoksen volyymin noustessa vain 4,6 prosenttia ja samanaikaisesti työpanoksen noustessa 3,0 prosenttia. Kokonaispanokseen ja työpanokseen sisältyy vuosittain kuluja, joiden tuotoksia ei mitata toimintavuoden kokonaistuottavuuden tuotoksena. Tällaisia olivat toimintavuonna 2013 esimerkiksi tietojärjestelmien ja tietokantojen ylläpito ja kehittäminen, laajat selvitykset uusien kansallispuistojen perustamisen edellytyksistä, valtion kiinteistöstrategiaan perustuva hallinnansiirtojen selvitys- ja valmistelutyö sekä aikaisempien vuosien investointien poistot.

4.3 Kannattavuus

Julkisten hallintotehtävien maksullisten suoritteiden kustannusvastaavuus parani vuoteen 2012 verrattuna. Kustannusvastaavuuden parantuminen aiheutui pääosin liikevaihdon kasvusta aiheuttamisperiaatteen mukaisten kustannusten säilyessä vuoden 2012 tasolla. Vuoden 2013 liikevaihto kasvoi 2,18 miljoonaa euroa (24 %), kun vastaavat kulut alenivat 0,59 miljoonaa euroa (-0,01 %).

Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli 73 %, kun se edellisvuonna oli 69 %. Maa- ja metsätalousministeriön toimialan suoritteiden liikevaihto aleni 0,04 miljoonaa euroa (-2 %) vastaavien kustannusten alentuessa 0,41 miljoonalla eurolla (-10 %) vuoteen 2012 verrattuna. Liikevaihdon lasku johtui toisaalta metsästyslupien myynnin lievästä laskusta ja toisaalta kalastuslupien myynnin lievästä noususta. Kanaintuluvat ja hirvenmetsästysluvat muodostavat merkittävän osan metsästyslupatuloista. Kanaintulupien liikevaihto on hyvien lintuvuosien ansiosta säilynyt lähes samana, mutta hirvilupien myynnissä oli pientä laskua vuoteen 2012 nähden johtuen pääosin alenevista hirvikannoista.

Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusten lasku muodostuu tarkentuneesta, aiheuttamisperiaatteen mukaisesta kulujen kohdentamisesta suoritteille sekä investointien aktivoinnista taseeseen muodostuen poistojen kautta tilikauden kuluksi. Ympäristöministeriön julkisoikeudellisten suoritteiden osuus kokonaistuotoista oli 3 % (4 % vuonna 2011) ja vastaava osuus kustannuksista oli 5 % (3 % vuonna 2012).

Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli 119 %, kun se edellisvuonna oli 91 %. Edellisvuoteen verrattuna ympäristöministeriön toimialan suoritteiden liikevaihto kasvoi 2 031,86 miljoonaa euroa (58 %) ja niitä vastaavat kustannukset alenivat 0,83 miljoonalla eurolla eli 23 %.

Toimintavuoden 2013 aikana kasvoi kaikkien ympäristöministeriön toimialaan liittyvien suoritteiden liikevaihto verrattuna edelliseen vuoteen. Kasvusta n. 25 % muodostui kesällä 2013 avatun Suomen luontokeskus Haltian liikevaihdosta. Merkittävin yksittäinen liikevaihdon kasvu tapahtui puun myynissä 0,90 miljoonaa euroa. Saatu hankerahoitus on ohjannut ennallistamista soiden ennallistamiseen, johon kuuluu oleellisesti puustonpoisto hankkeen elinkaaren loppupuolella. Lisäksi aikaisempien vuosien huonot korjuuolosuhteet soilla siirsivät korjuutöitä vuodelle 2013. Ennallistamistöistä toimitettu puumäärä oli vuonna 2013 n. 44 000 kuutiometriä koostuen pääasiassa kuitu- ja energiapuusta (vuonna 2012 27 000 kuutiometriä, arvio vuodelle 2014 on 21 000 kuutiometriä).

Ympäristöministeriön toimialaan liittyvien suoritteiden kustannusten nousu muodostuu pääosin tarkentuneesta, aiheuttamisperiaatteen mukaisesta kulujen kohdentamisesta suoritteille erityisesti ennallistamisalueilla tapahtuvan puun myynnin osalta. Samanaikaisesti puunkorjuuseen ja -myyntiin liittyvä kustannustietoisuus on lisääntynyt ja ohjannut toimintoja kustannustehokkaaseen yhteistyöhön Metsähallituksen metsätalouden tulosalueen kanssa. Ennallistamistöihin liittyvä puunkorjuu on osa ennallistamisessa tarvittavien useiden työvaiheiden ja työlajien kokonaisuutta (esim. suon ennallistaminen vaatii puuston poiston lisäksi ojen tukkimista).

Maa- ja metsätalousministeriön toimialan suoritteiden liikevaihto kasvoi 0,17 miljoonaa euroa eli 8 % edellisvuoteen nähden. Liikevaihdon kasvu muodostui pääosin kalastuslupien ja kalastusalueiden vuokrauksessa tapahtuneesta myynnin kasvusta. Kalastuslupien ja kalastusalueiden vuokrauksen volyymit pysyivät lähes samana kuin edellisvuonna, mutta hinnan tarkistukset nostivat liikevaihtoa. Vastaavat kustannukset laskivat 0,45 miljoonaa euroa (-17 %). Kustannusten lasku muodostui pääosin tarkentuneesta, aiheuttamisperiaatteen mukaisesta kulujen kohdentamisesta suoritteille sekä investointien aktivoinnista taseeseen muodostuen poistojen kautta tilikauden kuiluksi.

Kustannuslaskennan periaatteita on esitetty luvussa 7.4. Julkisten hallintotehtävien maksullisten suoritteiden liikevaihto toimialoittain on esitetty luvussa 8.4.1 ja kustannusvastaavuuslaskelmia on analysoitu numeerisesti luvussa 8.4.6.

5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

5.1 Henkilöstön määrän ja työpanoksen kehitys

Luontopalveluissa työskenteli vuoden lopussa 403 vakinaista henkilöä eli hieman enemmän kuin vuotta aiemmin. Koko vuoden henkilömäärä oli 928 eli lähes yhtä suuri kuin edellisvuonna.

Luontopalveluissa tehtiin vuonna 2013 yhteensä 578 henkilötyövuotta. Tämä oli 16,3 henkilötyövuotta enemmän kuin edellisvuonna. Muutokset johtuvat mm. erillismäärärahoilla toteutetuista nuorison työllistämishankkeista erityisesti vuonna 2012. Vuonna 2013 avattu Suomen luontokeskus Haltia työllisti 10,5 henkilötyövuotta, jotka kasvattivat kokonaistyöpanosta. Yhteistyökumppanit kuitenkin maksavat Haltian toimintakuluista 80 % mukaan lukien henkilöstökulut. Työvoimahallinnon myöntämällä työllisyysrahoituksella palkattu työpanos kasvoi yli kymmenellä henkilötyövuodella. Myös EU-hankkeissa työllistettiin aiempaa vuotta enemmän.

Luontopalvelujen työmäärästä suurin osa (68,9 %) maksettiin ympäristöministeriön (58,3 %) ja maa- ja metsätalousministeriön (10,6 %) rahoituksella. Ympäristöministeriön momentin 35.10.52 rahoituksella tehtiin 337 henkilötyövuotta sisältäen nuorisotyöllistettyjen työpanoksen. Maa- ja metsätalousministeriön momentille 30.63.50 kohdistui noin 61 henkilötyövuotta.

Metsähallituksen ja Rikosseuraamuslaitoksen rikosseuraamusalueiden välisten yhteistyösopimusten mukaisesti työllistettiin avolaitosvankeja suojelualueiden ja retkeilykohteiden hoitotehtävissä. Kokonaistyömäärä oli noin 45 henkilötyövuotta. Töitä tehtiin kansallispuistoissa ja retkeilykohteissa eri puolella Etelä-Suomea mm. Nuuksion, Sipoonkorven, Liesjärven, Torrnsuon, Päijänteen, Valkmusan, Isojärven, Helvetinjärven, Salamajärven, Seitsemisen ja Leivonmäen kansallispuistoissa sekä Aulangon luonnonsuojelualueella ja Evon retkeilyalueella. Työt sisälsivät yleisöpalvelujen ylläpito- ja huoltotehtäviä, reittien ja rakennusten korjausrakentamista sekä luonnonhoitotöitä. Yhteistoiminnassa olivat mukana Suomenlinnan, Keravan, Vanajan ja Laukaan avovankilat. Toiminta on laajentunut uusille alueille, ja vuonna 2013 on sovittu uusien vankiloiden liittymisestä yhteistyöverkoston lähinnä Itä- ja Pohjois-Suomen alueilla.

Vapaaehtoistyön määrä kasvoi 19 henkilötyövuoteen. Vapaaehtoisina työskenteli yhteensä 2 381 henkilöä mm. suojelualueilla, riistanhoidossa ja lajisuojelun tehtävissä.

Vakinaisen ja määräaikaisen henkilöstön määrien suhde oli sama kuin edellisvuonna. Vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli vuoden lopussa 48,6 vuotta.

Luontopalvelujen henkilöstökehitys 2010–2013.

	2010	2011	2012	2013
Henkilömäärä, yhteensä	988	787	942	928
muutos edelliseen vuoteen verrattuna %	14,0	-20,3	19,7	-1,5
vakinaiset kaikki, lukumäärä / %	396 / 40,1	390 / 49,6	402 / 42,7	414 / 44,6
määräaikaiset kaikki, lukumäärä / %	592 / 59,9	397 / 50,4	542 / 57,3	514 / 55,4
Henkilömäärä 31.12.	550	492	590	603
vakinaiset, lukumäärä / %	381 / 69,3	377 / 76,6	394 / 66,8	403 / 66,8
määräaikaiset, lukumäärä / %	169 / 30,7	115 / 23,4	196 / 33,2	200 / 33,2
Henkilötyövuodet	552,8	482,1	561,8	578,1
muutos edelliseen vuoteen verrattuna %	8	-12,8	16,5	3
vakinaiset	350	342,6	356,4	369,6
määräaikaiset	202,9	139,4	205,4	208,9
Henkilöstön keski-ikä 31.12.				
vakinaiset	48,0	48,1	48,5	48,6
määräaikaiset	32,3	39,7	35,8	34,9
45 vuotta täyttäneiden osuus %	50,9	58,1	53,9	51,6
Vakinaisten koulutustasoindeksi 31.12.	6,27	6,34	6,35	6,41
Palkkasumma, miljoonaa euroa ilman sivukuluja	19,6	18,3	21,4	22,6

Henkilömäärän ja työpanoksen nousu vuodesta 2011 johtuu pääosin nuorisotyöllisyysshankeista

Koulutustasoindeksin nousu 2009/2010 johtuu pääosin tietojen päivittämisestä

Nuorten työllistäminen

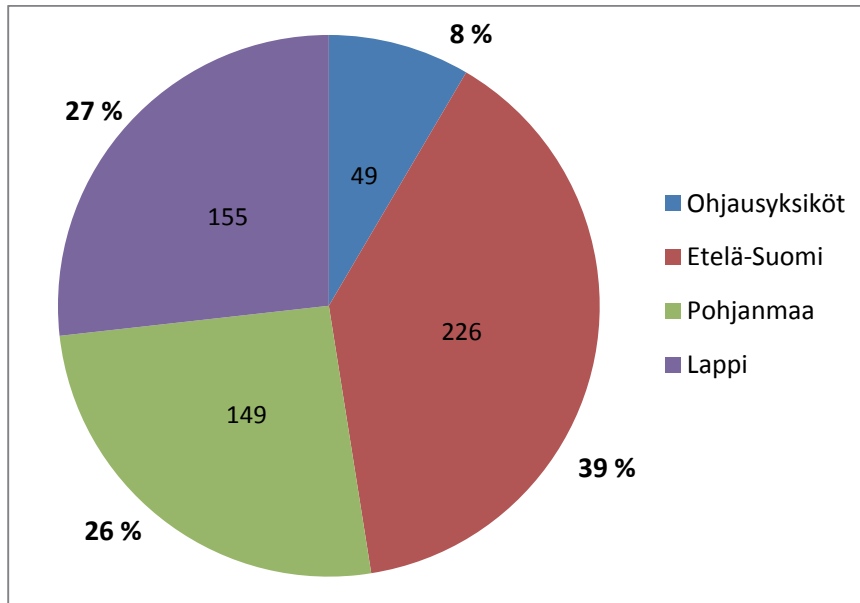
Lapin TE-toimisto myönsi 100 %:n palkkatukena Lapin luontopalveluille 250 000 euroa alle 30-vuotiaiden korkeasti koulutettujen vastavalmistuneiden ja maahanmuuttajien työllistämiseen. Palkkatuella työllistettiin 24 nuorta keskimäärin 5 kuukauden mittaisissa työsuhteissa luonnon-suojelualueiden huollon, asiakaspalvelujen ja suunnittelun tehtävissä (n. 10 htv).

Luontopalveluille myönnettiin syksyn kolmannessa lisätalousarviossa määräraha nuorten työllistämiseen. Kolmivuotisen 2,5 miljoonan euron määrärahan käytöstä laadittiin suunnitelma ja sen toteutus käynnistettiin loppuvuodesta. Määrärahaa ehdittiin käyttää noin 22 000 euroa ja sillä palkattiin 10 nuorta. Pääosin määräraha käytetään vuonna 2014. Vuoden 2012 ensimmäisessä lisätalousarviossa nuorten työllistämiseen myönnetyllä määrärahalta työllistettiin edelleen 20 nuorta (329 000 €).

Nuoria työllistettiin luonnon ja kulttuuriperinnön hoidon, virkistyskäytön rakenteiden ylläpidon, asiakaspalvelun ja opastuksen sekä erätalouden tehtävissä. Tavoitteena on edistää nuoren työntekijän myöhempää työllistymistä, tarjota mielekkäitä työtehtäviä sekä tuottaa Metsähallituksen luontopalveluille lisäarvoa.

5.2 Työpanoksen jakautuminen tehtävittäin ja yksiköittäin

Luontopalvelujen työpanoksesta suurin osa tehtiin alueyksiköissä (92 %). Työpanos oli suurin Etelä-Suomen luontopalveluissa (225 htv, 39 %). Sekä Pohjanmaan että Lapin luontopalvelujen osuudet kokonaistyöpanoksesta olivat runsas neljännes. Huomattava osa ohjausyksiköiden 49 henkilötyövuoden työpanoksesta tehtiin pääkaupunkiseudun ulkopuolella. Luontopalvelujen työpaikat sijoittuvat koko maahan.

Luontopalveluissa tehty työmäärä yksiköittäin 2013.

Työmäärän jakautumisessa päätoiminnoille ei tapahtunut suuria muutoksia. Työmäärältään suurin toiminto oli edelleen luonnon virkistyskäyttö, jossa tehtiin yli puolet kokonaistyöpanoksesta. Työmäärä kasvoi eräasioissa johtuen mm. lupamyynnin siirtymisestä luontopalveluille, hankkeista ja sijaisuusjärjestelyistä.

Luontopalveluissa tehty työmäärä yksiköittäin ja tehtävittäin 2012–2013.

Kaikki tehtävät tehtäväryhmittäin (htv)	Ohjausyksiköt	Etelä-Suomi	Pohjanmaa	Lappi	Yhteensä 2013	Yhteensä 2012
Luonnonsuojelu	10	67	37	22	136	133
Luonnon virkistyskäyttö	5	126	70	100	301	300
Alueiden hallinta	6	12	10	6	34	33
Eräasiat	6	14	28	20	68	60
Muut tehtävät	22	6	4	7	39	36
Tehtävät yhteensä	49	225	149	155	578	562

5.3 Työhyvinvointi

Metsähallituksen henkilöstötutkimus tehdään vuosittain lokakuussa. Syksyllä 2012 tehdyn henkilöstötutkimuksen tuloksia ja tulos- ja kehityskeskustelusovelluksessa tehtyjä arviointeja käsiteltiin yksiköissä ja toteutettiin yhteisesti sovitut toimenpiteet. Vuoden 2013 henkilöstötutkimuksen tulokset olivat hyvin samansuuntaiset kuin aiempina vuosina. Erityistä huomiota kiinnitetään tiimi-kohtaisissa tuloksissa mahdollisesti tapahtuneisiin muutoksiin. Tuloksissa onkin nähtävissä selvä parannus tiimeissä, joissa on tehty kehittämistoimia. Luontopalvelujen henkilöstö arvioi Metsähallituksen kokonaistuloksiin verrattuna huomattavasti kriittisemmin ajan riittävyyttä työmäärään nähden. Johdon tulee konkreettisesti tukea prosesseja ja tiimejä priorisoimaan tavoitteita ja asettamaan ne aiempaa realistisemmalle tasolle. On myös tehtävä päätöksiä tarvelähtöisesti mm. palvelujen supistamisesta.

Luontopalveluissa oli sairauspoissaoloja vuonna 2013 kaikkiaan 2 992 työpäivää, joka on 5,2 työpäivää henkilötyövuotta kohden. Luku on hieman alempi kuin edellisvuonna.

Työtaturmia oli 30 kappaletta ja menetettyjä työpäiviä oli 464. Henkilötyövuotta kohden lasketuna luku on 0,8. Se on selvästi korkeampi kuin vuonna 2012.

Työhyvinvoinnin kehitys 2010–2013.

	2010	2011	2012	2013
Lähtövaihtuvuus, vakinaiset %	2,8	3,3	2,5	2,4
Tulovaihtuvuus, vakinaiset %	1,5	3,1	5,0	4,3
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen (lkm)	1	2	2	1
Sairauspoissaolot, työpäivää / htv	7,9	6,8	6,3	5,2
Työterveyshuolto, euroa / htv (netto)	225	198	220	220
Työtaturmien lukumäärä	35,0	18	27	30
työtaturmista johtuvat poissaolot, työpäivää / htv	0,35	0,32	0,43	0,80
Työtyytyväisyys (henkilöstötutkimus 2009–2011, vuonna 2008 työyhteisön tila-arvio)				
arvosana työnantajalle (asteikko 4–10)	8,3	8,3	8,4	8,4
esimiestyöskentely (asteikko 1–5)	4,1	4,1	3,9	3,9
työtyytyväisyys (asteikko 1–5)	4,1	4,0	4,0	4,0

5.4 Tulospalkkio

Tulospalkkio vuodelta 2013 on 4,1 %. Siitä 3,1 prosenttiyksikköä maksetaan rahana ja yksi prosenttiyksikkö tukipalveluprosessien kehittämiseen liittyneiden yhteistoimintaneuvottelujen tuloksen mukaisesti kahden päivän vapaana. Tulospalkkiotekijät olivat kokonaistuottavuus (painoarvo 40 %), asiakastytytyväisyys (25 %), julkisuuskuva (15 %) ja metsätalouden tulosmatriisin arvo (20 %).

6 Toiminnan arvioinnit

Puuinfo myönsi Suomen luontokeskus Haltialle Puupalkinnon marraskuussa. Palkinnon myöntämisperusteissa mainitaan, että Haltia on ensimmäinen ristiinliimatuista massiivipuulevyistä rakennettu julkinen rakennus Suomessa. Se toimii näin suunnannäyttäjänä puurakentamisessa. Muualla maailmassa nopeasti yleistyvää tekniikkaa ei ole aikaisemmin tässä mittakaavassa käytetty Suomessa. Haltian arkkitehtuuria kiiteltiin erittäin korkeatasoiseksi. Kalevalaisen taruston inspiroima rakennus on keskeinen osa näyttelyä, joka kertoo Suomen kansallispuistoista. Rakennus on istutettu taitavasti jyrkkään kalliorinteeseen, mikä mahdollistaa upeat luontonäkymät. Haltia on myös osoittautunut erittäin suosituksi vierailupaikaksi.

Suomen luontokeskus Haltian lanseerausviestintä palkittiin marraskuussa Mainos- ja viestintätöimistöjen liiton MTL Awards -gaalassa. Haltia palkittiin asiakasviestinnän sarjassa (B2C-sarja). Palkintoperusteluissa korostettiin pitkäjänteistä taustatyötä Haltian lanseerauksessa sekä oma-leimaista loppuhuipennusta, mm. Haltian tuomista Helsingin keskustaan Retkitohtori-tapahtuman muodossa. Kiitosta saivat myös sosiaalisen median käyttö Haltian viestinnässä sekä hyvin kohdennettu mediaviestintä. Retkitohtorina työskenteli kansallispuistokummi, näyttelijä Matti Ristinen.

Haltialle ja sen henkilökunnalle myönnettiin myös muita tunnustuksia. Divaani-lehti valitsi Haltian Vuoden rakennukseksi ja Suomen Rakennusinsinöörien Liitto ry palkitsi sen RIL-kilpailun toisella sijalla. Metsänhoitajaliitto ry. valitsi luontokeskuksen johtaja Timo Kukon Vuoden metsänhoitajaksi ja Suomen Ympäristökasvatuksen Seura ry. palkitsi Elina Pilkkeen Ympäristökasvatuksen ruusu -palkinnolla.

Valtakunnallinen Kunnossa kaiken ikää -ohjelma (KKI) palkitsi helmikuussa Metsähallituksen luontopalvelut toiminnastaan luonnossa liikkumisen hyväksi. Palkintoperusteissa todetaan, että luontopalvelut tuottaa kansallispuistoissa ja retkeilyalueilla korkealaatuisia ja asiakaslähtöisiä retkeilypalveluita. Hyvien palvelujen ansiosta upeisiin luontokohteisiin on helppo löytää ja mennä. Maksuttomat retkeilypalvelut tarjoavat myös tulotasosta riippumatta mahdollisuuden päästä kokemaan luontoelämyksiä ja nauttimaan Suomen monimuotoisesta luonnosta.

Koli voitti Vuoden Retkikohde 2013 -kilpailun. Voittaja julkistettiin Retki-messuilla Helsingin Messukeskuksessa maaliskuussa. Koli sai palkinnoksi Suomen Messusäätiön myöntämän 5 000 euron stipendin, joka käytettiin palvelujen parantamiseen.

75 vuotta täyttänyt Pallas-Yllästunturin kansallispuisto sai Euroopan suojelualueiden organisaation, EUROPARC:in kestävä luontomatkailemisen tunnustuksen. European Charter for Sustainable Tourism in Protected Areas -tunnustus annetaan suojelualueille, jotka toimivat hyvässä yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa käytön kestävyuden edistämiseksi.

Luontopalvelujen Vuoden viestinviejäksi 2012 nimettiin suojelubiologi Essi Keskinen aktiivisuudesta merisuojelun viestinnässä. Sidosryhmät nimesivät puistonhoitaja Aarno Tervosen Repoven kansallispuiston kehittäjäksi.

6.1 Ympäristöjärjestelmä

Metsähallituksessa on käytössä SFS-EN ISO 14001 -standardin mukainen ympäristöjärjestelmä. DNV Certification Oy/Ab arvioi maaliskuussa järjestelmän toimivuutta. Luontopalveluissa arvioinnin kohteena oli alueidenhallintaprosessi. Yleisarvosanaksi tuli 5 asteikolla 1–5. Lieviä poikkeamia kirjattiin yksi.

Sisäisiä auditointeja tehtiin kymmenen kappaletta. Auditoinnit koskivat kaikkia prosesseja. Auditointien perusteella ympäristöasioiden hallinnan taso oli hyvä.

6.2 Metsähallituksen sisäinen tarkastus

Metsähallituksen sisäinen tarkastus arvioi vuoden 2013 aikana luontopalveluihin liittyen mm. hankkeiden hallinnointia ja pilvipalveluohjelmistojen käyttöä ja suunnittelua.

Hankkeiden valintaprosessi on luontopalveluissa systemaattinen ja yhtenevä koko organisaatiossa. Hankkeiden hallintoon liittyvät kehittämiskohteet on tunnistettu ja niiden kehittäminen aloitettu.

Pilvipalveluiden valinta ja käyttö eivät ole kokonaisuutena suunnitelmallista. Nykyisin käytössä oleva hajautettu toimintamalli ei mahdollista mm. toimittajiin liittyvien riskien arviointia ja hallintaa, kustannustehokasta toimintaa hankinnoissa ja olemassa olevan osaamisen hyödyntämistä. Sisäisen valvonnan kontrolleissa olisi kehitettävää erityisesti Metsähallituksen ja palvelutoimittajien välisessä vastuunjaossa, laadun seurannassa ja käyttöpääoman hallinnassa.

7 Tilinpäätösanalyysi

7.1 Tilinpäätöslaskelmat

Aiemmin luvussa 4 Toiminnan tehokkuus olevat kokonaismenoja kuvaavat taulukot on laadittu pääosin varainkäytön perusteella ml. pysyvien vastaavien lisäykset ja vähennykset ilman poistoja ja vaihtuvien vastaavien varaston muutosta, pl. luvussa 4.2 Tuottavuus oleva kokonaistuottavuuslaskelma. Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien (luontopalvelut) tuloslaskelma, tase ja liitetiedot sekä niitä kuvaava tilinpäätösanalyysi on laadittu suoriteperusteisesti liikelaitoksen tilinpäätösmallin mukaisesti. Luontopalvelujen tilikauden aikainen tuloslaskelman tulos jää kirjausteknisistä syistä alijäämäiseksi, koska poistoja ja varaston muutosta ei kateta vuosittaisella talousarviorahoituksella. Luontopalvelujen tavoitteena ei ole voiton tuottaminen vaan sen tuloksen arvo mitataan toiminnan yhteiskunnallisella vaikuttavuudella.

Luontopalvelujen tuloslaskelman tulos vuodelta 2013 oli 2,19 miljoonaa euroa alijäämäinen. Alijäämän muodostuminen johtui pääosin seuraavista tekijöistä. Tilikauden kulut (yhteensä 62,09 milj. €) olivat 4,13 miljoonaa euroa suuremmat (7,14 %) kuin edellisenä vuonna. Kulujen kasvu aiheutui pääosin toiminnan volyymin muutoksesta ja sen toteuttamiseksi tarvittavien resurssien kasvusta. Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot kasvoivat yhteensä 2,47 miljoonaa euroa (17,37 %) edellisvuoteen nähden. Valtion talousarviosta muuhun toimintaan saatu rahoitus puolestaan kasvoi 1,40 miljoonaa euroa (3,36 %). Poistoja, 2,43 miljoonaa euroa, ja varaston muutosta, 0,20 miljoonaa euroa, ei kateta vuosittaisella talousarviorahoituksella. Tulosta parantaa eräasioiden maksullisen toiminnan ylijäämä sekä kiinteistön myynnistä saatu ylijäämä, yhteensä 0,27 miljoonaa euroa. Siemenvarastoon sisältyy mahdollisesti epäkuranttia siementä n. 0,20 miljoonan euron arvosta, mikä tullaan poistamaan varaston arvosta vuoden 2014 aikana.

Tilikauden 2013 aikana keskeneräisiin rakennuksiin, teihin ja maa- ja vesirakenteisiin saatu rahoitus ja niihin kohdistuneet poistot, yhteensä 0,89 miljoonaa euroa, on kirjattu hankintamenojen vähennykseksi tai korjaukseksi. Näin ollen luontopalvelujen tuloslaskelmassa on vuonna 2013 esitetty valtion talousarvion kautta saatu rahoitus sekä liiketoiminnan muut tuotot suoriteperusteisena tuottoeränä siten, että ne vastaavat tilikaudelle kirjattuja kuluja (pl. poistot ja varaston muutos, erän maksullisen toiminnan ylijäämä ja kiinteistön myynnin ylijäämä), kulujen oikaisuja sekä osittain kuluvan käyttöomaisuuden hankintamenoja. Näin esitettynä oman pääoman jatkuvuus on yhtenevä liikelaitoksen tilinpäätöksen kanssa.

Tilikauden liikevaihto toimialoittain on esitetty liitetiedoissa luvussa 8.4.1 Tuloslaskelmaa täydentävät liitetiedot. Merkittävintä liikevaihdon kasvu oli liiketaloudellisesti hinnoitellussa lyhyt- ja pitkäaikaisessa vuokraustoiminnassa, ennallistamisalueilta poistetun puun myynnissä sekä luontopastuksen ja neuvonnan tuotteissa. Liikevaihdon muutosta ja kannattavuutta on kuvattu tarkemmin luvussa 4.3 Kannattavuus.

Liiketoiminnan muut tuotot olivat 5,48 miljoonaa euroa, kasvua edellisvuoteen oli 0,28 miljoonaa euroa (6,32 %). Muiden tuottojen muutos sisältää kesällä 2013 avatun Suomen luontokeskus Haltian toiminnan kumppanuussopimukseen liittyvät veloitus.

Luontopalvelujen tilikauden kulut (pl. varaston muutos ja poistot) kasvoivat 4,44 miljoonaa euroa edellisvuoteen nähden. Tilikauden aikaisiin kuluihin sisältyvät myös valtion talousarviosta saadulla rahoituksella tai valtion talousarvion ulkopuolisella rahoituksella katetut hanketoiminnan kulut. Hanketoiminnan volyymin kasvu näkyy myös kulujen kasvuna.

7.2 Valtion talousarviosta saatujen määrärahojen käyttö

Valtion talousarviosta saadut määrärahat, 43,18 miljoonaa euroa, on eritelty tuloslaskelmaa täydentävässä liitelaskelmassa luvussa 8.4.1. Rahoitus käytettiin ohjaavien ministeriöiden kanssa tulossopimuksissa sovittujen tehtävien suorittamiseen ja niistä aiheutuvien menojen maksamiseen. Valtion talousarvion kautta saatiin ns. perusrahoituksen (momentit 30.63.50 MMM ja 35.10.52 YM) lisäksi hanke- ja muuta täydentävää rahoitusta. Ympäristöministeriön momentin 35.10.52 vuodelle 2013 siirtyvissä erissä on huomioitu liitetietojen esittämisteknisistä syistä johtunut epä-jatkuvuus niin, että vuodelle 2013 siirtyvät erät sisältävät kaikki käytettävissä olevat varat.

Luontopalvelujen voittoa tavoittelemattoman tytäryhtiön Nuuksiokeskus Oy:n omistama kiinteistö valmistui vuonna 2013. Yhtiön muita osakkaita ovat suurimman omistajatahon eli luontopalvelujen lisäksi Espoon kaupunki ja Solvalla Nedre Ab. Helsingin kaupungilla on hallituspaikka yhtiössä. Nuuksiokeskus Oy omistaa Suomen luontokeskus Haltian rakennuksen ja tontin. Yhtiö vuokrasi kiinteistön Haltian toiminnasta vastaavalle luontopalveluille. Suomen luontokeskus Haltia on Suomen luonnosta kertova näyttely-, tapahtuma- ja kokouskeskus, jolla on myös luontokoulutoimintaa. Rakennuksessa toimii luontopalveluihin vuokrasuhteessa oleva ravintolayrittäjä. Haltian toiminnan rahoittavat yhteistyösopimuksen mukaisesti luontopalvelut, Espoon kaupunki, Solvalla Nedre Ab, Helsingin, Vantaan ja Kauniaisten kaupungit sekä Kirkkonummen ja Vihdin kunnat. Haltian toiminnan kassavirta tapahtuu luontopalvelujen kirjanpidossa ollen vuonna 2013 noin 0,96 miljoonaa euroa. Nettomenoista 80 prosenttia laskutetaan edellä mainituilta yhteistyökumppaneilta ja 20 prosenttia katetaan ympäristöministeriön määrärahoista.

Ympäristöministeriön hallinnonalan hanke- ja muu täydentävä rahoitus kohdistui pääosin Itämeren vedenalaisen luonnon inventointeihin, mikä on muodostunut vakiintuneeksi toiminnaksi vuodesta 2012 lähtien. Lisäksi rahoitus sisälsi mm. ympäristöministeriön, Helsingin yliopiston ja Metsähallituksen luontopalvelujen Zonation-yhteisprofessuurin ja suojelualueiden tiedonhallinnan eli SALTI-hankkeen kuluja.

Oikeusministeriön pääluokasta saadulla 0,77 miljoonan euron rahoituksella maksettiin avolaitosvankien työpanoksesta aiheutuneita menoja. Vankeja työllistettiin yhteensä 45 henkilötyövuoden (34 henkilötyövuotta vuonna 2012) verran luonnon virkistyskäytön ja luonnonhoidon tehtävissä mm. Nuuksiassa, Sipoonkorvessa, Evolla ja Aulangolla.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalta saatu rahoitus oli 3,60 miljoonaa euroa, josta työllistämisrahoitusta noin 0,98 miljoonaa euroa ja loput erilaisia investointirahoituksia palvelurakenteiden parantamiseen ja luontomatkojen kehittämiseen. Hankeita toteutettiin mm. Repoveden, Rokuan, Helvetinjärven, Salamajärven ja Urho Kekkosen kansallispuistoissa, Teijon, Hossan ja Oulujärven retkeilyalueilla, Auttikönkäällä, Punkaharjulla, Ystävyysden puistossa, Metsäpeuranmaalla ja Koillismaalla.

7.3 Muun rahoituksen käyttö

Muu kuin valtion talousarviosta saatu rahoitus koostuu maksullisen toiminnan tulorahoituksesta, hankerahoituksesta sekä muusta täydentävästä rahoituksesta. Maksullisen toiminnan tulorahoitusta käytetään maksullisen toiminnan suoritteiden aikaansaamisesta aiheutuviin menoihin.

Siemenmyynnistä saatua rahoitusta käytetään siemenhuollosta aiheutuvien menojen lisäksi myös maa- ja metsätalousministeriön kanssa sovittujen muiden tehtävien hoitamiseen. Tämä on otettu huomioon ko. momentin mitoituksessa.

Suojelualueiden ennallistamistöistä saadun puun myynnistä kertynyttä tuloa käytettiin Life hankkeiden omarahoitusosuutena.

Muu kuin valtion talousarviosta saatu hankerahoitus sisältää pääosin Maakuntaliittojen ja ELY-keskusten kautta ja suoraan EU:sta saatua rahoitusta sekä kuntien ja yritysten osuuksia hankkeiden omarahoitukseen. Life-hankkeista merkittävimpiä olivat Suoverkosto- ja Luonnonhoito-hankkeet sekä uutena alkanut viisi vuotta kestävä Saimaannorppa Life. Aluekehitys- ja sosiaalirahaston hankkeita toteutettiin monipuolisesti eri puolilla Suomea. Niissä kunnostettiin palveluvarustusta useissa kansallispuistoissa ja retkeilykohteissa, hoidettiin lintuvesiä, parannettiin saariston suojelualueiden tilaa ja saavutettavuutta sekä käynnistettiin yhteistyötä luonnon terveysvaikutusten todentamiseksi. Myös Maaseuturahaston hankkeissa kunnostettiin palveluvarustusta mm. Metsäpeuranmaalla, Tiilitehtaanmäellä, Repovedellä ja Inarissa sekä parannettiin kalastusmatkailun edellytyksiä Kainuussa. Rajat ylittävien Interreg- ja Naapurisuusohjelmien hankkeissa parannettiin raakkuvesien tilaa, edistettiin veneilyä Perämerellä ja tiivistettiin yhteistyötä venäläisten suojelualueorganisaatioiden kanssa.

7.4 Kustannuslaskennan perusteet

Kustannusvastaavuuslaskelma laaditaan Valtiokonttorin määräyksestä. Kustannuslaskentamalli perustuu Valtion kirjanpidon käsikirjassa julkaistuihin kustannusvastaavuuslaskelmassa noudatettavaan yleisperiaatteisiin. Menojen jakautuminen prosesseittain laskettiin kirjanpidon tietojen perusteella hyödyntäen prosessijakoa noudattavaa kustannuspaikkaryhmittelyä. Kustannusvastaavuuslaskelmat laadittiin kustannuslaskennan periaatteilla, jotka perustuvat sekä kirjanpitoon että säännölliseen työajankäytön seurantaan. Kustannusvastaavuuden parantuminen vuonna 2013 aiheutui toisaalta merkittävästä liikevaihdon kasvusta (24 %) mutta toisaalta myös samaan aikaan tarkentuneesta aiheuttamisperiaatteen noudattamisesta työaikaa ja muita kuluja kohdennettaessa suoritteille.

Kustannuslaskennassa kaikki palkkausmenot kohdennetaan tehtäville ajankäytön mukaisessa suhteessa. Maksullisen toiminnan välitön työaika kohdennetaan suoraan suoriteryhmillä. Välillinen työaika ja muut kustannukset kohdennetaan välittömän työajan suhteessa. Maksulliseen toimintaan käytetty välitön työaika oli yhteensä 12,13 % (11,06 % vuonna 2012) koko työpanoksesta.

Maksullisen toiminnan pääomakustannukset laskettiin käyttäen välittömän työajan suhdetta kokonaistyöpanoksesta. Korkoprosenttina käytettiin Valtiokonttorin määräyksen mukaista nimelliskorkoa, joka vuodelle 2013 oli 1,20 % (1,90 % vuonna 2012).

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma laadittiin tulo menon kohdalle -periaatteen mukaisesti. Tällöin rahoittajien rahoitusosuudesta kohdennetaan kullekin tilikaudelle tuotoksi vain hankkeen tilikaudelle kohdennettuja kustannuksia vastaava osuus. Menot kohdennetaan suoriteperusteisesti. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmassa täydentävällä rahoituksella rahoitetut hankkeet ja muu toiminta määriteltiin rahoituslajiperusteisesti. Hankkeiden omarahoitukseen laskettiin mukaan maksullisen toiminnan ylijäämillä ja perusrahoituksella maksetut hankekulut. Pääomakustannukset sekä muut yhteiskustannukset kohdennettiin yhteisrahoitteiseen toimintaan palkkamenojen suhteessa.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat 11,05 miljoonaa euroa (10,87 miljoonaa euroa vuonna 2012). Yhteisrahoitteisen toiminnan osuus oli 18,33 % (18,66 % vuonna 2012) kokonaisrahoituksen määrästä pl. maahankintainvestoinnit ja osakemerkintä.

Yhteisrahoitteisissa hankkeissa keskeisiä kumppaneita rahoittajina olivat ministeriöt, ELY-keskukset, Maakuntaliitot ja kasvavana sekä merkittävänä Rikosseuraamusvirasto. Rahoituksel-

taan merkittävimmät yhteisrahoitteiset hankkeet toteutettiin erillisillä ministeriön osoittamilla rahoituksilla, EAKR- sekä LIFE+-rahoitusohjelmilla, työllisyystyöohjelmilla sekä naapurisuusohjelmilla. Luontopalvelujen yhteisrahoitteinen hanketoiminta oli valtakunnallista.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus oli 56 % (63 % vuonna 2012). Luontopalvelujen yhteisrahoitteiset hankkeet ovat pääsääntöisesti hankkeita, joiden rahoituksen kriteerit määrittää rahoittaja. Näissä hankkeissa rahoittaja hyväksyy vain osan kustannuksista (esim. Life-hankkeiden kustannusvastaavuus on pääsääntöisesti 50 %). Mikäli näiden hankkeiden osuus yhteisrahoitteisista hankkeista on suuri, merkitsee se luontopalvelujen koko yhteisrahoitteisen toiminnan kannattavuuden heikkenemistä vuositasolla. Luontopalvelujen painopisteenä on edelleen panostaa valtakunnallisesti toteutettavaan yhteisrahoitteiseen hanketoimintaan, jolla tuetaan luontopalvelulle asetettujen tavoitteiden toteuttamista.

8 Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot

8.1 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA (euroa)	<u>1.1.–31.12.2013</u>	<u>1.1.–31.12.2012</u>
LIIKEVAIHTO	11 224 938,06	9 041 228,35
Liiketoiminnan muut tuotot	5 480 016,33	5 191 779,03
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	3 249 786,35	2 809 269,89
Varastojen muutos	202 804,32	297 415,25
Ulkopuoliset palvelut	5 213 753,19	4 198 983,94
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	22 528 784,42	21 306 946,85
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	4 239 296,65	3 919 370,02
Muut henkilösivukulut	866 160,09	675 916,55
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	2 432 184,94	2 645 630,76
Liiketoiminnan muut kulut	23 367 184,95	22 108 668,93
	<u>62 099 954,91</u>	<u>57 962 202,19</u>
LIIKEVOITTO	-45 395 000,52	-43 729 194,81
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut korko- ja rahoitustuotot	11 381,87	26 298,17
Korkokulut ja muut rahoituskulut	489,92	9 205,46
	<u>11 871,79</u>	<u>35 503,63</u>
TAPPIO ENNEN VALTION TALOUSARVIOSTA MUUHUN TOIMINTAAN SAATUA RAHOITUSTA	-45 384 108,57	-43 712 102,10
Valtion talousarviosta muuhun toimintaan saatu rahoitus	43 185 552,19	41 781 411,26
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	-2 198 556,38	-1 930 690,84

8.2 Tase

TASE (euroa)	31.12.2013	31.12.2012
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	77,84	105,32
	<u>77,84</u>	<u>105,32</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 106 876 005,59	1 086 487 449,55
Tiet	384 527,32	457 456,26
Rakennukset ja rakennelmat	24 950 321,38	26 290 558,37
Koneet ja kalusto	817 010,48	884 816,91
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	0,00
	<u>1 133 027 864,77</u>	<u>1 114 120 281,09</u>
Sijoitukset		
Osuudet saman liikelaitoskonsernin tytäryhtiöissä	12 765 111,43	12 765 111,43
Muut osakkeet ja osuudet	737 704,68	737 704,68
	<u>13 502 816,11</u>	<u>13 502 816,11</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 146 530 758,72	1 127 623 202,52
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Valmiit tuotteet	2 431 880,87	2 634 685,19
	<u>2 431 880,87</u>	<u>2 634 685,19</u>
Saamiset		
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	1 760 585,67	1 663 502,64
Saamiset liikelaitoksen liiketoiminnalta	174 276,01	209 271,50
Saamiset saman liikelaitoksen tytäryhtiöiltä	2 088,93	5 931,50
Muut saamiset	131 121,10	172 423,24
Siirtosaamiset	4 792 799,57	5 293 835,89
	<u>6 860 871,28</u>	<u>7 344 964,77</u>
Rahat ja pankkisaamiset	5 412 844,44	7 196 779,80
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	14 705 596,59	17 176 429,76
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 161 236 355,31	1 144 799 632,28

VASTATTAVAA	31.12.2013	31.12.2012
OMA PÄÄOMA		
Muu oma pääoma	1 152 671 848,95	1 131 624 450,30
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-3 887 442,08	-1 956 751,24
Tilikauden voitto/tappio	-2 198 556,38	-1 930 690,84
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 146 585 850,49	1 127 737 008,22
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Muut pitkäaik. korottomat velat	5 500,00	5 000,00
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	5 531 020,12	8 263 895,03
Ostovelat	1 804 011,38	1 153 448,42
Velat liikelaitoksen liiketoiminnalle	1 158 535,76	1 256 023,98
Velat saman liikelaitoksen tytäryhtiöille	77 860,14	120 964,65
Muut velat	666 194,98	483 047,43
Siirtovelat	5 407 382,44	5 780 244,55
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	14 645 004,82	17 057 624,06
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	14 650 504,82	17 062 624,06
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 161 236 355,31	1 144 799 632,28

8.3 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA (euroa)	Julkiset hallintotehtävät 1.1.–31.12.2013	Julkiset hallintotehtävät 1.1.–31.12.2012
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Myynnistä saadut maksut	11 547 071,75	8 165 358,61
Muista tuotoista saadut maksut	5 010 377,06	4 954 876,30
Maksut toiminnan kuluista	-58 938 995,67	-55 048 520,18
Toiminnan rahavirta ennen rah.eriä ja veroja	-42 381 546,86	-41 928 285,27
Maksetut korot ja rahoituskulut	-489,92	-9 205,46
Saadut korot	11 214,27	26 165,97
Saadut osingot	167,60	132,20
Valtion talousarviorahoitus muuhun toimintaan	40 683 146,65	42 850 036,73
Toiminnan rahavirta	-1 687 508,26	938 844,17
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Luonnonsuojelualueostot, osakkeet	-1 127 423,52	-3 313 436,90
Käyttöomaisuuden ostot, ministeriöiden rahoitus	-943 574,84	-2 525 614,70
Käyttöomaisuuden ostot, EU-rahoitus	-106 355,73	-634 492,00
Käyttöomaisuuden ostot, muu rahoitus	-60 546,77	-81 965,96
Investoinnit aineellisiin ja aineett. hyödykkeisiin	-74 262,54	-128 302,51
Aineellisten ja aineett. hyödykkeiden luovutustulot	448 707,76	334 348,31
Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin	0,00	-1 900 000,00
Omistajien sijoitus luonnonsuojelualueiden hankintaan ja osakkeisiin	1 127 423,52	5 213 436,90
Luontokeskusten rakentamiseen saatu rahoitus	639 105,02	2 965 464,46
Investointien rahavirta	-96 927,10	-70 562,40
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaiset muut velat, koroton, muutos	500,00	-250,00
Rahoituksen rahavirta	500,00	-250,00
RAHAVAROJEN MUUTOS		
Rahavarat 1.1.	7 196 779,80	6 328 748,03
Rahavarat 31.12.	5 412 844,44	7 196 779,80

8.4 Liitetiedot

8.4.1 Tuloslaskelmaa täydentävät liitetiedot

<u>Liikevaihto toimialoittain</u>	2013	2012
Maa- ja metsätalousministeriön toimialaan liittyvä liikevaihto		
Julkisoikeudelliset suoritteet:		
metsästysluvut	2 631 379,04	2 657 243,35
kalastusluvut	250 341,64	271 275,51
muut julkisoikeudelliset suoritteet	1 070,35	295,84
Liiketaloudellisesti hinnoitellut:		
metsästysalueiden vuokraus	578 198,61	597 495,92
kalastusalueiden vuokraus	224 547,64	121 783,58
metsästysluvut	1 728,22	8 997,20
kalastusluvut	875 159,65	797 430,12
siemenmyynti ja analyysit	694 855,76	669 797,27
Erillislainsäädäntöön perustuvat:		
vesialuekorvaukset (kalastukseen liittyen)	198 209,83	175 664,46
Yhteensä	5 455 490,74	5 299 983,25
Ympäristöministeriön toimialaan liittyvä liikevaihto		
Julkisoikeudelliset suoritteet:		
uraluvat	91 827,43	88 228,04
luonnonsuojelusäädöksiin perustuvat päätökset ja luvat	500,00	19 551,69
Liiketaloudellisesti hinnoitellut:		
alueiden pitkäaikainen vuokraus ja käyttöoikeuden luovutus	807 470,34	690 625,70
majoitustoiminta ja muu tilojen vuokraus	845 756,22	541 915,99
puun myynti (ennallistamisalueilta ym.)	2 044 060,80	1 137 626,09
luonto-opastuksen ja neuvonnan tuotteet	943 900,88	609 141,90
kirjat ja luonnonsuojelun julkaisusarjat	183 154,37	131 174,41
muut liiketaloudelliset suoritteet	722 578,74	404 575,51
Erillislainsäädäntöön perustuvat:		
valtauskorvaukset	112 985,93	102 195,02
kaivospiirimaksut	17 212,61	16 210,75
Yhteensä	5 769 447,32	3 741 245,10
Liikevaihto yhteensä	11 224 938,06	9 041 228,35

Liiketoiminnan muut tuotot	2013	2012
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	341 672,02	334 299,08
Vakuutuskorvaukset	1 089,23	13 068,62
Avustukset	1 458,00	3 000,00
Muut tuotot	5 060 131,29	4 558 651,81
Muut tuotot, sisäiset	75 665,79	282 759,52
Yhteensä	5 480 016,33	5 191 779,03

Suunnitelman mukaiset poistot	2013	2012
Aineettomien oikeuksien poistot	27,48	2 852,36
Teiden ja muiden maarakenteiden poistot	72 928,94	82 896,70
Rakennusten ja rakennelmien poistot	1 998 818,63	2 166 710,51
Koneiden, laitteiden ja kaluston poistot	360 409,89	393 171,19
Yhteensä	2 432 184,94	2 645 630,76

Suunnitelman mukaiset poistoajat	
Aineettomat oikeudet, muut pitkävaik. menot	4–5 vuotta
Sora-alueet	substanssipoisto
Tiet	pääosin 25 vuotta
Kalarakenteet	pääosin 10 vuotta
Uittorakenteet	25 vuotta
Rakennukset	20–40 vuotta
Rakennelmat	4–10 vuotta
Koneet ja kalusto	4–8 vuotta

Rahoitustuotot ja -kulut	2013	2012
Korkotuotot	11 381,87	26 298,17
Korkokulut	-489,92	-9 205,46
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	10 891,95	17 092,71

Valtion talousarviosta muuhun toimintaan saatu rahoitus			
Valtion talousarviossa muuhun toimintaan osoitetun rahoituksen käyttö		2013	2012
Maa- ja metsätalousministeriön pääluokka			
30.63.50	Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät	6 129 546,61	6 091 456,16
Ympäristöministeriön pääluokka			
35.10.52	Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät	31 692 332,97	32 208 504,74
35.10.63	Luonnonsuojelualueiden hankkiminen (kulujen osuus)	150 348,32	115 977,25
Valtion talousarviossa muuhun toimintaan osoitettu rahoitus yht.		37 972 227,90	38 415 938,15
Muu rahoitus, joka on saatu valtion talousarviosta		2013	2012
Oikeusministeriön hallinnonala		772 166,62	611 047,88
Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala		14 171,05	12 603,00
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala		30 186,44	124 546,00
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala		3 608 983,42	2 435 464,79
Ympäristöministeriön hallinnonala		1 221 599,56	1 062 433,67
Muu rahoitus valtion talousarviosta		455 118,72	492 931,37
Investointi-avustusten eliminointi		-888 901,52	-1 373 553,60
Muu valtion talousarviosta saatu rahoitus yhteensä		5 213 324,29	3 365 473,11
Valtion talousarviosta muuhun toimintaan saatu rahoitus		43 185 552,19	41 781 411,26

8.4.2 Tasetta täydentävät liitetiedot

Omaisuserä	Aineett. hyödykk.	Maa- ja vesialueet	Tiet, maa- ja vesirak.	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet, kalusto ja muut aineell.	Keskener. hankkeet	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä
1 000 euroa								
Hankintameno 1.1.	372	1 086 488	1 862	47 300	7 077	0,000	13 503	1 156 602
Lisäykset	0,000	20 869	0,000	850	293	2 008	0,000	24 019
Vähennykset	0,000	481	0,000	636	102	2 008	0,000	3 227
Hankintameno 31.12.	372	1 106 876	1 862	47 514	7 268	0	13 503	1 177 395
Kert.poistot 1.1	372	0	1 405	21 010	6 192	0	0	28 978
Vähenn.ja siirt.kert.poistot	0	0	0	-445	-102	0	0	-547
Tilikauden poisto	0	0	73	1 999	360	0	0	2 432
Kertyneet poistot 31.12.	372	0	1 478	22 563	6 451	0	0	30 864
Kirjanpitoarvo 1.1.	0	1 086 488	457	26 291	885	0	13 503	1 127 624
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	1 106 876	385	24 950	817	0	13 503	1 146 531
Tuotannon koneet ja laitteet								
Kirjanpitoarvo 31.12.					817			

Osakkeet ja osuudet, kirjanpitoarvo, euroa	<u>31.12.2013</u>	<u>31.12.2012</u>
Tytäryhtiöosakkeet	12 765 111,43	12 765 111,43
Muut osakkeet	737 704,68	737 704,68
	13 502 816,11	13 502 816,11

Tytäryhtiöosakkeet, euroa	<u>31.12.2013</u>	<u>31.12.2012</u>
Kiinteistö Oy Järviluonnonkeskus, Rantasalmi		
omistus-% 66,7	565 111,43	565 111,43
Nuuksiokeskus Oy		
omistus-% 68,1	12 200 000,00	12 200 000,00
Tytäryhtiöosakkeet yhteensä	12 765 111,43	12 765 111,43

Saamiset liikelaitoksen liiketoiminnalta ja tytäryhtiöiltä, euroa	Tytäryhtiöiltä		Liiketoiminta		Yhteensä	
	<u>31.12.2013</u>	<u>31.12.2012</u>	<u>31.12.2013</u>	<u>31.12.2012</u>	<u>31.12.2013</u>	<u>31.12.2012</u>
Myyntisaamiset	2 088,93	1 995,50	61 445,54	114 090,21	63 534,47	116 085,71
Siirtosaamiset	0,00	3 936,00	112 830,47	95 181,29	112 830,47	99 117,29
Sisäiset saamiset yhteensä	2 088,93	5 931,50	174 276,01	209 271,50	176 364,94	215 203,00

<u>Siirtosaamiset, euroa</u>	<u>31.12.2013</u>	<u>31.12.2012</u>
LIFE-hankkeet, tulojäämät	460 282,44	439 836,47
EU:n rakennerahastohankkeet, tulojäämät	2 718 993,01	3 708 062,50
Työllisyystyöohjelmahankkeet, tulojäämät	818 225,10	453 241,12
Muut tulojäämät	510 238,49	636 628,29
Muut menoennakot / ostolaskut ja muut	285 060,53	56 067,51
Yhteensä ulkoiset siirtosaamiset	4 792 799,57	5 293 835,89

<u>Muut lyhytaikaiset saamiset</u>	<u>31.12.2013</u>	<u>31.12.2012</u>
Muut maksetut ennakot, lyhytaikaiset	0,00	172 423,24
Yhteensä muut annetut ennakot	0,00	172 423,24

<u>Julkisten hallintotehtävien oma pääoma 31.12.2013, euroa</u>	<u>31.12.2013</u>	<u>31.12.2012</u>
Muu oma pääoma 1.1.	1 131 624 450,30	1 100 167 732,20
Saatu hallinnansiirroilla tilikauden aikana	19 035 276,65	16 677 030,18
Luovutettu hallinnansiirroilla tilikauden aikana		0,00
Maankäyttömuutokset, vähennykset	-1 941,00	0,00
Maankäyttömuutokset, lisäykset	879 994,36	9 586 721,72
Maankäyttömuutokset, virheen korj.		0,00
Omistajan sijoitus (maa-alueet, osakkeet)	1 127 423,52	5 213 436,90
Omistajalle palautus (myynnit maa-alueet, osakkeet)		0,00
Virheiden korjaukset, muut, lisäykset	6 724,66	2 028,00
Virheiden korjaukset, muut, vähennykset	-79,54	-22 498,70
Muu oma pääoma 31.12.	1 152 671 848,95	1 131 624 450,30
Edellisten tilikausien voitto		
Aloittava tase 1.1.	-3 887 442,08	-1 956 751,24
Edellisten tilikausien voitto 31.12.	-3 887 442,08	-1 956 751,24
Tilikauden tulos 1.1.-31.12.	-2 198 556,38	-1 930 690,84
Vapaa oma pääoma 31.12.	-6 085 998,46	-3 887 442,08
Oma pääoma yhteensä 31.12.2013	1 146 585 850,49	1 127 737 008,22

Saadut ennakot, euroa	<u>31.12.2013</u>	<u>31.12.2012</u>
EU-rahoitteiset	1 455 863,18	1 032 699,73
Ympäristöministeriöltä	3 260 451,68	6 006 310,61
Maa- ja metsätalousministeriöltä	243 453,39	0,00
Muut	571 251,87	1 224 884,69
Yhteensä	5 531 020,12	8 263 895,03
Muut velat, euroa	<u>31.12.2013</u>	<u>31.12.2012</u>
Saadut pantit	5 500,00	5 000,00
Yhteensä	5 500,00	5 000,00

	<u>Tytäryhtiöille</u>		<u>Liiketoiminnalle</u>		<u>Yhteensä</u>	
	<u>31.12.2013</u>	<u>31.12.2012</u>	<u>31.12.2013</u>	<u>31.12.2012</u>	<u>31.12.2013</u>	<u>31.12.2012</u>
Ostovelat	52 445,62	114 232,80	1 147 853,44	1 141 781,32	1 200 299,06	1 256 014,12
Siirtovelat	25 414,52	6 731,85	10 682,32	114 242,66	36 096,84	120 974,51
Sisäiset velat yhteensä	77 860,14	120 964,65	1 158 535,76	1 256 023,98	1 236 395,90	1 376 988,63

Muut velat	<u>31.12.2013</u>	<u>31.12.2012</u>
Ennakonpidätysvelka	429 937,40	389 118,43
Sosiaaliturvamaksuvelka	35 968,51	35 365,25
Jäsenmaksutilityvelka	18 369,92	17 889,64
Arvonlisäverovelka	167 491,65	38 424,07
Muut	14 427,50	2 250,04
	666 194,98	483 047,43

Siirtovelat, euroa	<u>31.12.2013</u>	<u>31.12.2012</u>
Valtiolle suorittamatta olevan velan määrä	469 996,80	434 046,12
Lomapalkkavelka sos.kuluineen	4 512 957,40	4 260 509,69
Muut siirtovelat	424 428,24	1 085 688,74
Yhteensä ulkoiset siirtovelat	5 407 382,44	5 780 244,55

Valtiolle suorittamatta olevan velan määrä	<u>31.12.2013</u>	<u>31.12.2012</u>
VEL-velka	437 568,41	402 811,83
Työttömyysvakuutusmaksut	32 428,39	31 234,29
Yhteensä	469 996,80	434 046,12

8.4.3 Vastuusitoumukset, henkilöstö ja kiinteän omaisuuden muutokset

Vastuusitoumukset milj. euroa	2013	2012
Leasingvastuut		
tilikaudella maksetut	0,674	0,558
Leasingsopimuksissa on lunastusehto jäännösarvon saavuttaessa sovitun tason.		
Sopimukset ovat irtisanottavissa 3 kk:n irtisanomisajalla.		

Henkilöstön lukumäärä, henkilötyövuosia	2013	2012
Toimihenkilöt	579	562

Kiinteän omaisuuden muutokset	Lkm	Muutos maa-ala	Muutos vesiala	Muutos tasearvo
Lisäykset		ha	ha	euro
Muu saanto (saantoselitys)	12	40,11	84,36	4 763,00
Virheen korjaus (kirjanpitoarvo)	0	0	0	0,00
Varainsiirtovero	2	0,00	0,00	39 406,80
Lunastus	0	0	0	0,00
Kauppa luonnonsuojelutarkoitukseen	1	287,60	0,00	982 000,00
Vaihto luonnonsuojelutarkoitukseen	5	138,80	0,00	464 590,00
Tilusvaihto luonnonsuojelutarkoitukseen	1	8,30	0,00	69 300,00
Hallinnansiirto luonnonsuojeluun	362	5 913,16	1 054,18	18 175 948,42
Maankäyttömuutos (lt:sta jht:een)	64	2 366,87	76,96	879 994,36
Sisäinen kauppa (mt:lta lp:lle)	5	135,12	0,20	355 520,00
Yhteensä	452	8 889,96	1 215,70	20 971 522,58

Kiinteän omaisuuden muutokset	Lkm	Muutos maa-ala	Muutos vesiala	Muutos tasearvo
Vähennykset		ha	ha	euro
Muu saanto (saantoselitys)	1	-1,79	0,00	-79,54
Virheen korjaus (kirjanpitoarvo)	1	-16,00	0,00	-102 438,00
Lunastus	11	-3,57	0,00	-4 525,00
Kauppa luonnonsuojelutarkoitukseen	9	-9,32	0,00	-19 472,00
Vaihto luonnonsuojelutarkoitukseen	8	-236,18	-0,20	-454 511,00
Tilusvaihto luonnonsuojelutarkoitukseen	4	-16,70	0,00	-1 941,00
Yhteensä	34	-283,56	-0,2	-582 966,54

8.4.4 Julkisiin hallintotehtäviin osoitettu rahoitus valtion talousarviosta

Talousarviotili (euroa)	TA 2013	LTA 2013	Talousarviot yht. 2013	Siirtynyt vuodelta 2012	Käytettävissä 2013	Nettokäyttö 2013	Siirtyy vuodelle 2014
30.63.50 Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (MMM)	6 373 000	0	6 373 000	0	6 373 000	6 129 547	243 453
35.10.52 Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (YM)	27 984 000	500 000	28 484 000	4 676 615	33 160 615	31 692 333	1 468 282 ¹
35.10.63 Luonnonsuojelualueiden hankkiminen (YM)	2 000 000	0	2 000 000	984 602	2 984 602	1 277 772	1 706 830
Talousarviossa osoitettu rahoitus yhteensä	36 357 000	500 000	36 857 000	5 661 217	42 518 217	39 099 651	3 418 565
Vähennetään suoraan omaan pääomaan kirjattu investointirahoitus						1 127 424	
Lisätään laskutetut erillisrahoitukset, jotka nettoutettu rahoituslajeille						0	
Muu valtion talousarviosta saatu rahoitus						5 213 324	
Valtion talousarviosta saatu rahoitus yhteensä						43 185 552	

1 Siirtyy vuodelle 2014, määrärahoista on sidottu erilaisiin hankkeisiin n. 0,6 milj euroa esim. Kolin hotellikiinteistön peruskorjaus, tietojärjestelmien rakentaminen esim. LajiGis.

Meno- ja tuloerittelyt talousarvotileittäin		
30.63.50 (MMM)	Tot. 2013	Tot. 2012
Palkkausmenot	2 921 088,77	3 134 667,86
Muut kulutusmenot	3 764 239,97	3 578 167,14
Muut investoinnit	160 723,43	184 120,86
Tulot (pääosin siemenmyyntiä)	-716 505,56	-779 503,46
Muu laskutettu rahoitus	0,00	-25 996,24
Nettokäyttö	6 129 546,61	6 091 456,16

35.10.52 (YM)	Tot. 2013	Tot. 2012
Palkkausmenot	16 979 015,40	16 885 337,87
Muut kulutusmenot	14 574 821,68	13 938 811,73
Muut investoinnit	265 177,82	1 498 203,10
Tulot	-83 265,53	-53 714,73
Muu laskutettu rahoitus	-43 416,40	-60 133,23
Nettokäyttö	31 692 332,97	32 208 504,74

35.10.63 (YM)	Tot. 2013	Tot. 2012
Palkkausmenot	44 651,43	42 355,89
Muut kulutusmenot	108 664,10	76 717,99
Muut investoinnit	-112 000,00	-52 115,15
Tulot	-99,18	-230,67
Maanhankinnan kulut yhteensä	41 216,35	66 728,06
Maanhankintainvestoinnit ja myynnit	1 236 555,49	3 362 686,09
Nettokäyttö	1 277 771,84	3 429 414,15

8.4.5 Valtion talousarvion ulkopuolinen rahoitus

Tuotot rahoituslähteittäin	2013	2012
Euroopan aluekehitysrahasto	1 415 353,69	2 063 916,33
EU:n ympäristörahasto (LIFE)	1 129 802,33	1 044 200,25
Muu EU-rahoitus	1 054 266,90	345 345,27
Muut rahoittajat	1 463 445,67	2 697 100,82
Investointiavustusten eliminointi	-2 737,30	-1 591 910,86
Yhteensä	5 060 131,29	4 558 651,81

Erittely sisältää muihin tuottoihin kirjatut rahoituserät (ei sisäisiä).

Pääosa muista tuotoista käsittää yhteisrahoitteisten hankkeiden rahoitusosuuksia.

8.4.6 Kustannusvastaavuuslaskelmat

Julkisoikeudelliset suoritteet	YM:n toimiala		MMM:n toimiala		Suoritteet yhteensä	
	Tot. 2013	Tot. 2012	Tot. 2013	Tot. 2012	Tot. 2013	Tot. 2012
(1 000 €)						
Tuotot	92,3	107,8	2 882,79	2 928,81	2 975,12	3 036,59
Henkilöstökustannukset	115,7	62,4	1 820,90	1 866,64	1 936,59	1 929,07
Muut erilliskustannukset	25,0	38,5	1 388,57	1 502,31	1 413,55	1 540,79
Poistot ja korot	11,2	8,6	175,50	255,99	186,65	264,55
Osuus yhteiskustannuksista	31,0	22,1	488,15	661,64	519,17	683,76
Kustannukset yhteensä	182,8	131,6	3 873,11	4 286,57	4 055,95	4 418,17
Kustannusvastaavuus	-90,5	-23,8	-990,3	-1357,8	-1 080,8	-1 381,6
Kustannusvastaavuus, %	50 %	82 %	74 %	68 %	73 %	69 %

Liiketaloudellisesti hinnoitellut suoritteet	YM:n toimiala		MMM:n toimiala		Suoritteet yhteensä	
	Tot. 2013	Tot. 2012	Tot. 2013	Tot. 2012	Tot. 2013	Tot. 2012
(1 000 €)						
Tuotot	5 546,92	3 515,06	2 374,49	2 195,50	7 921,41	5 710,56
Henkilöstökustannukset	1 145,36	1 116,93	728,54	801,96	1 873,90	1 918,89
Muut erilliskustannukset	2 937,51	1 995,99	1 184,94	1 377,33	4 122,45	3 373,32
Poistot ja korot	110,39	153,17	70,22	169,63	180,60	322,80
Osuus yhteiskustannuksista	307,05	395,90	195,31	284,26	502,36	680,16
Kustannukset yhteensä	4 500,31	3 661,99	2 179,01	2 633,18	6 679,32	6 295,16
Kustannusvastaavuus	1 046,61	-146,9	195,5	-437,7	1 242,09	-584,6
Kustannusvastaavuus, %	123 %	96 %	109 %	83 %	119 %	91 %

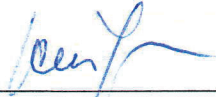
Erillislainsäädäntöön perustuvat suoritteet	YM:n toimiala		MMM:n toimiala		Suoritteet yhteensä	
	Tot. 2013	Tot. 2012	Tot. 2013	Tot. 2012	Tot. 2013	Tot. 2012
(1 000 €)						
Tuotot	130,2	118,4	198,2	175,7	328,4	294,1
Henkilöstökustannukset	5,0	22,2	22,6	24,8	27,5	47,0
Muut erilliskustannukset	0,0	0,0	43,4	33,4	43,4	33,4
Poistot ja korot	0,5	3,0	2,2	3,4	2,7	6,4
Osuus yhteiskustannuksista	1,3	7,9	6,0	8,8	7,4	16,7
Kustannukset yhteensä	6,8	33,1	74,1	70,3	80,9	103,5
Kustannusvastaavuus	123,4	85,3	124,1	105,3	247,5	190,6
Kustannusvastaavuus, %	1 917 %	358 %	267 %	250 %	406 %	284 %

Yhteisrahoitteinen toiminta		
Tuotot 1 000 €	2013	2012
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot		
valtion talousarviorahoitus	3 278	2 373
EU-rahoitus	4 963	5 408
muu rahoitus	2 812	3 098
Tuotot yhteensä	11 054	10 879
Henkilöstökustannukset	6 738	5 924
Muut erilliskustannukset	10 023	8 633
Poistot ja korot	743	723
Osuus yhteiskustannuksista	2 068	1 868
Kustannukset yhteensä	19 573	17 148
Kustannusvastaavuus	-8 519	-6 269
Kustannusvastaavuus, %	56 %	63 %

METSÄHALLITUS

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätöksen allekirjoitus

Vantaalla 25. päivänä maaliskuuta 2014

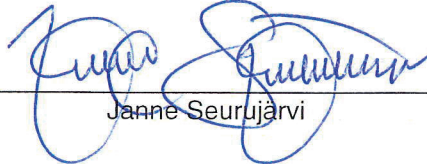
Aino Jalonen

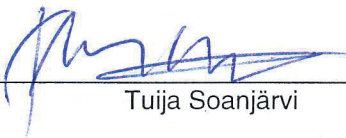
Irene Rantala

Ville Schildt
varapuheenjohtaja

Janne Seurujärvi

Tuija Soanjärvi

Helena Walldén

Arto Tiitinen
puheenjohtaja

Jussi Kumpulä
toimitusjohtaja (va)

Rauno Väisänen
luontopalvelujohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Vantaalla 31. päivänä maaliskuuta 2013¹⁴

Tuomo Vesänen, KHT

Anu Servo, KHT, JHTT

Vuonna 2013 ilmestyneet Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Kaikki julkaisut löytyvät pdf-muodossa osoitteesta julkaisut.metsa.fi.

Sarja A

- No 200 Mikkonen, N. 2013: Suojelualueiden priorisointi sekä merkittävimmät luontoarvokeskittymät Metsähallituksen luontopalveluiden hallinnoimilla alueilla Natura 2000 -luontotyyppeihin perustuen. 87 s.
- No 201 Vuori, H., Kareksela, S., Haapalehto, T. & Kotiaho, J. S. 2013: Ravinnetason ja ojituksen vaikutus suokasvillisuuden monimuotoisuuteen ja lajikoostumukseen. 39 s.
- No 202 Salla, A. 2013: Sipoonkorven kansallispuiston geologiset luontokohteet. 29 s.
- No 203 Kuntsi, S. & Toivanen, T. 2013: Lahopuun lisäyksen vaikutus kovakuoriaislajistoon. 34 s.
- No 204 Niemi, M. & Nyman, M. 2013: Valkohäntäpeuran ekologiset ja sosiaaliset vaikutukset Tammissaaren saariston kansallispuistossa ja sen lähialueilla. 52 s.
- No 205 Niemi, M. & Nyman, M. 2013: Vitsvanshjortens ekologiska och sociala verkningar i Ekenäs skärgårds nationalpark och dess närområden. 50 s.
- No 206 Trafix oy 2013: Sipoonkorven kansallispuiston liikenneselvitys. 53 s.

Sarja B

- No 180 Vesterinen, M. 2013: Seitsemisen luontokeskuksen asiakastutkimus 2011–2012. 47 s.
- No 181 Arnkil, N. 2013: Riisitunturin kansallispuiston kävijätutkimus 2012. 55 s.
- No 182 Rekiranta, H. 2013: Linnansaaren kansallispuiston kävijätutkimus 2012. 88 s.
- No 183 Konttinen, T. & Saari, H. 2013: Haapakeitaan soidensuojelualueen kävijätutkimus 2012. 33 s.
- No 184 Metsähallitus 2013: Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2012. 70 s.
- No 185 Koskeli, A. & Nieminen, E. 2013: Ruunaan luontotalon asiakastutkimus 2011. 44 s.
- No 186 Siekkinen, S. & Nieminen, E. 2013: Luontokeskus Ukon asiakastutkimus 2010–2011. 51 s.
- No 187 Nivunkijärvi, M., Ylläsjärvi, J. & Saarensalmi, R. 2013: Pallas–Yllästunturin kansallispuiston yritystutkimus 2011. 56 s.
- No 188 Aapala, K., Similä, M. & Penttinen, J. (toim.) 2013: Ojitettujen soiden ennallistamisopas. 301 s.
- No 189 Kyrönviita, M. 2013: Helvetinjärven kansallispuiston kävijätutkimus 2012. 63 s.
- No 190 Sutela, J. 2013: Itäisen Suomenlahden kansallispuiston kävijätutkimus 2012. 61 s.

No 191 Olin, K. 2013: Kevon luonnonpuiston kävijätutkimus 2013. 70 s.

No 192 Weckman, A. 2013: Besökarundersökning i Ekenäs skärgårds nationalpark 2012. 41 s.

No 193 Nyström, J. & Kempe, R. 2013: Kundundersökning i Ekenäs naturum 2012. 40 s.

No 194 Korkalainen, H. 2013: Petkeljärven kansallispuiston kävijätutkimus 2011. 48 s.

Sarja C

No 126 Metsähallitus 2013: Simpsiön Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2012–2027. 94 s.

ISSN-L 1235-8983
ISSN (painettu) 1235-8983
ISSN (verkkajulkaisu) 1799-5388
ISBN 978-952-295-060-4 (painettu)
ISBN 978-952-295-061-1 (pdf)

julkaisut.metsa.fi